

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

Πύργος Αθηνών, Β' Κτίριο, Μεσογείων 2-4, Αθήνα, ΤΚ 115 27

www.cpw.gr

ΓΕΜΗ 003978301000

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου	3
B. Ετήσιες Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	18
Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	20
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.....	21
Ενοποιημένη Κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων.....	22
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	24
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	25
Γ. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή.....	98

Α. Ετήσια Έκθεση Διοικητικού Συμβουλίου

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
“ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε.”
ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΤΗΣ
ΧΡΗΣΕΩΣ ΑΠΟ 1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ ΕΩΣ 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Κυρίες και κύριοι Μέτοχοι,

Στο πλαίσιο των διατάξεων του Ν.2190/1920, όπως αντικαταστάθηκε από το Ν. 4548/2018 και των σχετικών διατάξεων του Καταστατικού της ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε. (πρώην Ε.ΒΙ.ΚΕ. Α.Ε. εφεξής η “Σωληνουργία Κορίνθου” ή η “Εταιρεία”) σας υποβάλλουμε την παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 2018, ήτοι από 1^η Ιανουαρίου 2018 έως 31^η Δεκεμβρίου 2018.

Η Εταιρεία διατηρεί 100% συμμετοχή στην Warsaw Tubulars Trading Sp. Z.o.o. η οποία είναι εγκατεστημένη στην Πολωνία (εφεξής η “WTT”). Η WTT έχει 100% συμμετοχή σε μία θυγατρική εταιρεία, ήτοι την CPW America Co. η οποία είναι εγκατεστημένη στο Houston, Texas, Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής (εφεξής η “CPW America”). Επιπλέον η Εταιρεία διατηρεί συμμετοχή 21,75% σε μία συγγενή εταιρεία, ήτοι την ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β. Α.Ε. η οποία είναι εγκατεστημένη στη Θίσιβη Βοιωτίας. Η Εταιρεία με τις παραπάνω συμμετοχές διαμορφώνουν τον Όμιλο εταιρειών της Σωληνουργίας Κορίνθου ή εφεξής τον «Όμιλο». Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στην Εταιρεία αλλά και στον Όμιλο.

1. Εξέλιξη, επιδόσεις και θέση της Εταιρείας και του Ομίλου

α. Γενικές παρατηρήσεις

Η Εταιρεία γιόρτασε την 50ή επέτειό της το 2018 με ρεκόρ πωλήσεων και παραγωγής, αποδεικνύοντας την αντοχή στις ευμετάβλητες συνθήκες της αγοράς που χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό. Συγκεκριμένα, οι πωλήσεις του Ομίλου το 2018 αυξήθηκαν κατά 11% σε ετήσια βάση και η παραγωγή ανήλθε σε περίπου 450.000 τόνους. Οι προοπτικές ανάπτυξης του Ομίλου παρέμειναν ανεπηρέαστες από ισχυρά προστατευτικά μέτρα, όπως η έρευνα αντιντάμπινγκ και η επιβολή δασμών στις εισαγωγές προϊόντων χάλυβα στις ΗΠΑ. Ο Όμιλος αξιοποίησε την ισχυρή φήμη του και έθεσε την παραμονή του στην πρωτοπορία της τεχνολογικής καινοτομίας στον κλάδο στο επίκεντρο της στρατηγικής του. Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στον Όμιλο όχι μόνο να διατηρήσει τη θέση του ως κορυφαίου παραγωγού αλλά και να αυξήσει το μερίδιό του στην αγορά.

β. Σημαντικά γεγονότα κατά το 2018

Το 2018 αποτέλεσε επίσης ένα σημαντικό ορόσημο, καθώς η Εταιρεία ανεδείχθη πρώτη φορά ανάδοχος για την προμήθεια σωλήνων που θα χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή υποθαλάσσιου αγωγού μεγάλου βάθους, των οποίων η παραγωγή έχει ήδη ξεκινήσει. Το project Karish είναι ένα στρατηγικό έργο στη νοτιοανατολική Μεσόγειο με μέγιστο βάθος 1.750 μ. Πρόκειται για ένα πολύ απαιτητικό έργο το οποίο θα μπορούσαν να φέρουν εις πέρας μερικές μόνο εταιρείες σε όλο τον κόσμο.

Κατά τη διάρκεια του έτους, επίσης, ο Όμιλος παρήγαγε με επιτυχία σωλήνες χάλυβα για το υποθαλάσσιο έργο Balticconnector, μήκους 77 χλμ. που ενώνει τα δίκτυα Φινλανδίας και Εσθονίας και αποτελεί ένα από τα μεγαλύτερα στην περιοχή της Βαλτικής. Ο Όμιλος κατασκευάζει επίσης και προμηθεύει σωλήνες χάλυβα για δύο μεγάλα έργα αγωγών μεταφοράς πετρελαίου στη Βόρεια Αμερική, τους οποίους κατασκευάζει η αμερικανική εταιρεία Plains All American: τον αγωγό Cactus II (750 χλμ.) και έναν αγωγό από το Wink έως το McCamey (127 χλμ.) στην πολιτεία του Τέξας, ΗΠΑ.

Ταυτόχρονα, ο Όμιλος κατάφερε να αποκαταστήσει την παρουσία του στην αγορά της Βόρειας Αφρικής με την προμήθεια σωλήνων για έργο αγωγού φυσικού αερίου στην Αλγερία και να αυξήσει περαιτέρω την παρουσία του στην Ευρώπη με την υλοποίηση σειράς έργων, κυρίως στην Ιταλία και την Πολωνία.

Η θέση του Ομίλου στην αγορά ενισχύθηκε περαιτέρω από τις πιστοποιήσεις που έλαβε από σημαντικές εταιρείες στον τομέα της ενέργειας, μεταξύ των οποίων η BP, η Shell και η Technip, καθώς και από την κατασκευή προϊόντων για νέες εφαρμογές, όπως οι σωλήνες HFI για πόντιση με χρήση της μεθόδου reel-lay καθώς και σωλήνες LSAW για υποθαλάσσια έργα. Σε συνδυασμό με την προσθήκη της μονάδας εξωτερικής επένδυσης σκυροδέματος στο εργοστάσιο της Εταιρείας στη Θίσιβη, τα

παραπάνω επιτεύγματα έδωσαν στον Όμιλο ξεχωριστό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον τομέα των υποθαλάσσιων έργων.

γ. Πορεία εργασιών – οικονομικά στοιχεία

Παρατηρήσεις επί των Αποτελεσμάτων και της πορείας των εργασιών

Τα έσοδα του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 475 εκατ. το 2018, σημειώνοντας αύξηση 11% σε ετήσια βάση (2017: Ευρώ 427 εκατ.). Το Μεικτό κέρδος ανήλθε σε Ευρώ 30,9 εκατ. το 2018, αυξημένο κατά 16% σε σύγκριση με το 2017 (Ευρώ 26,6 εκατ.), κυρίως λόγω του διαφορετικού συνδυασμού ενεργειακών έργων που ανέλαβε η Σωληνουργία Κορίνθου. Το μικτό περιθώριο κέρδους για τον Όμιλο μειώθηκε από 7,9% το 2017 σε 6,5% το 2018, ενώ το προσαρμοσμένο EBITDA (Αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων, εφεξής “EBITDA”, ενώ το προσαρμοσμένο EBITDA εφεξής θα αναφέρεται “π-EBITDA”) αυξήθηκε κατά 12% σε Ευρώ 27,4 εκατ. σε σύγκριση με το 2017 (Ευρώ 24,4 εκατ.).

Το 2018, τα κέρδη προ φόρων για τον Όμιλο ανήλθαν σε Ευρώ 6,7 εκατ., έναντι ζημιών προ φόρων ύψους Ευρώ 4,3 εκατ. το 2017, σημειώνοντας αύξηση κατά Ευρώ 11 εκατ. Η Εταιρεία πέτυχε κέρδη προ φόρων ύψους Ευρώ 1 εκατ., έναντι ζημιών προ φόρων ύψους Ευρώ 4,9 εκατ. το 2017, σημειώνοντας αύξηση κατά Ευρώ 5,9 εκατ.

Η αύξηση αυτή των κερδών προ φόρων οφείλεται κυρίως στην έκτακτη ζημία απομείωσης των απαιτήσεων της Εταιρείας και του Ομίλου ύψους Ευρώ 8,9 εκατ. που πραγματοποιήθηκε το 2017, όταν το αντίστοιχο ποσό για το έτος 2018 ανέρχεται σε Ευρώ 50 χιλ. Αποδίδεται επίσης στον διαφορετικό συνδυασμό έργων που ανέλαβε ο Όμιλος.

Το καθαρό χρέος του Ομίλου αυξήθηκε κατά 57,8 εκατ. Ευρώ σε 183 εκατ. Ευρώ, κυρίως λόγω των αυξημένων αναγκών της Εταιρείας για κεφάλαια κίνησης ως απόρροια του μεγάλου όγκου των υπό εκτέλεση έργων στις 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι παρακάτω πίνακες απεικονίζουν την εξέλιξη των βασικών χρηματοοικονομικών δεικτών για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

Όμιλος

Δείκτης Ρευστότητας	2018	2017
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1,10	1,03

Δείκτες Μόχλευσης	2018	2017
Ίδια Κεφάλαια/ Σύνολο Ενεργητικού	30%	32%
Ίδια Κεφάλαια / Καθαρός δανεισμός	0,78	1,09
Καθαρός Δανεισμός / π-EBITDA	6,67	5,12

Δείκτης Κερδοφορίας	2018	2017
π-EBITDA / Πωλήσεις	6%	6%

Εταιρεία

Δείκτης Ρευστότητας	2018	2017
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1,07	1,01

Δείκτες Μόχλευσης	2018	2017
Ίδια Κεφάλαια/ Σύνολο Ενεργητικού	29%	32%
Ίδια Κεφάλαια / Καθαρός δανεισμός	0,65	1,04
Καθαρός Δανεισμός / π-EBITDA	9,76	5,61

Δείκτης Κερδοφορίας	2018	2017
π-EBITDA / Πωλήσεις	5%	7%

Παρατηρήσεις επί της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης

Κατά το 2018, ο Όμιλος αναδιάρθρωσε δάνεια ύψους Ευρώ 25,1 εκατ. επιτρέποντας στον Όμιλο να διατηρήσει το καθαρό χρηματοοικονομικό του κόστος ουσιαστικά αμετάβλητο στα Ευρώ 9,9 εκατ. (2017: Ευρώ 10,8 εκατ.), παρά το υψηλότερο καθαρό χρέος κατά 46,1% την 31η Δεκεμβρίου 2018 με βάση i) το πρόγραμμα κεφαλαιουχικών δαπανών που εφαρμόστηκε κατά το 2018 και ii) το υψηλότερο κεφάλαιο κίνησης που σχετίζεται με τις πωλήσεις ρεκόρ και τα εν εξελίξει έργα κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018.

Κατά το 2018, ο Όμιλος πραγματοποίησε επενδύσεις ύψους Ευρώ 6,2 εκατ., οι οποίες αφορούσαν κυρίως την επέκταση και βελτίωση των αποθηκών της Σωληνουργίας Κορίνθου και την αναβάθμιση του παραγωγικού εξοπλισμού.

δ. Στοιχεία αγοράς – Οικονομικό περιβάλλον

Παρά τις συνεχιζόμενες αναταραχές του μακροοικονομικού περιβάλλοντος, όπως η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (εφεξής «Brexit»), η επιβολή εμπορικών δασμών και ο απρόβλεπτος χαρακτήρας των διακυμάνσεων των τιμών πετρελαίου και φυσικού αερίου, αναμένουμε ότι οι δράσεις και οι πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικής και χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου θα μετριάσουν τυχόν δυσμενείς επιπτώσεις. Ο Όμιλος εξακολουθεί να είναι σε θέση να επωφεληθεί από τη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς στον τομέα της ενέργειας και να προωθήσει την στρατηγική του να καταστεί παγκόσμιος ηγέτης στις λύσεις μεταφοράς ενέργειας.

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του Σωληνουργία Κορίνθου, γίνεται σημαντικός προμηθευτής υποθαλάσσιων αγωγών, ενώ τα επόμενα χρόνια αναμένονται νέα έργα σε περιοχές όπως η Βόρεια Θάλασσα και η Νορβηγική Θάλασσα καθώς και η περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου.

2. Προοπτικές για το 2019

Διαβλέποντας το 2019, το αυξημένο επίπεδο προστατευτισμού στις χώρες που μέχρι πρόσφατα είχαν δεσμευτεί για δίκαιες εμπορικές συναλλαγές, ενέτεινε την αβεβαιότητα στην αγορά. Τόσο οι ΗΠΑ όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση αποφάσισαν να λάβουν μέτρα για την προστασία των τοπικών αγορών τους, επιβάλλοντας δασμούς και εισαγωγικές ποσοστώσεις σε προϊόντα χάλυβα. Παρά τις εξελίξεις αυτές, ο Όμιλος παραμένει επικεντρωμένος στην αύξηση των πωλήσεων μέσω της περαιτέρω διείσδυσής του σε γεωγραφικές αγορές και αγορές προϊόντων. Το μεγάλο απόθεμα παραγγελιών από το 2018 και οι νέες παραγγελίες που εξασφαλίστηκαν για την προμήθεια σωλήνων τόσο σε χερσαία όσο και σε υποθαλάσσια έργα αγωγών παγκοσμίως, δημιουργούν συγκρατημένη αισιοδοξία για το τρέχον έτος.

3. Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες

Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου σχεδιάζονται και εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Όμιλος και να ορίζονται όρια ανάληψης κινδύνου καθώς και να εφαρμόζονται έλεγχοι που σχετίζονται με τους εν λόγω κινδύνους. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων και τα σχετικά συστήματα επανεξετάζονται σε τακτική βάση για να λαμβάνονται υπόψη τυχόν αλλαγές στην αγορά και στις δραστηριότητες του Ομίλου.

Η εφαρμογή των πολιτικών και διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων εποπτεύεται από την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου του ομίλου Βιοχάλκο, η οποία διενεργεί τακτικούς και έκτακτους ελέγχους σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών, ενώ τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων κοινοποιούνται στο Διοικητικό Συμβούλιο.

3.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος αφορά ζημίες που μπορεί να προκύψουν για τον Όμιλο και την Εταιρεία σε περίπτωση που ένας πελάτης ή άλλος τρίτος που εμπλέκεται σε μια συναλλαγή, συμπεριλαμβανομένου ενός χρηματοπιστωτικού μέσου, δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στη σχετική σύμβαση. Ο πιστωτικός κίνδυνος συνδέεται κυρίως με απαιτήσεις από πελάτες.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Η έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα χαρακτηριστικά κάθε πελάτη. Οποδήποτε κρίνεται απαραίτητο, ζητείται πρόσθετη ασφαλιστική κάλυψη ως εγγύηση πίστωσης. Οι απαιτήσεις από πελάτες εγκατεστημένους στην Ελλάδα είναι ένα μικρό ποσοστό των εμπορικών απαιτήσεων του Ομίλου, επομένως υπάρχει περιορισμένη έκθεση σε ανακληθείσες ή καθυστερημένες πληρωμές.

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η φύση της δραστηριότητας του Ομίλου αφορά κυρίως πελάτες εγκατεστημένους εκτός Ελλάδας και την ισχυρή οικονομική του θέση, κάθε αρνητική εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας είναι απίθανο να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου. Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, η διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις συνέπειές της και άμεσα διασφαλίζει τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων στις δραστηριότητες του Ομίλου.

3.2 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος ο Όμιλος να μην είναι σε θέση να εκπληρώσει τις οικονομικές του υποχρεώσεις όταν αυτές ωριμάσουν. Η προσέγγιση που υιοθετεί ο Όμιλος για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας είναι να εξασφαλίσει ότι διατηρώντας τα αναγκαία χρηματικά διαθέσιμα καθώς και επαρκή πιστωτικά όρια από τις συνεργαζόμενες τράπεζες θα έχει πάντα επαρκή ρευστότητα για να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όταν αυτές λήξουν, τόσο υπό κανονικές αλλά και πλέον δύσκολες συνθήκες, χωρίς να προκληθεί ζημία ή να διακυβευτεί η φήμη του Ομίλου. Ο Όμιλος διατηρεί το μεγαλύτερο μέρος των χρηματικών του διαθεσίμων σε συστημικούς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στην Ελλάδα και τις ΗΠΑ.

Επιπλέον, η διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας απαιτεί την παροχή μετρητών και τη δυνατότητα χρηματοδότησης των έργων που αναλαμβάνει ο Όμιλος μέσω επαρκών πιστωτικών ορίων. Λόγω των διαφορετικών αναγκών κεφαλαίου κίνησης κάθε έργου, ο Όμιλος αναλύει τα δεδομένα κάθε έργου και χρησιμοποιεί, όποτε είναι απαραίτητο, τα πιστωτικά όρια που εξασφαλίζονται από τράπεζες και άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την αξιοποίηση νέων βραχυπρόθεσμων χρηματοδοτήσεων και την αναχρηματοδότηση υφιστάμενου βραχυπρόθεσμου δανεισμού. Ο Όμιλος εκτιμά ότι η αναχρηματοδότηση των βραχυπρόθεσμων δανείων θα συνεχιστεί στο μέλλον εάν είναι απαραίτητο.

3.3 Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μεταβολής των τιμών των πρώτων υλών, των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των επιτοκίων, η οποία επηρεάζει τα αποτελέσματα του Ομίλου ή την αξία των χρηματοοικονομικών του μέσων. Η διαχείριση του κινδύνου αγοράς στοχεύει στον έλεγχο της έκθεσης του Ομίλου σε τέτοιους κινδύνους μέσα σε ένα πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, παράλληλα με τη βελτιστοποίηση της απόδοσης. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συναλλαγές σε παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα προκειμένου να αντισταθμίσει μέρος των κινδύνων αγοράς.

3.3.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο σε σχέση με τις πωλήσεις και τις αγορές που πραγματοποιεί. Το νόμισμα που χρησιμοποιείται για τέτοιες συναλλαγές είναι κυρίως το αμερικανικό δολάριο. Με την πάροδο του χρόνου, ο Όμιλος αντισταθμίζει το μεγαλύτερο μέρος της εκτιμώμενης έκθεσής του σε ξένα νομίσματα σε σχέση με τις αναμενόμενες πωλήσεις και αγορές, καθώς και τις απαιτήσεις και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα. Ο Όμιλος εισέρχεται κυρίως σε συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος με τους ξένους αντισυμβαλλόμενους του, προκειμένου να αντισταθμίσει τον κίνδυνο μεταβολών των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οι οποίες αρχίζουν να λήγουν σε λιγότερο από ένα έτος από την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Όταν κρίνεται απαραίτητο, τα συμβόλαια αυτά ανανεώνονται μετά τη λήξη τους.

3.3.2 Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων του Ομίλου απορρέει από τον δανεισμό της Σωληνουργείας Κορίνθου. Τα δάνεια που εκδίδονται με μεταβλητά επιτόκια εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο επιτοκίων ταμειακών ροών. Τα δάνεια που εκδίδονται με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν την Εταιρεία σε κίνδυνο δυσμενούς μεταβολής της εύλογης αξίας των δανείων. Κατά τη διάρκεια των Χρηματοοικονομικών ετών 2018 και 2017, το σύνολο του δανεισμού της Εταιρείας ήταν με μεταβλητό επιτόκιο (Euribor πλέον περιθώριο επιτοκίου) και συνημμένο σε ευρώ.

3.3.3 Μακροοικονομικό περιβάλλον

Ο Όμιλος παρακολουθεί και αξιολογεί σε συνεχή βάση τις εξελίξεις στο διεθνές και το εγχώριο περιβάλλον και προσαρμόζει εγκαίρως τις επιχειρηματικές του στρατηγικές και τις πολιτικές διαχείρισης κινδύνων, προκειμένου να ελαχιστοποιήσει τις επιπτώσεις των μακροοικονομικών συνθηκών στις δραστηριότητές του.

Αυτό περιλαμβάνει την αβεβαιότητα σχετικά με την επίδραση της εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Brexit), συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στο νομικό και κανονιστικό πλαίσιο που ισχύουν για το Ηνωμένο Βασίλειο και τη σχέση του με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και νέες και προτεινόμενες αλλαγές που επηρεάζουν τη φορολογική νομοθεσία και την εμπορική πολιτική στις ΗΠΑ

Όσον αφορά τις πιθανές επιπτώσεις από το Brexit, ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις σχετικές εξελίξεις και λαμβάνει μέτρα για την άμβλυνση τυχόν διαταραχών. Η έλλειψη προόδου στις διαπραγματεύσεις για το Brexit εγείρει τον κίνδυνο μιας άτακτης εξόδου με πιθανές αρνητικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής εμπορικών φραγμών και τελωνειακών δασμών. Ωστόσο ο Όμιλος δεν αναμένει ότι η οικονομική του θέση θα είναι σημαντικά ευάλωτη σε σχέση με το Brexit. Οι εξαγωγές προς το Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσώπευαν περίπου το 14% των συνολικών εσόδων για το 2018, ενώ οι περισσότεροι άμεσοι ανταγωνιστές του Ομίλου δραστηριοποιούνται εντός της Ευρωζώνης. Επομένως, είναι πιθανό να αντιδράσουν ανάλογα στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Με βάση την ανάλυση που πραγματοποιήθηκε μέχρι σήμερα, το Brexit δεν αναμένεται να έχει ουσιαστική αρνητική επίδραση στις δραστηριότητες του Ομίλου.

Όσον αφορά τους δασμούς που επιβάλλονται στις εισαγωγές προϊόντων χάλυβα στις ΗΠΑ, ο Όμιλος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις και διατηρεί τα ενδιαφερόμενα μέρη συνεχώς ενημερωμένα μέσω δελτίων τύπου, όποτε κρίνεται απαραίτητο. Επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι η τοπική παραγωγή σωλήνων χάλυβα, για τον τύπο σωλήνων που εισάγονται στην αγορά των ΗΠΑ, δεν επαρκεί τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά. Αυτό λειτουργεί ως περιορισμός των αρνητικών επιπτώσεων που μπορεί να έχει η επιβολή των δασμών. Ο Όμιλος αναμένει ότι θα παραμείνει ανταγωνιστικός έναντι των τοπικών παραγωγών και άλλων εισαγωγών σωλήνων μεγάλης διαμέτρου λόγω της έντονης ζήτησης στις ΗΠΑ (αύξηση του αριθμού των νέων έργων αγωγών), των δασμών που επιβάλλονται και στους ανταγωνιστές της και της υψηλής ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρονται στους κατά τόπου πελάτες της.

Τέλος, το μακροοικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον στην Ελλάδα, όπου είναι εγκατεστημένη η Σωληνουργία Κορίνθου, παρουσιάζει σαφή σημάδια βελτίωσης. Οι έλεγχοι κεφαλαίου που ισχύουν στην Ελλάδα από τον Ιούνιο του 2015 έχουν γίνει πιο χαλαροί, αλλά παραμένουν σε ισχύ μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και δεν έχουν εμποδίσει την Εταιρεία να συνεχίσει τις επιχειρησιακές της δραστηριότητες. Οι ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες δεν έχουν διαταραχθεί. Το 2018, η Ελλάδα πέτυχε τον τερματισμό και την επίσημη έξοδο της από το τρίτο πρόγραμμα διάσωσης που άρχισε το 2015 και η πιστοληπτική της ικανότητα αναβαθμίστηκε από την Standard & Poor's (από το «B» στο «B+»). Ωστόσο, η Διοίκηση αξιολογεί διαρκώς κάθε νέα εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας και τις πιθανές επιπτώσεις της στις δραστηριότητες του Ομίλου, προκειμένου να διασφαλίσει την έγκαιρη λήψη όλων των απαραίτητων και αποτελεσματικών μέτρων και ενεργειών για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων. Η ισχυρή πελατειακή βάση του Ομίλου εκτός Ελλάδος (πάνω από το 90% των εσόδων) ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο ρευστότητας που μπορεί να προκύψει από τυχόν εναπομένονσα αβεβαιότητα του οικονομικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα.

3.4 Λειτουργικοί κίνδυνοι

Οι περισσότεροι από τους λειτουργικούς κινδύνους του Ομίλου σχετίζονται με την αδιάκοπη λειτουργία των παραγωγικών εγκαταστάσεων της Σωληνουργίας Κορίνθου στην Ελλάδα και ότι θα μείνουν ανεπηρέαστες από τους υφιστάμενους ελέγχους κεφαλαίων. Για το σκοπό αυτό, η Σωληνουργία Κορίνθου διατηρεί το μεγαλύτερο μέρος των ταμειακών αποθεμάτων σε συστηματικές ελληνικές τράπεζες, εξασφαλίζοντας ότι είναι πάντοτε διαθέσιμα για την αποπληρωμή των προμηθευτών και των εργαζομένων της. Επιπλέον, η έκθεση της Σωληνουργίας Κορίνθου στους κινδύνους της τοπικής αγοράς με την πάροδο του χρόνου είναι περιορισμένη και δεν υπερβαίνει το 10% των πωλήσεών της, συνεπώς οι εγχώριες πωλήσεις της αντιπροσωπεύουν ένα μικρό ποσοστό της κερδοφορίας της, ενώ οι εξαγωγές αντιπροσωπεύουν διαχρονικά πάνω από το 90% των πωλήσεών.

3.5 Επιχειρηματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στις διεθνείς αγορές ενέργειας, γεγονός που τον καθιστά πιο ευάλωτο στον ανταγωνισμό. Η πιθανή μείωση των κεφαλαιουχικών δαπανών που πραγματοποιούνται από τις μεγάλες ενεργειακές εταιρείες και ο προστατευτισμός των τοπικών παραγωγών σωλήνων είναι πιθανό να παρεμποδίσουν την ανταγωνιστική θέση του Ομίλου. Επιπλέον, το γεγονός

ότι πολλές βασικές αγορές καθώς και η διάρθρωση του κόστους ορισμένων μείζονων ανταγωνιστών βασίζονται σε δολάρια σε συνδυασμό με πιθανή ανατίμηση του Ευρώ, ceteris paribus, υπαγορεύει μια πιο επιθετική τιμολογιακή πολιτική, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε συμπίεσμένα περιθώρια κέρδους. Οι πωλήσεις στον ενεργειακό τομέα πραγματοποιούνται αξιολογώντας ξεχωριστά τις προοπτικές και τις ανάγκες κάθε νέου έργου, ενώ οι τιμές πώλησης όσο και το κόστος των πρώτων υλών είναι σταθερά καθ' όλη την περίοδο εκτέλεσης.

Επιπλέον, τα μεταφορικά κόστη, τα οποία αποτελούν σημαντικό μεταβλητό κόστος για τον Όμιλο, ήταν εξαιρετικά ασταθή τα τελευταία χρόνια. Παρόλο που ο Όμιλος μπορεί να συνάπτει για μεγάλο μέρος των μεταφορικών του απαιτήσεων συμβάσεις ξεχωριστά για κάθε έργο που αναλαμβάνει, υπάρχουν περιπτώσεις όπου αυτό δεν είναι δυνατό, οπότε και η ναύλωση γίνεται στην spot αγορά, γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να επηρεάσει την κερδοφορία των έργων.

4. Εγκαταστάσεις και Υποκαταστήματα του Ομίλου

Ο Όμιλος, μέσω της θυγατρικής του εταιρείας Σωληνουργία Κορίνθου κατέχει παραγωγικές εγκαταστάσεις στην βιομηχανική περιοχή της Θίσβης Βοιωτίας, επί γηπέδων συνολικής επιφάνειας 496.790 τ.μ.

Επιπλέον η Σωληνουργία Κορίνθου έχει σε λειτουργία τα κάτωθι υποκαταστήματα:

- I. Υποκατάστημα στο Μαρούσι (Αμαρουσίου Χαλανδρίου 33) όπου βρίσκονται τα κεντρικά γραφεία της Εταιρείας.
- II. Υποκατάστημα στη Θίσβη Βοιωτίας όπου βρίσκεται το εργοστάσιο παραγωγής καθώς και αποθηκευτικοί χώροι της Εταιρείας.

5. Γεγονότα μεταγενέστερα της 31 Δεκεμβρίου 2018

Την 21η Φεβρουαρίου 2019 το Υπουργείο Εμπορίου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Department of Commerce, εφεξής «DoC») ανακοίνωσε τις οριστικές του αποφάσεις στο πλαίσιο της έρευνας για επιβολή εξισωτικών δασμών στις εισαγωγές σωλήνων μεγάλου διαμετρήματος (Large Diameter Welded pipes, εφεξής «σωλήνες LDW») από τον Καναδά, την Ελλάδα, την Κορέα και την Τουρκία (antidumping duty investigation, εφεξής «έρευνα αντιντάμπινγκ»). Παρόμοιες ανακοινώσεις για εισαγωγές σωλήνων από την Κίνα και την Ινδία είχαν γίνει το Δεκέμβριο 2018. Στην περίπτωση της Ελλάδας, το DoC καθόρισε ποσοστό δασμού 9,96% για τη Σωληνουργία Κορίνθου.

Σε συνέχεια των αποφάσεων του DoC, στις 16 Απριλίου 2019, η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (εφεξής «ITC») ολοκλήρωσε και υπέβαλε τις οριστικές της αποφάσεις για την έρευνα αντιντάμπινγκ.

Το ITC έκρινε ότι οι εισαγωγές δομικών σωλήνων (δηλαδή κοίλων δοκών) LDW από την Ελλάδα δεν προκαλούν ούτε συνιστούν απειλή πρόκλησης ουσιώδους βλάβης στη βιομηχανία των ΗΠΑ. Ως εκ τούτου, οι δομικοί σωλήνες που κατασκευάζονται στην Ελλάδα δεν θα καλυφθούν από το διάταγμα αντιντάμπινγκ (AD) που θα εκδοθεί από το DoC και δεν θα επιβληθούν οι σχετικοί δασμοί.

Σε ότι αφορά την εισαγωγή μη δομικών σωλήνων LDW, το ποσοστό δασμού αντιντάμπινγκ που θα επιβληθεί από το DoC για μελλοντικές εισαγωγές σωλήνων μεγάλης διαμέτρου από την Ελλάδα θα ανέλθει σε 10,26%.

Οι εισαγωγές σωλήνων μεγάλης διαμέτρου από την Ελλάδα, οι οποίες θα έχουν πραγματοποιηθεί στις ΗΠΑ μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ, δεν θα υπόκεινται σε δασμούς αντιντάμπινγκ, και ποσά προσωρινών δασμών που τυχόν έχουν καταβληθεί, θα επιστραφούν.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν θα υπάρξει ουσιώδης επίδραση στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας για το 2019 από τις παραπάνω αποφάσεις του ITC, και ότι η Σωληνουργία Κορίνθου θα παραμείνει ανταγωνιστική έναντι των λοιπών εισαγωγέων και τοπικών παραγωγών σωλήνων μεγάλου διαμέτρου στις ΗΠΑ, λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά των ΗΠΑ (αυξημένος αριθμός νέων έργων αγωγών), και της υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει στους πελάτες της στις ΗΠΑ.

Δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς γεγονότα τα οποία θα έπρεπε να παρουσιαστούν στις παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ή που θα επέφεραν κάποια προσαρμογή σε αυτές.

6. Μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Οι αρχές της Βιώσιμης Ανάπτυξης συνιστούν αναπόσπαστο στοιχείο της φιλοσοφίας που διέπει την επιχειρηματική συμπεριφορά της Σωληνουργείας Κορίνθου (εφεξής «Εταιρεία») και αναγνωρίζονται ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη μακρόχρονη ανάπτυξή της και την παράλληλη ευημερία του κοινωνικού συνόλου. Στόχος της Εταιρείας είναι, μέσω των δραστηριοτήτων της, να δημιουργεί προστιθέμενη αξία για όλους τους συμμετοχούς της. Η στρατηγική προσέγγιση της Εταιρείας αποτυπώνεται στους άξονες Βιώσιμης Ανάπτυξης που έχει καθορίσει.

- Χρηματοοικονομική ανάπτυξη και Εταιρική Διακυβέρνηση: επίτευξη θετικών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων, εφαρμόζοντας σύστημα χρηστής Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- Αγορά: επένδυση στην έρευνα και ανάπτυξη, παρέχοντας ολοκληρωμένες λύσεις υψηλής προστιθέμενης αξίας.
- Ανθρώπινο δυναμικό: οι άνθρωποι αποτελούν το σημαντικότερο κεφάλαιο της Εταιρείας.
- Υγεία και ασφάλεια στην εργασία: Η διασφάλιση της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία είναι αδιαπραγμάτευτος στόχος όλων.
- Προστασία του περιβάλλοντος: εφαρμογή της αρχής της πρόληψης και υλοποίηση ενεργειών για συνεχή βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος.
- Τοπική κοινωνία: υποστήριξη δράσεων που ανταποκρίνονται στις βασικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών, όπου δραστηριοποιείται η Εταιρεία.

Επιχειρηματικό μοντέλο

Η Εταιρεία έχει ενσωματώσει στο επιχειρηματικό μοντέλο και τη στρατηγική της πρακτικές όπως, η άμεση ανταπόκριση στις τάσεις της αγοράς και στις ανάγκες των πελατών, η διατήρηση άριστων σχέσεων με τους συνεργάτες της, καθώς και η εφαρμογή τεχνολογικών καινοτομιών. Μέσω των πρακτικών αυτών η Εταιρεία στοχεύει στη βελτίωση των εταιρικών της επιδόσεων και στην ανάπτυξη ενός σημαντικού κοινωνικού προϊόντος.

Επιχειρηματικό μοντέλο της Σωληνουργείας Κορίνθου

"Delivering energy to the world"

Διαχείριση θεμάτων Βιώσιμης Ανάπτυξης – Πολιτικές και Συστήματα

Η Εταιρεία έχει θέσει σε εφαρμογή μηχανισμούς και διαδικασίες για την ανάδειξη και διαχείριση των θεμάτων βιώσιμης ανάπτυξης με έμφαση στην ασφαλή εργασία, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην κοινωνία, με παράλληλη εστίαση στην οικονομική και βιώσιμη λειτουργία της. Η δέσμευση της Διοίκησης και το πλαίσιο διαχείρισης των θεμάτων υπεύθυνης λειτουργίας αποτυπώνονται στην [Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης](#) που έχει θεσπίσει και εφαρμόζει η Εταιρεία.

Η Εταιρεία έχοντας ως σκοπό την ενίσχυση της ορθής λειτουργίας της και με γνώμονα τη Βιώσιμη Ανάπτυξη έχει θεσπίσει συγκεκριμένες πολιτικές και εφαρμόζει κατάλληλα συστήματα διαχείρισης και διαδικασίες που στηρίζουν την υπεύθυνη λειτουργία και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνονται οι στόχοι της Εταιρείας. Συγκεκριμένα η Εταιρεία μεταξύ άλλων, έχει θεσπίσει και εφαρμόζει τις παρακάτω πολιτικές και κώδικες:

- Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας
- Πολιτική Βιώσιμης Ανάπτυξης

- Πολιτική Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία
- Πολιτική Περιβάλλοντος
- Διαδικασία Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- Πολιτική Ποιότητας
- Κώδικας Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Ηθικής
- Πολιτική κατά της Δωροδοκίας και της Διαφθοράς.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση των σημαντικών θεμάτων της Εταιρείας πραγματοποιείται μέσω των Συστημάτων Διαχείρισης που εφαρμόζει. Η Εταιρεία εφαρμόζει τα ακόλουθα πιστοποιημένα συστήματα:

- Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 9001.
- Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14001.
- Σύστημα Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, σύμφωνα με το πρότυπο OHSAS 18001.

Στις ενότητες που ακολουθούν παρουσιάζονται συνοπτικά τα αποτελέσματα των πολιτικών και διαδικασιών που εφαρμόζει η Εταιρεία παραθέτοντας σχετικές αναφορές για την περιβαλλοντική και κοινωνική της επίδοση (παρουσίαση σχετικών μη χρηματοοικονομικών δεικτών).

Αναλυτική αναφορά περιλαμβάνεται στον Ετήσιο Απολογισμό Βιώσιμης Ανάπτυξης της Εταιρείας.

Εργασιακά θέματα

Η Εταιρεία εφαρμόζει αξιοκρατικές διαδικασίες για την επιλογή, κατάρτιση και επιβράβευση των εργαζομένων, ώστε να αναπτύσσονται οι δεξιότητές τους. Με αυτόν τον τρόπο, ενισχύεται η απόδοση και το επίπεδο δέσμευσης των εργαζομένων, καθώς και η επιχειρηματική ανάπτυξη της Εταιρείας. Σε συνδυασμό με την αποτελεσματική εφαρμογή των πολιτικών της, η Εταιρεία εφαρμόζει Κώδικα Δεοντολογίας και Επιχειρηματικής Ηθικής, ο οποίος αποτελεί το πλαίσιο αρχών λειτουργίας της, καθώς και το βασικό εργαλείο για τη διαμόρφωση ενιαίας εταιρικής κουλτούρας. Σταθερά προσανατολισμένη στις ανθρώπινες αξίες, η Εταιρεία επιδιώκει να εφαρμόζει υπεύθυνες εργασιακές πρακτικές, εστιάζοντας σε σημαντικά θέματα όπως:

- η διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και των συνεργατών της
- η διατήρηση των θέσεων εργασίας
- η παροχή ίσων ευκαιριών προς όλους τους εργαζόμενους
- η εφαρμογή αντικειμενικών συστημάτων αξιολόγησης
- η συνεχής εκπαίδευση και κατάρτιση των εργαζομένων

Βασικοί δείκτες ανθρώπινου δυναμικού

	2018	2017
Αριθμός εργαζομένων	489	461
% γυναικών στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού	8.6%	8.5%
Κινητικότητα εργαζομένων*	5%	5%
Ποσοστό εισερχόμενων στο σύνολο των εργαζομένων	11%	10%

*Turnover rate: ποσοστό εργαζομένων που αποχωρούν (για λόγους παραίτησης, απόλυσης, συνταξιοδότησης, κ.λπ.) στο σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού της Εταιρείας.

Βασικά στοιχεία ανθρώπινου δυναμικού

Η Εταιρεία επιδιώκει την πρόσληψη, ανάπτυξη και διακράτηση των πλέον ικανών ατόμων έτσι ώστε να διασφαλίσει ότι επιτυγχάνονται οι επιχειρηματικοί στόχοι και οι προτεραιότητες.

Η συνεχής ανάπτυξη των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εργαζομένων αποτελεί το θεμέλιο πάνω στο οποίο βασίζεται η Εταιρεία για την ανάπτυξή της. Προς αυτή την κατεύθυνση, η Εταιρεία πραγματοποιεί συστηματικές επενδύσεις στην εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού της, εστιάζοντας στην υλοποίηση σειράς εκπαιδευτικών σεμιναρίων και μαθημάτων, προκειμένου να βελτιώσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες των εργαζομένων σε όλες τις θέσεις και επίπεδα ευθύνης.

Προφίλ εργαζομένων ανά γένος, ηλικία και επίπεδο ευθύνης

Ηλικιακό προφίλ εργαζομένων	18 - 30	30-50	51+
Ανδρες	30	312	105
Γυναίκες	4	36	2
Σύνολο	34	348	107

Επίπεδο ευθύνης	Ανδρες	Γυναίκες	Σύνολο
Διευθυντές	12	1	13
Ανώτερα στελέχη	32	6	38
Διοικητικοί υπάλληλοι	403	35	438
Εργατικό προσωπικό			
Σύνολο	447	42	489

Δείκτες εκπαίδευσης ανά γένος και επίπεδο ευθύνης

Κλάδος Σωλήνων Χάλυβα 2018	Σύνολο ωρών εκπαίδευσης			Μέσος όρος ωρών εκπαίδευσης ανά κατηγορία εργαζομένων		
	Αντρες	Γυναίκες	Σύνολο	Αντρες	Γυναίκες	Σύνολο
Διευθυντές	646	40	686	53,8	40	52,8
Ανώτερα στελέχη	4.266	573	4.839	133,3	95,5	127,3
Μισθωτοί	4259	135	4394	11	4	10
Εργοδηγοί και εργάτες						
Σύνολο	9.171	748	9.919	20,5	17,8	20,3

Έρευνα και ανάπτυξη

Για την Εταιρεία, οι τομείς έρευνας και ανάπτυξης υποστηρίζουν ζωτικά την δυνατότητα σχεδιασμού προϊόντων τα οποία ανταποκρίνονται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των πελατών σήμερα αλλά και στο μέλλον. Η Εταιρεία επιδιώκει η κύρια έρευνα να εστιάζεται στην ανάπτυξη των προϊόντων, την καινοτομία, τον ανασχεδιασμό-βελτιστοποίηση των προϊόντων και στην τεχνική υποστήριξη των βιομηχανικών μονάδων.

Πιο συγκεκριμένα:

- Η ανάπτυξη των προϊόντων ανταποκρίνεται σε νέους κανονισμούς, διεθνή πρότυπα και συγκεκριμένες απαιτήσεις πελατών,
- Η καινοτομία εστιάζει στην ανάπτυξη νέων υλικών, σε νέα σχέδια και νέες παραγωγικές διαδικασίες,
- Ανασχεδιασμός και η βελτιστοποίηση των προϊόντων με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας,
- Τεχνική υποστήριξη της παραγωγικής διαδικασίας με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας και της ποιότητας.

Ο βασικός στόχος της έρευνας και ανάπτυξης είναι η υποστήριξη της αύξησης του μεριδίου αγοράς της Εταιρείας, με την ανάπτυξη αξιόπιστων προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας για διαφορετικές εφαρμογές μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών στην παραγωγική διαδικασία με σκοπό την ανάπτυξη καινοτόμων, υψηλής ποιότητας σωλήνων χάλυβα αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της επιχειρηματικής δραστηριότητας της Εταιρείας.

Στην Εταιρεία, πιστεύουμε ακράδαντα ότι η καινοτομία διαδραματίζει κομβικό ρόλο στη δημιουργία και διατήρηση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματός μας. Γι' αυτόν τον λόγο πραγματοποιούνται αξιολογες επενδύσεις κάθε χρόνο, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με την έρευνα και ανάπτυξη.

Ως μέρος της δέσμευσης αυτής, η Εταιρεία επενδύει κατά κύριο λόγο στο ανθρώπινο δυναμικό της, αναγνωρίζοντας ότι η ποιότητα και η εξειδίκευση των ανθρώπων της είναι το στοιχείο που οδηγεί ουσιαστικά στην επιτυχία οποιασδήποτε ερευνητικής προσπάθειας.

Ίσες ευκαιρίες και σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα

Η υπεύθυνη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού της Εταιρείας, βασίζεται στις ίσες ευκαιρίες και τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Βασική αξία της Εταιρείας αποτελεί η εδραίωση ενός εργασιακού περιβάλλοντος ίσων ευκαιριών και αξιοκρατίας, όπου κάθε εργαζόμενος απολαμβάνει ίδια δικαιώματα και αντιμετωπίζεται δίκαια. Σε αυτό το πλαίσιο, η Σωληνουργία Κορίνθου εφαρμόζει διαδικασίες με αμερόληπτα κριτήρια σε θέματα προσλήψεων, αμοιβών, προαγωγών και εκπαιδύσεων, χωρίς οποιαδήποτε μορφή διακρίσεων σχετικά με το φύλο, την εθνικότητα, την ηλικία, την οικογενειακή κατάσταση και άλλα χαρακτηριστικά. Ως αποτέλεσμα των πολιτικών, διαδικασιών και των μηχανισμών ελέγχου που εφαρμόζονται, κατά το 2018, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, δεν συνέτρεξε κανένα περιστατικό παιδικής ή εξαναγκασμένης εργασίας και δεν έχει σημειωθεί κανένα περιστατικό σχετικό με παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία

Η προστασία της Υγείας και Ασφάλειας των εργαζομένων σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της Εταιρείας, καθώς και η εξάλειψη οποιασδήποτε μορφής συμβάντος ή ατυχήματος στις παραγωγικές της εγκαταστάσεις αποτελούν διαχρονικούς στόχους της Εταιρείας. Για την αποτελεσματική διαχείριση όλων των σχετικών θεμάτων εφαρμόζεται ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης της Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, πιστοποιημένο σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο OHSAS 18001. Το Σύστημα αυτό εστιάζει στην πρόληψη και στη συνεχή λήψη μέτρων για την ελαχιστοποίηση των επαγγελματικών κινδύνων και ατυχημάτων, καθώς και στην ενίσχυση της κουλτούρας ασφάλειας.

Η Εταιρεία, από το 2013 εφαρμόζει, σταδιακά, τη μεθοδολογία 5S στις παραγωγικές της εγκαταστάσεις, καθώς έχουν αναγνωριστεί τα πολλαπλά οφέλη που αυτή προσφέρει. Εντός του 2018, επετεύχθη η εφαρμογή του ολιστικού 5S σε όλες τις περιοχές των παραγωγικών εγκαταστάσεων της Εταιρείας, βελτιώνοντας ουσιαστικά τις πρακτικές εργασίας.

Κατά το 2018 η Εταιρεία προχώρησε στην υλοποίηση δράσεων για την προαγωγή της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία και για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των ανθρώπων της σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος. Οι δράσεις αφορούσαν εξειδικευμένες εκδηλώσεις, παρουσιάσεις και εντατικές εκπαιδύσεις στις παραγωγικές της εγκαταστάσεις στη Βιομηχανική Περιοχή Θίσβης, Βοιωτίας. Συνολικά πραγματοποιήθηκαν 3.938 ώρες εκπαίδευσης σε παραπάνω από 250 εργαζόμενους.

Η Εταιρεία δίνει μεγάλη βαρύτητα στην εκπαίδευση και συμμετοχή των εργαζομένων της στα συναφή θέματα. Για την παρακολούθηση και αξιολόγηση της επίδοσης στον τομέα της Υγείας και Ασφάλειας στην εργασία, η Εταιρεία χρησιμοποιεί διεθνώς εφαρμόσιμους και μετρήσιμους δείκτες.

<i>Δείκτες Υγείας και Ασφάλειας</i>	<i>2018</i>	<i>2017</i>
Δείκτης συχνότητας συμβάντων (LTIR)	3.4	3.3
Δείκτης σοβαρότητας συμβάντων (SR)	118	133.9
Θανατηφόρα συμβάντα	0	0

LTIR: Lost time incident rate (αριθμός περιστατικών/συμβάντων ασφαλείας με απουσία από την εργασία ενός πλήρους ωραρίου ανά 10⁶ ωρών εργασίας)

SR: Severity rate (αριθμός ημερών απουσίας ανά 10⁶ ωρών εργασίας)

Κοινωνικά θέματα

Η Εταιρεία επιδιώκει οι επιχειρηματικές της δραστηριότητες να βρίσκονται σε θετική και παραγωγική αλληλεπίδραση με το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο λειτουργεί, να συμβάλλει στη γενικότερη ανάπτυξη της χώρας και να ωφελεί τις τοπικές κοινότητες, μέσω της δημιουργίας θέσεων εργασίας (δίνεται προτεραιότητα στην πρόσληψη εργαζομένων από την τοπική περιοχή) και της προσφοράς επιχειρηματικών ευκαιριών (μέσω της συνεργασίας με τους τοπικούς προμηθευτές όπου αυτό είναι εφικτό).

Η Εταιρεία υποστηρίζει τις τοπικές κοινωνίες ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη και βιώσιμη ανάπτυξή τους. Η Εταιρεία διατηρεί μία συνεχή και αμφίδρομη επικοινωνία με τις τοπικές περιοχές προκειμένου να αναγνωρίζει εγκαίρως τις ανάγκες τους και να ανταποκριθεί σε αυτές με υπευθυνότητα. Επιπρόσθετα, η Εταιρεία ενισχύει τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, ενώ παράλληλα υποστηρίζει διαχρονικά τις σχολικές υποδομές τους, καθώς και τα σημαντικά πολιτιστικά και αθλητικά γεγονότα τους. Ειδικότερα, οι κοινωνικές δράσεις της Εταιρείας κατανέμονται στους άξονες: Παιδεία, Υγεία και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες, Πολιτισμός, Περιβάλλον και Αθλητισμός.

Η Εταιρεία μέσω της επιχειρηματικής της δραστηριότητάς παράγει πολλαπλά οφέλη για το κοινωνικό σύνολο. Εκτός από την καταβολή των μισθών και των λοιπών παροχών προς τους εργαζόμενούς της, καταβάλλονται στο ελληνικό δημόσιο οι αναλογούντες φόροι και ασφαλιστικές εισφορές, πραγματοποιούνται συνεχείς επενδύσεις και πληρωμές προς τους συνεργαζόμενους προμηθευτές υλικών και παρόχους υπηρεσιών. Με τον τρόπο αυτό, η συνολική θετική επίδραση της Εταιρείας στην τοπική καθώς και την ευρύτερη κοινωνία είναι σημαντική.

Καταπολέμηση της διαφθοράς και θέματα σχετικά με τη δωροδοκία

Η Εταιρεία αναγνωρίζει την αναγκαιότητα λήψης προληπτικών μέτρων για την καταπολέμηση ενδεχόμενων κινδύνων που προκύπτουν από θέματα που σχετίζονται με τη διαφάνεια και τη διαφθορά. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν αναπτυχθεί σχετικές δικλίδες ασφαλείας, οι οποίες ανά τακτά χρονικά διαστήματα ελέγχονται από το Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου, ενώ παράλληλα, το 2017 θεσπίστηκε Πολιτική Πρόληψης φαινομένων διαφθοράς και δωροδοκίας. Η Εταιρεία εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης που έχει ως στόχο να διασφαλίζει τη διαφανή, χρηστή και αποτελεσματική διοίκηση της Εταιρείας, που μακροπρόθεσμα οδηγεί σε επιχειρηματική και οικονομική ανάπτυξη. Ως αποτέλεσμα των πολιτικών και σχετικών πρακτικών που εφαρμόζει η Εταιρεία, το 2018, όπως και τα προηγούμενα έτη δεν έχει παρουσιαστεί / σημειωθεί κανένα περιστατικό διαφθοράς / δωροδοκίας.

Δίνοντας ιδιαίτερη σημασία σε θέματα διαφάνειας και πρόληψης περιστατικών διαφθοράς, η Εταιρεία συμμετέχει επί σειρά ετών στις δράσεις της Οργάνωσης «Διεθνής Διαφάνεια Ελλάς (ΔΔ – Ελλάς) και αποτελεί επίσης ενεργό μέλος του Business Integrity Forum (BIF). Το Business Integrity Forum (BIF) είναι μια πρωτοβουλία που έχει αναπτύξει η Διεθνής Διαφάνεια. Αφορά στη δημιουργία ενός δικτύου, το συντονισμό του οποίου έχει η Διεθνής Διαφάνεια -Ελλάς, με τη συμμετοχή εταιριών μελών, οι οποίες διακηρύσσουν ανοιχτά τη δέσμευσή τους να λειτουργούν με διαφάνεια, υιοθετώντας συγκεκριμένες πολιτικές και πρακτικές χρηστής διακυβέρνησης.

Υπεύθυνη διαχείριση της προμηθευτικής αλυσίδας

Ιδιαίτερη σημασία δίνει η Εταιρεία στη συνεργασία με τους προμηθευτές της. Η Εταιρεία για την ορθότερη επικοινωνία και διαχείριση των προμηθευτών της, ανάλογα με το είδος των προμηθειών που παρέχουν, τους διακρίνει σε προμηθευτές πρώτων υλών, βοηθητικών υλών, αναλώσιμων και λοιπών υλικών και συνεργάζεται με εκείνους που πληρούν συγκεκριμένα αντικειμενικά κριτήρια. Η Εταιρεία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο επιλογής των προμηθευτών της, καθώς στοχεύει στην ανάπτυξη μακροχρόνιων σχέσεων με αυτούς.

Η Εταιρεία επιδιώκει την ενίσχυση της τοπικής οικονομίας, προσφέροντας επιχειρηματικές ευκαιρίες σε τοπικούς προμηθευτές. Είναι πρακτική της Εταιρείας να επιλέγει προμηθευτές και εργολάβους, από την τοπική κοινωνία, εφόσον η παρεχόμενη υπηρεσία ή η συγκεκριμένη προμήθεια δύναται να υλοποιηθεί / καλυφθεί από τοπικό συνεργάτη με τους ίδιους λοιπούς όρους.

Περιβαλλοντικά θέματα

Η δέσμευση της Εταιρείας για συνεχή βελτίωση των περιβαλλοντικών της επιδόσεων στηρίζεται στην υιοθέτηση περιβαλλοντικής πολιτικής και στην εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής διαχείρισης. Αναλυτικά στοιχεία σχετικά με την Περιβαλλοντική Πολιτική της Εταιρείας περιλαμβάνονται στην εταιρική ιστοσελίδα www.cpw.gr στην ενότητα: Βιώσιμη Ανάπτυξη / Περιβάλλον / Περιβαλλοντική Διαχείριση.

Για την υλοποίηση της περιβαλλοντικής πολιτικής και την επίτευξη των στόχων που απορρέουν από αυτήν, η Εταιρεία εφαρμόζει

πιστοποιημένο Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ISO 14001). Σε αυτό το πλαίσιο, αναπτύσσει και εφαρμόζει περιβαλλοντικά προγράμματα, ενώ παράλληλα επενδύει συστηματικά σε υποδομές περιβαλλοντικής προστασίας.

Για την Εταιρεία, η προστασία του περιβάλλοντος συνδέεται άμεσα με την προσωπική και έμπρακτη συμβολή κάθε εργαζόμενου. Για το λόγο αυτό, η Εταιρεία δίνει έμφαση στη συνεχή ευαισθητοποίηση των ανθρώπων της σε θέματα περιβαλλοντικής διαχείρισης και προστασίας του περιβάλλοντος. Το 2018 πραγματοποιήθηκαν συνολικά 1.063 ώρες εκπαίδευσης σε περιβαλλοντικά θέματα, με τους συμμετέχοντες να ξεπερνούν τους 200.

Το 2018 οι συνολικές εκπομπές CO₂ της Εταιρείας ανήλθαν σε περίπου 81 κιλά ανά τόνο προϊόντος, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 9,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Αυτό οφείλεται στις επιπλέον ώρες χρήσης των εφεδρικών γεννητριών παραγωγής απόρροια αστοχίας στο δίκτυο τροφοδοσίας του εργοστασίου της Εταιρείας στη Θίσβη.

Περιβαλλοντικοί δείκτες	2018	2017
Ειδικές συνολικές εκπομπές CO ₂ (κιλά CO ₂ / τόνο προϊόντος)	81.51	74.44
Ειδική κατανάλωση νερού (m ³ / τόνο προϊόντος)	0.24	0.23

* Η ποσότητα των άμεσων εκπομπών υπολογίζεται με βάση την κατανάλωση υγραερίου στην παραγωγή, την κατανάλωση πετρελαίου για θέρμανση, καθώς και την κατανάλωση πετρελαίου κίνησης από τα ανωψωτικά μηχανήματα.

* Για τον υπολογισμό των έμμεσων εκπομπών CO₂ έχει χρησιμοποιηθεί ο συντελεστής 0,62497 κιλά CO₂/KWh του έτους 2017 (πηγή: European Residual Mixes 2017, AIB, Greece)

Αναβάθμιση φωτισμού στις παραγωγικές μονάδες

Το 2018 πραγματοποιήθηκε ενεργειακή αναβάθμιση του περιμετρικού φωτισμού των εγκαταστάσεων της Εταιρείας στη Θίσβη, με στόχο τόσο τη μείωση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, όσο και της βελτίωσης των συνθηκών φωτισμού. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε αλλαγή των συμβατικών φωτιστικών με φωτιστικά τύπου LED. Το ποσοστό εξοικονόμησης ενέργειας ήταν μεγαλύτερο από 60%, ενώ οι μετρήσεις που αφορούσαν την ποσότητα του φωτισμού είχαν βελτιωθεί κατά 30%. Ακόμη, διαπιστώθηκε σαφής βελτίωση στοιχείων που σχετίζονται με την ποιότητα του εκπεμπόμενου φωτός (colour rendering index, correlated colour temperature).

Μη χρηματοοικονομικοί κίνδυνοι και τρόποι αντιμετώπισης

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται σε ένα οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από διάφορους κινδύνους, χρηματοοικονομικούς και μη. Στο πλαίσιο αυτό, έχει θεσπίσει διαδικασίες για τον έλεγχο και διαχείριση τόσο των χρηματοοικονομικών κινδύνων, όσο και των μη χρηματοοικονομικών κινδύνων. Οι κυριότερες κατηγορίες μη χρηματοοικονομικών κινδύνων για την Εταιρεία είναι οι περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και κίνδυνοι σχετικοί με την Υγεία και Ασφάλεια στην εργασία. Η διαχείριση των κινδύνων αυτών κρίνεται ως πολύ σημαντική από τη Διοίκηση της Εταιρείας δεδομένου ότι ενέχουν τον κίνδυνο να επηρεάσουν, άμεσα ή έμμεσα, την ομαλή λειτουργία της. Ο εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας της Εταιρείας περιγράφει με σαφήνεια τις περιοχές κινδύνων και περιλαμβάνει συγκεκριμένες διαδικασίες οι οποίες έχουν αναπτυχθεί με βάση την Αρχή της Πρόληψης για τη διαχείριση των θεμάτων Υγείας και Ασφάλειας και περιβάλλοντος.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των πιστοποιημένων Συστημάτων Διαχείρισης που εφαρμόζει η Σωληνουργία Κορίνθου, σε ετήσια βάση διενεργείται σχετική αξιολόγηση για τους συναφείς κινδύνους. Με στόχο τη μείωση της πιθανότητας αλλά και της σημαντικότητας επέλευσης των κινδύνων στους συγκεκριμένους τομείς, η Εταιρεία λαμβάνει προληπτικά μέτρα, σχεδιάζει και υλοποιεί συγκεκριμένα προγράμματα και δράσεις και παρακολουθεί την επίδοσή της μέσω σχετικών δεικτών (ποιότητας, περιβάλλοντος, υγείας και ασφάλειας στην εργασία) που έχει θέσει.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Οι μη χρηματοοικονομικοί δείκτες που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση, είναι σε συμφωνία με τις κατευθυντήριες οδηγίες για την έκδοση Απολογισμών Βιωσιμότητας (Sustainability Reporting Guidelines) του οργανισμού Global Reporting Initiative (GRI Standards). Η επιλογή των δεικτών αυτών έγινε με βάση την ανάλυση ουσιαστικότητας που έχει διενεργήσει η Εταιρεία (materiality analysis).

Αθήνα 24 Ιουνίου 2019

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
Μελέτιος Φικιώρης

Β. Ετήσιες Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης.....	20
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.....	21
Κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	22
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	24
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	25
1. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο	25
2. Βάση παρουσίασης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.....	25
3. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων	27
4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές	31
5. Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	43
6. Κτίρια, Οικόπεδα και εξοπλισμός	48
7. Αύλα περιουσιακά στοιχεία	50
8. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις	51
9. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις	52
10. Χρηματοοικονομικά μέσα	52
11. Αποθέματα.....	65
12. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις.....	66
13. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα.....	68
14. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	68
15. Μετοχικό κεφάλαιο	69
16. Αποθεματικά	70
17. Δανειακές υποχρεώσεις	71
18. Φόρος εισοδήματος.....	73
19. Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό.....	78
20. Προβλέψεις.....	81
21. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	82
22. Πωλήσεις.....	83
23. Έξοδα κατά είδος.....	88
24. Έξοδα προσωπικού.....	89
25. Λοιπά έσοδα	91
26. Λοιπά έξοδα.....	92
27. Χρηματοοικονομικά έσοδα	92
28. Χρηματοοικονομικά έξοδα.....	93
29. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	94
30. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	95
31. Γεγονότα μεταγενέστερα της 31 Δεκεμβρίου 2018.....	96

Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

(Ποσά σε Ευρώ)

(Ποσά σε Ευρώ)		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		2018	2017	2018	2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Ενσώματα πάγια	6	175.839.241	179.359.750	176.130.547	179.654.299
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7	562.971	144.228	548.878	144.228
Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται με καθαρή θέση	9	1.114.467	1.090.239	1.073.950	1.073.950
Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται με ολική ενοποίηση	8	-	-	593.455	593.455
Λοιπές συμμετοχές		11.337	10.537	11.337	10.537
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		9.689	23.362	-	-
Λοιπές απαιτήσεις	12	1.088.691	1.397.716	1.034.114	1.397.716
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		178.626.395	182.025.832	179.392.280	182.874.185
Αποθέματα	11	113.521.476	87.562.540	109.278.624	87.165.997
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	12	86.395.709	56.654.655	120.566.600	60.276.709
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	22	69.454.752	38.547.376	40.336.970	28.000.038
Έξοδα συμβάσεων	22	366.111	-	366.111	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	13	654.359	1.057.503	654.359	1.057.503
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	14	34.665.804	58.170.543	13.044.227	55.345.808
Κυκλοφορούν ενεργητικό		305.058.210	241.992.616	284.246.891	231.846.056
Σύνολο ενεργητικού		483.684.606	424.018.448	463.639.171	414.720.240
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ					
Μετοχικό κεφάλαιο	15	78.306.301	78.306.301	78.306.301	78.306.301
Αποθεματικά	16	44.480.254	45.371.773	44.233.950	45.698.894
Κέρδη εις νέον		20.116.959	12.922.198	11.385.139	8.833.415
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		142.903.514	136.600.273	133.925.389	132.838.610
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Δανειακές υποχρεώσεις	17	50.618.046	36.287.140	50.618.046	36.287.140
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	18	11.777.173	14.012.585	11.779.005	13.977.798
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	19	1.729.465	1.713.177	1.729.465	1.713.177
Προβλέψεις	20	97.934	137.753	97.934	137.753
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		64.222.619	52.150.655	64.224.451	52.115.868
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	21	101.873.711	84.116.075	90.804.568	78.614.316
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	22	3.200.000	2.981.858	3.200.000	2.981.858
Δανειακές υποχρεώσεις	17	167.069.764	147.118.945	167.069.764	147.118.945
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	13	4.414.999	1.050.644	4.414.999	1.050.644
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		276.558.473	235.267.521	265.489.331	229.765.762
Σύνολο υποχρεώσεων		340.781.092	287.418.175	329.713.782	281.881.630
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		483.684.606	424.018.448	463.639.171	414.720.240

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες 25 έως 97 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος

(Ποσά σε Ευρώ)

	Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		2018	2017	2018	2017
Πωλήσεις	22	475.301.888	335.985.153	427.514.204	326.117.922
Κόστος Πωληθέντων	23	(444.344.698)	(309.321.460)	(406.947.086)	(302.347.790)
Μικτό Κέρδος		30.957.190	26.663.693	20.567.118	23.770.133
Λοιπά έσοδα	25	1.910.575	1.059.749	1.910.575	1.059.748
Έξοδα διάθεσης	23	(9.138.062)	(5.947.037)	(4.421.324)	(3.721.804)
Έξοδα διοίκησης	23	(6.884.403)	(6.362.360)	(6.887.905)	(6.275.246)
Απομείωση απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων		(50.704)	(8.890.669)	(50.704)	(8.890.668)
Λοιπά έξοδα	26	(191.497)	-	(190.400)	-
Λειτουργικό αποτέλεσμα		16.603.099	6.523.376	10.927.360	5.942.164
Χρηματοοικονομικά έσοδα	27	306.823	93.686	305.647	93.656
Χρηματοοικονομικά έξοδα	28	(10.227.773)	(10.977.021)	(10.227.767)	(10.966.481)
Μερίδιο κερδών από συγγενείς επιχειρήσεις	9	24.227	16.289	-	-
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων		6.706.376	(4.343.670)	1.005.240	(4.930.660)
Φόρος εισοδήματος	18	507.655	4.873.706	1.592.238	5.046.875
Καθαρά κέρδη χρήσεως		7.214.031	530.036	2.597.478	116.214
Λοιπά συνολικά εισοδήματα					
<u>Λοιπά στοιχεία συνολικού εισοδήματος που δεν θα μεταφερθούν στα αποτελέσματα σε μελλοντικές περιόδους:</u>					
Υποχρέωση παροχών προσωπικού		46.152	(150.090)	46.152	(150.090)
Αναλογούν φόρος		(23.944)	43.526	(23.944)	43.526
		22.208	(106.564)	22.208	(106.564)
<u>Λοιπά στοιχεία συνολικού εισοδήματος που ενδέχεται να μεταφερθούν στα αποτελέσματα σε μελλοντικές περιόδους:</u>					
Συναλλαγματικές διαφορές		573.425	(947.031)	-	-
Κέρδη / (ζημιές) από αποτίμηση παραγώγων για αντιστάθμιση κινδύνου - αποτελεσματική		(2.034.645)	-	(2.034.645)	-
Λοιπές κινήσεις		26.484	-	-	-
Αναλογούν φόρος		569.701	-	569.701	-
		(865.036)	(947.031)	(1.464.944)	-
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		(842.828)	(1.053.595)	(1.442.736)	(106.564)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους		6.371.203	(523.559)	1.154.742	9.650

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες 25 έως 97 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Ενοποιημένη Κατάσταση μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

ΌΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

	Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Συναλλαγματικές διαφορές ενοποίησης	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017	78.306.301	45.698.895	12.365.664	619.911	136.990.770
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (1)	-	-	133.062	-	133.062
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017 (αναπροσαρμοσμένο)	78.306.301	45.698.895	12.498.726	619.911	137.123.832
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	-	(106.564)	-	(106.564)
Καθαρό κέρδος περιόδου	-	-	530.036	-	530.036
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	(947.031)	(947.031)
Σύνολο αναγνωρισμένου καθαρού κέρδους περιόδου	-	-	423.472	(947.031)	(523.559)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	78.306.301	45.698.895	12.922.198	(327.121)	136.600.273
Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018	78.306.301	45.698.895	12.922.198	(327.121)	136.600.273
Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια	-	(1.464.944)	48.692	-	(1.416.252)
Καθαρό κέρδος περιόδου	-	-	7.214.031	-	7.214.031
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	573.425	573.425
Σύνολο αναγνωρισμένου καθαρού κέρδους περιόδου	-	(1.464.944)	7.262.723	573.425	6.371.203
<u>Συναλλαγές με τους μετόχους</u>					
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (2)	-	-	(67.962)	-	(67.962)
Σύνολο συναλλαγών με τους μετόχους	-	-	(67.962)	-	(67.962)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	78.306.301	44.233.950	20.116.958	246.304	142.903.513

(1) Ο Όμιλος υιοθέτησε πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2017, σύμφωνα με τη μέθοδο της σωρευτικής επίδρασης (cumulative effect method).

(2) Ο Όμιλος εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 5).

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες 25 έως 97 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017

Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (1)

Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2017 (αναπροσαρμοσμένο)

Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια

Καθαρό κέρδος περιόδου

Σύνολο αναγνωρισμένου καθαρού κέρδους περιόδου

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Υπόλοιπο στις 1 Ιανουαρίου 2018

Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα

Κέρδος / (ζημιά) που αναγνωρίστηκε άμεσα στα ίδια κεφάλαια

Καθαρό κέρδος περιόδου

Σύνολο αναγνωρισμένου καθαρού κέρδους περιόδου

Συναλλαγές με τους μετόχους

Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (2)

Σύνολο συναλλαγών με τους μετόχους

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Μετοχικό κεφάλαιο	Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
78.306.301	45.698.894	8.690.702	132.695.898
-	-	133.062	133.062
78.306.301	45.698.894	8.823.764	132.828.960
-	-	(106.564)	(106.564)
-	-	116.214	116.214
-	-	9.651	9.650
78.306.301	45.698.894	8.833.415	132.838.610
78.306.301	45.698.894	8.833.415	132.838.610
-	(1.464.944)	22.208	(1.442.736)
-	-	2.597.478	2.597.479
-	(1.464.944)	2.619.686	1.154.742
-	-	(67.962)	(67.962)
-	-	(67.962)	(67.962)
78.306.301	44.233.950	11.385.139	133.925.389

(1) Η Εταιρεία υιοθέτησε πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Εσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2017, σύμφωνα με τη μέθοδο της σωρευτικής επίδρασης (cumulative effect method).

(2) Η Εταιρεία εφάρμοσε το ΔΠΧΑ 9 την 1η Ιανουαρίου 2018. Σύμφωνα με τη μέθοδο μετάβασης που επιλέχθηκε, οι συγκριτικές πληροφορίες δεν έχουν αναμορφωθεί (βλέπε Σημείωση 5).

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες 25 έως 97 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

(Ποσά σε Ευρώ)

Σημείωση	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
<u>Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες:</u>				
Καθαρά κέρδη χρήσεως	7.214.031	530.037	2.597.479	116.214
Πλέον/ (μείον) προσαρμογές για:				
Φόρος εισοδήματος	(507.655)	(4.873.706)	(1.592.238)	(5.046.875)
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	9.214.565	9.111.382	9.222.985	9.106.699
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	95.693	36.057	82.545	36.057
Χρηματοοικονομικά έσοδα	(305.650)	(93.686)	(305.647)	(93.656)
Κέρδη/ (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις	(24.227)	(16.289)	-	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	10.227.767	10.977.021	10.227.767	10.966.481
(Κέρδη)/Ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων	(19.064)	(811)	(20.161)	(811)
(Κέρδη)/Ζημιές από αποτίμηση παραγώγων	1.732.854	2.905.077	1.732.854	2.905.077
(Κέρδη)/Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	189.369	-	189.369	-
Απομείωση αποθεμάτων	173.373	216.901	173.373	216.901
Προβλέψεις/(Αντιλογισμός προβλέψεων) απαιτήσεων	73.325	8.890.668	50.704	8.890.668
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων	(25.837.698)	16.731.722	(22.286.000)	16.355.577
Μείωση / (Αύξηση) απαιτήσεων	(28.579.429)	18.999.836	(60.388.298)	17.535.941
(Μείωση) / Αύξηση υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)	16.197.483	3.752.847	13.173.897	3.586.887
Μείωση / (Αύξηση) απαιτήσεων από συμβάσεις με πελάτες	(29.479.564)	(37.130.781)	(12.336.931)	(26.583.444)
Μείωση / (Αύξηση) εξόδων από συμβάσεις	(366.111)	-	(366.111)	-
Μείωση / (Αύξηση) υποχρεώσεων από συμβάσεις με πελάτες	(409.126)	(2.327.623)	218.142	(2.327.623)
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα	(10.810.701)	(9.314.390)	(10.810.701)	(9.324.930)
Καταβλημένοι φόροι	(1.148.429)	(504.877)	(119.597)	(504.877)
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες	(52.369.193)	17.889.386	(70.556.569)	25.834.286
<u>Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες:</u>				
Αγορές ενσώματων παγίων	6 (3.542.774)	(3.010.455)	(3.558.042)	(3.009.759)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων	7 (487.195)	(180.285)	(487.195)	(180.285)
Πωλήσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	19.751	1.082	20.849	1.082
Τόκοι εισπραχθέντες	82.287	93.656	82.285	93.656
Αγορές λοιπών συμμετοχών	(800)	-	(800)	-
Σύνολο εισροών/ (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες	(3.928.730)	(3.096.002)	(3.942.903)	(3.095.306)
<u>Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:</u>				
Δάνεια αναληφθέντα	49.316.441	6.425.745	49.316.441	6.425.745
Αποπληρωμή δανεισμού	(17.118.551)	(24.228.290)	(17.118.551)	(24.228.290)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	32.197.890	(17.802.545)	32.197.890	(17.802.545)
<u>Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα</u>				
Ταμειακά διαθέσιμα στην αρχή της χρήσης	14 58.170.543	61.969.755	55.345.808	50.409.373
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα	595.295	(790.051)	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα στο τέλος της χρήσης	14 34.665.804	58.170.543	13.044.227	55.345.808

Οι επισυναπτόμενες σημειώσεις που αναφέρονται στις σελίδες 25 έως 97 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Πληροφορίες για την Εταιρεία και τον Όμιλο

Η ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε. (εφεξής η “Σωληνουργία Κορίνθου” ή η “Εταιρεία”) συστάθηκε και εδρεύει στην Ελλάδα, Αθήνα, Λ. Μεσογείων 2-4. Ο αριθμός μητρώου ΓΕ.ΜΗ της Εταιρείας είναι 003978301000, ενώ η ηλεκτρονική διεύθυνση της Εταιρείας είναι www.cpw.gr.

Η Εταιρεία είναι 100% θυγατρική της βελγικής Εταιρείας συμμετοχών Cenergy Holdings, η οποία είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Euronext Βρυξελλών και στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Η τελική μητρική Εταιρεία VIOHALCO SA/NV είναι επίσης εισηγμένη στο χρηματιστήριο Euronext Βρυξελλών και στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

Η Εταιρεία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Warsaw Tubulars Trading Sp. Z.o.o. η οποία εδρεύει στην Πολωνία (εφεξής η “WTT”). Η WTT κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της CPW America Co. η οποία εδρεύει στο Χιούστον των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Η Εταιρεία τέλος κατέχει το 21,75% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β Α.Ε.. Οι παραπάνω συμμετοχές αποτελούν τον Όμιλο Εταιρειών της Σωληνουργίας Κορίνθου ή εφεξής τον «Όμιλο».

Μέσω της Σωληνουργίας Κορίνθου, ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στην παραγωγή υψηλής ποιότητας χαλύβδινων σωλήνων μέτριας και μεγάλης διαμέτρου οι οποίοι χρησιμοποιούνται στην βιομηχανία πετροχημικών για τη μεταφορά υγρών και αέρων καυσίμων, στον κλάδο μεταφοράς υδάτων και σε κατασκευαστικές εργασίες.

2. Βάση παρουσίασης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Εταιρεία εξαιρείται από την σύνταξη ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων διότι οι οικονομικές της καταστάσεις περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις των μητρικών εταιρειών Cenergy Holdings S.A. και VIOHALCO SA/NV. Η Διοίκηση αποφάσισε να συντάξει ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την αποτελεσματικότερη ενημέρωση των χρηστών των οικονομικών καταστάσεων. Με τη σύνταξη ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων βελτιώνεται η παρουσίαση τόσο των δραστηριοτήτων του Ομίλου όσο και της χρηματοοικονομικής του θέσης. Πρώτη ημερομηνία σύνταξης ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ορίστηκε η 1η Ιανουαρίου 2017 και συντάχθηκαν για τις οικονομικές χρήσεις 2017 και 2018.

2.1 Δήλωση συμμόρφωσης

Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π.), καθώς και τις ερμηνείες των παραπάνω, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Οι παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στις 24 Ιουνίου 2019 και έχουν αναρτηθεί στο διαδίκτυο στη διεύθυνση www.cpw.gr. Θα παραμείνουν διαθέσιμες στην παραπάνω διεύθυνση για διάστημα τουλάχιστον 5 ετών από την ημερομηνία δημοσίευσής τους και υπόκεινται στην έγκρισή τους από την Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας.

2.2 Βάση επιμέτρησης

Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από την αποτίμηση συγκεκριμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων (καθώς και των παραγώνων χρηματοοικονομικών μέσων) και των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών που επιμετρούνται σε εύλογη αξία.

2.3 Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου επιμετρούνται βάσει του τοπικού νομίσματος που ισχύει στη χώρα όπου δραστηριοποιούνται, το οποίο αποτελεί και το λειτουργικό τους νόμισμα. Οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ (€), το οποίο αποτελεί το λειτουργικό νόμισμα της Εταιρείας.

2.4 Χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών

Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί τη διενέργεια εκτιμήσεων και υιοθέτηση παραδοχών από τη Διοίκηση, οι οποίες δύνανται να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς επίσης και τα ποσά των εσόδων και εξόδων. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις.

Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές υποθέσεις επανεξετάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Αποκλίσεις των λογιστικών εκτιμήσεων αναγνωρίζονται την περίοδο κατά την οποία επανεξετάζονται εφόσον αφορούν μόνο την τρέχουσα περίοδο ή αν αφορούν και στις μελλοντικές περιόδους οι αποκλίσεις επηρεάζουν την τρέχουσα και μελλοντικές περιόδους.

Οι λογιστικές κρίσεις στις οποίες έχει προβεί η Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών και οι οποίες αναμένεται να έχουν την σημαντικότερη επίδραση στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας είναι οι ακόλουθες:

- οι ωφέλιμες ζωές και υπολειμματικές αξίες των αποσβέσιμων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων,
- το ύψος των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία,
- το ύψος των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις,
- το ύψος των προβλέψεων για φόρο εισοδήματος ανέλεγκτων χρήσεων,
- η ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης,
- η χρησιμοποίηση της αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας.

Οι κύριες πηγές αβεβαιότητας για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία κατάρτισης των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και οι οποίες ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων, αφορούν:

α) Επμέτρηση της πρόβλεψης για επισφαλείς απαιτήσεις (σημείωση 12).

Ο Όμιλος σχηματίζει πρόβλεψη απομείωσης απαιτήσεων όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι δεν είναι σε θέση να εισπράξει το σύνολο των ποσών που του οφείλονται βάσει των όρων που περιέχονται στα συμβόλαια πώλησης. Ως αντικειμενική ένδειξη περί μη εισπραξιμότητας των απαιτήσεων του Ομίλου μπορεί να νοηθεί η πληροφόρηση που λαμβάνει ο Όμιλος και αφορά τα παρακάτω: Σημαντική χρηματοοικονομική δυσπραγία του πελάτη, το ενδεχόμενο έναρξης των διαδικασιών ένταξης σε καθεστώς πτώχευσης ή οποιασδήποτε άλλης χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης του πελάτη, καθώς και δυσμενείς αλλαγές στους συνήθεις εμπορικούς όρους των πελατών.

β) Φόρος εισοδήματος (σημείωση 18)

Κατά την κανονική ροή των εργασιών του Ομίλου λαμβάνουν χώρα πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο ακριβής υπολογισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Ο Όμιλος αναγνωρίζει φορολογικές υποχρεώσεις βάσει των λογιστικών εκτιμήσεων για πιθανές μελλοντικές φορολογικές επιβαρύνσεις και φορολογικές απαιτήσεις σχετικά με μελλοντικούς συμψηφισμούς μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών. Στην περίπτωση που το τελικό ύψος των φόρων είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, τότε η διαφορά αυτή θα επηρεάσει το φόρο εισοδήματος και τις προβλέψεις για αναβαλλόμενους φόρους στην χρήση που ο προσδιορισμός των φορολογικών διαφορών κυρίως ως προς την ανάκτηση της φορολογικής απαίτησης έλαβε χώρα.

γ) Εκτίμηση σχετικά με την ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης (σημείωση 18).

δ) Αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Η Διοίκηση του Ομίλου συνέταξε τις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, έχοντας λάβει υπόψη τους οικονομικούς παράγοντες και το βαθμό που αυτοί επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, καθώς σύμφωνα με τις υπάρχουσες προβλέψεις και τους διαθέσιμους χρηματοοικονομικούς πόρους, η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση ή την ανάγκη να ρευστοποιήσει σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας ή του Ομίλου. Επίσης η Διοίκηση δεν έχει λόγο να πιστεύει ότι ο Όμιλος δεν θα είναι σε θέση να διασφαλίσει την ομαλή του δραστηριότητα και να εξυπηρετεί τις υποχρεώσεις του, αφού δεν υπάρχει κάποια ένδειξη για το αντίθετο.

3. Νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Πρότυπα και διερμηνείες σε ισχύ για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά την υπάρχουσα καθοδήγηση για την αναγνώριση εσόδων, η οποία περιλαμβάνει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις» και την ΕΔΔΠΧΠ 13 «Προγράμματα Πιστότητας Πελατών».

Ο Όμιλος υιοθέτησε πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1^η Ιανουαρίου 2017. Ως εκ τούτου το σύνολο των πληροφοριών που απεικονίζονται στις παρούσες Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις είναι σύμφωνο με το ΔΠΧΑ 15.

ΔΠΧΑ 9 “Χρηματοοικονομικά μέσα”

Ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΠΧΑ 9 με αρχική ημερομηνία αρχικής εφαρμογής την 1 Ιανουαρίου 2018 εξαιρώντας την γενική λογιστική καθοδήγηση σχετικά με τις πρακτικές αντιστάθμισης κινδύνων. Περισσότερες λεπτομέρειες περιέχονται στην σημείωση 5.

Τα ακόλουθα πρότυπα, τροποποιήσεις σε πρότυπα και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί και είναι εφαρμοστέα για χρήσεις που ξεκινούν την 1 Ιανουαρίου 2018 δεν είχαν σημαντική επίδραση στις Ενοποιημένες και Εταιρικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις:

- ΕΔΔΠΧΠ 22: Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβολές
- Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 2: Πληρωμές Βασιζόμενες σε Συμμετοχικούς Τίτλους
- Τροποποιήσεις του ΔΛΠ 40: Επενδύσεις σε Ακίνητα
- Ετήσιες βελτιώσεις των ΔΠΧΑ, κύκλος 2014-2016
- Τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 4: Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια Συμβόλαια

Πρότυπα και διερμηνείες προτύπων με εφαρμογή σε επόμενες χρήσεις

ΔΠΧΑ 16 “Μισθώσεις”

(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019).

Το ΔΠΧΑ 16 αντικαθιστά τις υπάρχουσες οδηγίες για τις μισθώσεις συμπεριλαμβανομένων του ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις», ΕΔΔΠΧΑ 4 «Προσδιορισμός των συμφωνιών που περιέχουν μίσθωση», ΜΕΔ-15 «Λειτουργικές μισθώσεις - Κίνητρα» και ΜΕΔ-27 «Αξιολόγηση της ουσίας συναλλαγών που περιέχουν τη νομική μορφή μίσθωσης». Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για τον λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή. Ο μισθωτής αναγνωρίζει το δικαίωμα χρήσης ως περιουσιακό στοιχείο που εκφράζει το δικαίωμά του να χρησιμοποιεί το υποκείμενο στοιχείο και υποχρέωση από μίσθωση που εκφράζει την υποχρέωσή του να προχωρήσει σε πληρωμές μισθωμάτων. Υπάρχουν προαιρετικές εξαιρέσεις για τις βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και τις μισθώσεις στοιχείων μη σημαντικής αξίας. Ο λογιστικός χειρισμός από την πλευρά του εκμισθωτή διατηρεί ομοιότητες με το τρέχον πρότυπο, δηλαδή οι εκμισθωτές συνεχίζουν να ταξινομούν τις μισθώσεις σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές.

Ο Όμιλος υποχρεούται να εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» αρχή γενομένης την 1 Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος έχει εκτιμήσει την επίδραση στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις από την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16, όπως περιγράφεται παρακάτω. Η πραγματική επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 16 μπορεί να διαφέρει καθώς οι νέες λογιστικές πολιτικές μπορεί να αλλάξουν έως ότου ο Όμιλος παρουσιάσει τις πρώτες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις μετά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως τη λογιστική πολιτική που ακολουθεί ο Όμιλος για τις λειτουργικές μισθώσεις.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν μη ακυρώσιμες ανειλημμένες υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις ύψους Ευρώ 2,44εκ. και 1,88εκ. αντίστοιχα (σημείωση 29).

Η σημαντικότερη επίδραση που έχει αναγνωριστεί είναι ότι ο Όμιλος και η Εταιρεία θα αναγνωρίσουν νέα στοιχεία ενεργητικού

εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) “Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης”
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) “Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) “Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός”
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017)
(εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 “Συνενώσεις επιχειρήσεων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 “Από κοινού συμφωνίες”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 “Φόροι εισοδήματος”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 “Κόστος δανεισμού”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων”
(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός του ουσιώδους”

(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 17 “Ασφαλιστήρια συμβόλαια”

(εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν στην προετοιμασία και παρουσίαση των παρόντων Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων είναι συνεπείς με τις λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν στην προετοιμασία των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, με την εξαίρεση των αλλαγών που περιγράφονται στην σημείωση 5.

4.1 Βάση ενοποίησης

(α) Συνενώσεις επιχειρήσεων

Οι εξαγορές θυγατρικών εταιριών λογίζονται βάσει της μεθόδου εξαγοράς κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στον Όμιλο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια επιχείρηση όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή και έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην επιχείρηση και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης που ασκεί στην επιχείρηση.

Η υπεραξία προκύπτει από εξαγορά θυγατρικών και αποτελεί το υπερβάλλον ποσό μεταξύ του αθροίσματος του τιμήματος εξαγοράς, του ποσού της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία και της εύλογης αξίας οποιασδήποτε προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία κατά την ημερομηνία εξαγοράς και της εύλογης αξίας των αναγνωρίσιμων καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε. Αν το άθροισμα του συνολικού τιμήματος εξαγοράς, της μη ελέγχουσας συμμετοχής που αναγνωρίστηκε και της εύλογης αξίας της προηγούμενης συμμετοχής στην αποκτηθείσα εταιρεία είναι μικρότερο από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης της θυγατρικής που αποκτήθηκε σε περίπτωση μίας συμφέρουσας αγοράς, η διαφορά αναγνωρίζεται άμεσα στα αποτελέσματα. Τυχόν έξοδα που συνδέονται άμεσα με την εξαγορά καταχωρούνται άμεσα στα αποτελέσματα. Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα αγοράς αναγνωρίζεται στην εύλογη του αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης.

Κατά την ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος δεν έχει αναγνωρίσει κάποια υπεραξία στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

(β) Συνενώσεις επιχειρήσεων κάτω από κοινό έλεγχο

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων οι οποίες στο σύνολό τους ανήκουν στην ίδια οντότητα ή τις ίδιες οντότητες πριν και μετά τη συνένωση, εμπίπτουν στο πλαίσιο των συνενώσεων κάτω από κοινό έλεγχο. Ο Όμιλος έχει επιλέξει να εφαρμόζει την αρχή της Λογιστικής Αξίας (carry-over basis). Τα αναγνωρίσιμα καθαρά στοιχεία ενεργητικού που αποκτούνται, δεν επιμετρούνται στην εύλογη αξία αλλά καταχωρούνται στην λογιστική τους αξία. Άλλα περιουσιακά στοιχεία και ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναγνωρίζονται μόνο στο βαθμό που αναγνωρίζοντουσαν και πριν την συνένωση σύμφωνα με τα εφαρμοστέα ΔΠΧΑ. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος εξαγοράς και του κεφαλαίου της αποκτώμενης οντότητας απεικονίζεται στα Ίδια Κεφάλαια. Τυχόν έξοδα που συνδέονται άμεσα με την εξαγορά καταχωρούνται άμεσα στα αποτελέσματα.

(γ) Θυγατρικές εταιρείες

Θυγατρικές εταιρίες είναι οι εταιρίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί άμεσα ή έμμεσα έλεγχο, ελέγχει την οικονομική και λειτουργική τους πολιτική. Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία κατά την οποία αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Στις χρηματοοικονομικές της καταστάσεις, η Εταιρεία αποτιμά τις συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρίες στο κόστος κτήσης.

(δ) Απώλεια ελέγχου

Σε περίπτωση απώλειας ελέγχου μιας θυγατρικής, ο Όμιλος παύει την αναγνώριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της θυγατρικής και τις αντίστοιχες μη ελέγχουσες συμμετοχές. Τυχόν διαφορά από την απώλεια ελέγχου καταχωρείται στα αποτελέσματα. Σε περίπτωση που ο Όμιλος διατηρήσει κάποιο ποσοστό συμμετοχής στην προηγούμενη θυγατρική τότε η συμμετοχή αυτή απεικονίζεται στην εύλογη αξία την ημέρα απώλειας του ελέγχου. Στη συνέχεια απεικονίζεται με την μέθοδο της καθαρής θέσης όπως μια συγγενή εταιρία ή σαν χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ανάλογα με την συμμετοχή σε αυτή.

(ε) Συγγενείς εταιρείες

Συγγενείς είναι οι εταιρίες, στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο, το οποίο γενικά ισχύει όταν τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται μεταξύ 20% έως 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες λογιστικοποιούνται με την μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς εταιρίες περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά. Στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ο Όμιλος απεικονίζει την αναλογία στα αποτελέσματα και στο συνολικό εισόδημα μετά τις τυχόν προσαρμογές στις λογιστικές αρχές για να είναι συγκρίσιμα με αυτά του Ομίλου από την ημερομηνία απόκτησης της σημαντικής επιρροής. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς Εταιρείας υπερβεί την αξία της επένδυσης σε αυτή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της. Στις Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Καταστάσεις, η Εταιρεία αποτιμά τις συμμετοχές σε συγγενείς εταιρίες στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομειώσεις.

(στ) Απαλοιφή διεταιρικών συναλλαγών

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα καθώς και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν μεταξύ των εταιριών του Ομίλου απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Τα μη πραγματοποιηθέντα κέρδη για συναλλαγές μεταξύ των συγγενών εταιριών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη συγγενή Εταιρεία. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρουσιάζει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου.

4.2 Ξένο νόμισμα

(α) Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στα αντίστοιχα λειτουργικά νομίσματα των εταιριών του Ομίλου βάσει των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κάθε συναλλαγής. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από τον διακανονισμό των συναλλαγών σε ξένο νόμισμα αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος. Η συναλλαγματική διαφορά ακολουθεί το έσοδο/έξοδο.

(β) Συναλλαγές με εταιρείες του Ομίλου με άλλο νόμισμα

Η μετατροπή των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου (καμία εκ των οποίων δεν είχε νόμισμα υπερπληθωριστικής οικονομίας), οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου γίνεται ως εξής:

- Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις περιλαμβανομένης της υπεραξίας και των αναπροσαρμογών εύλογης αξίας που προκύπτουν κατά την ενοποίηση μετατρέπονται σε Ευρώ με βάση την επίσημη τιμή του ξένου νομίσματος που ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς της Ενοποιημένης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης.
- Τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών εξωτερικού μετατρέπονται σε Ευρώ με τη μέση ισοτιμία του ξένου νομίσματος κατά την διάρκεια της περιόδου και
- Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στην γραμμή «Συναλλαγματικές διαφορές» και μεταφέρονται στα αποτελέσματα με την πώληση των εταιριών αυτών.

4.3 Αναγνώριση εσόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα από τις ακόλουθες κύριες κατηγορίες:

- Ενεργειακά έργα, τα οποία αφορούν έργα υψηλής τεχνολογίας συγκεκριμένων χαλύβδινων σωλήνων μεταφοράς πετρελαίου ή φυσικού αερίου
- Πωλήσεις προϊόντων
- Παροχή υπηρεσιών
- Μερίσματα

Τα έσοδα επιμετρώνται με βάση το τίμημα που έχει οριστεί στη σύμβαση με τον πελάτη, εξαιρουμένων των ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων ή του Δημοσίου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα όταν μεταφέρεται ο έλεγχος ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας στον πελάτη.

4.3.1 Ενεργειακά έργα

Η Εταιρεία παράγει και πουλάει συγκεκριμένους σωλήνες χάλυβα σε πελάτες για ενεργειακά έργα.

Οι σωλήνες αυτοί θεωρούνται εξατομικευμένα προϊόντα αφού σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και λόγω του υψηλού βαθμού εξατομικεύσης, τα προϊόντα αυτά δεν έχουν εναλλακτική χρήση καθώς παράγονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές των πελατών, και ως εκ τούτου υφίσταται εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία, αν η σύμβαση τερματιστεί από τον πελάτη ή από άλλο μέρος για λόγους εκτός από την αδυναμία της Εταιρείας να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα.

Για τους παραπάνω λόγους, τα έσοδα από τέτοια έργα αναγνωρίζονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου.

Για τις συμβατικές υποχρεώσεις (performance obligations) που έχουν αναγνωριστεί, χρησιμοποιείται η καταλληλότερη μέθοδος για την μέτρηση της προόδου. Η μέθοδος μέτρησης της προόδου βασίζεται στην ποσότητα των παραχθέντων και ελεγχθέντων σωλήνων συγκρινόμενη με την συνολική ποσότητα που πρέπει να παραχθεί σύμφωνα με τη σύμβαση. Η μέθοδος αυτή χρησιμοποιείται για εξατομικευμένους συγκεκριμένους σωλήνες καθώς η παραγωγή τέτοιων προϊόντων πραγματοποιείται σε παρτίδες και ως εκ τούτου οι συμβατικές υποχρεώσεις ικανοποιούνται καθώς παράγονται συγκεκριμένες παρτίδες από τις συμφωνημένες ποσότητες.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι η μέθοδος αυτή είναι κατάλληλη μέτρηση της προόδου στην κατεύθυνση της πλήρους ικανοποίησης των συμβατικών υποχρεώσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 15.

Ο χρόνος αναγνώρισης του εσόδου, οι τιμολογήσεις και οι εισπράξεις μετρητών, καταλήγουν σε τιμολογημένες απαιτήσεις, μη τιμολογημένες απαιτήσεις (απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες) και σε προκαταβολές πελατών (υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες). Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στις γραμμές "Απαιτήσεις από Συμβάσεις με πελάτες" και "Υποχρεώσεις από Συμβάσεις με πελάτες" αντίστοιχα.

Όταν η περίοδος που μεσολαβεί μεταξύ της αναγνώρισης του εσόδου και της πληρωμής βάσει οροσήμου (milestone) είναι μικρότερη του ενός έτους, τότε δεν θεωρείται ότι υφίσταται σημαντικό συστατικό χρηματοδότησης στις συμβάσεις ενεργειακών έργων με πελάτες.

Έξοδα συμβάσεων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα επιπρόσθετα κόστη για την απόκτηση συμβολαίων με πελάτες καθώς και τα άμεσα σχετιζόμενα κόστη για την εκπλήρωση των συμβολαίων αυτών, ως στοιχείο ενεργητικού, εάν τα κόστη αυτά αναμένεται να ανακτηθούν, και τα απεικονίζει στην γραμμή «Έξοδα συμβάσεων» της Εταιρικής και Ενοποιημένης Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης. Ως επιπρόσθετα κόστη απόκτησης συμβολαίων ορίζονται τα κόστη εκείνα τα οποία δεν θα είχε επωμιστεί ο Όμιλος εάν δεν είχε αποκτήσει αυτά τα συμβόλαια. Τα κόστη εκπλήρωσης υποχρεώσεων κεφαλαιοποιούνται μόνο εάν παράγουν ή ενδυναμώνουν πόρους και μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για την εκπλήρωση μελλοντικών συμβατικών υποχρεώσεων.

Τα Έξοδα συμβάσεων αποσβένονται αναλογικά με το έσοδο που έχει αναγνωριστεί για το εκάστοτε συμβόλαιο.

4.3.2 Πωλήσεις προϊόντων

Ο Όμιλος πουλάει τα παρακάτω προϊόντα:

- κοιλοδοκούς που χρησιμοποιούνται στον κατασκευαστικό τομέα

- σωλήνες οι οποίοι κατά την παραγωγή τους δεν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές των πελατών του Ομίλου. Οι σωλήνες αυτοί πωλούνται σε σχετικά χαμηλότερες τιμές απ' ό τι οι σωλήνες που πληρούν τα κριτήρια των πελατών του Ομίλου, καθότι μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικές χρήσεις από αυτές που προορίζονταν αρχικά
- σωλήνες οι οποίοι κατά την παραγωγή τους δεν πληρούσαν τις τεχνικές προδιαγραφές των πελατών του Ομίλου και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε άλλη διαφορετική χρήση. Αυτοί οι σωλήνες πωλούνται σε τιμές scrap.

Η αναγνώριση εσόδου γίνεται κατά τη χρονική στιγμή κατά την οποία μεταβιβάζεται ο έλεγχος των πωληθέντων προϊόντων.

Η χρονική στιγμή της μεταβίβασης του ελέγχου, είναι συνήθως όταν τα αγαθά έχουν αποσταλεί στην τοποθεσία του πελάτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στους όρους της σύμβασης. Οι όροι που διέπουν τις συμβάσεις με τους πελάτες είναι σύμφωνοι με τους διεθνείς εμπορικούς όρους (Incoterms).

Το έσοδο τιμολογείται είτε ταυτόχρονα με την αναγνώριση είτε εντός σύντομου χρονικού διαστήματος από την αναγνώριση αυτού. Απαίτηση αναγνωρίζεται όταν ο έλεγχος μεταβιβαστεί στον πελάτη, καθώς είναι η χρονική στιγμή εκείνη κατά την οποία το δικαίωμα είσπραξης του τιμήματος καθίσταται πλέον άνευ όρων.

4.3.3 Παροχή υπηρεσιών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναλογικά με το στάδιο ολοκλήρωσης της συναλλαγής κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το στάδιο ολοκλήρωσης εκτιμάται με βάση τις επιθεωρημένες εκτελεσθείσες εργασίες.

Αν η πληρωμή των υπηρεσιών δεν είναι ληξιπρόθεσμη για τον πελάτη μέχρι να ολοκληρωθεί η παροχή τους, αναγνωρίζεται αντίστοιχη απαίτηση από συμβάσεις με πελάτες για την περίοδο κατά την οποία παρέχονται οι υπηρεσίες αυτές και η οποία αντικατοπτρίζει το δικαίωμα για αμοιβή για τις υπηρεσίες που έχουν παρασχεθεί μέχρι εκείνη την ημερομηνία. Οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες παρουσιάζονται στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης στις γραμμές "Απαιτήσεις από Συμβάσεις με πελάτες".

4.3.4 Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξης τους.

4.4 Παροχές στο προσωπικό

(α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος καταχωρούνται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες. Αναγνωρίζεται υποχρέωση για το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί ως επίδομα στο προσωπικό και τα διευθυντικά στελέχη εφόσον υπάρχει νομική ή συμβατική υποχρέωση να πληρωθεί αυτό το ποσό ως αποτέλεσμα των υπηρεσιών του υπαλλήλου και εφόσον η υποχρέωση αυτή μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα.

(β) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών είναι προγράμματα για την περίοδο μετά τη λήξη εργασίας του υπαλλήλου κατά το οποίο η Εταιρεία πληρώνει ένα καθορισμένο ποσό εισφοράς σε ένα τρίτο νομικό πρόσωπο χωρίς άλλη υποχρέωση. Οι υποχρεώσεις για εισφορές σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών καταχωρούνται ως έξοδο στα αποτελέσματα κατά το χρόνο που οφείλονται.

(γ) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Η καθαρή υποχρέωση του Ομίλου σε σχέση με προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε πλάνο εκτιμώντας το ποσό των μελλοντικών παροχών τις οποίες έχουν κατοχυρώσει οι εργαζόμενοι κατά την παρούσα όπως και κατά τη διάρκεια προηγούμενων περιόδων. Ο υπολογισμός γίνεται προεξοφλώντας το παραπάνω ποσό και αφαιρώντας την δίκαιη αξία των όποιων στοιχείων ενεργητικού αυτών των προγραμμάτων. Το επιτόκιο προεξόφλησης βασίζεται σε υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα τα οποία αποτιμώνται στο νόμισμα με το οποίο θα εξοφληθούν οι παραπάνω παροχές.

Ο άνωτι υπολογισμός γίνεται σε ετήσια βάση από διαπιστευμένη αναλογιστική εταιρεία χρησιμοποιώντας την μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method).

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης το νωρίτερο μεταξύ της:

- Ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της περικοπής
- Ημερομηνίας αναγνώρισης από τον Όμιλο του κόστους της σχετικής αναδιάρθρωσης

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Ο Όμιλος αναγνωρίζει στα παρακάτω κονδύλια της κατάστασης αποτελεσμάτων τις ακόλουθες μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένης παροχής:

- Κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από τρέχον κόστος υπηρεσίας και κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημίες περικοπών και μη συνηθισμένους διακανονισμούς στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης
- Καθαρά χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα

Επανεκτιμήσεις, που αποτελούνται από τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες,, αναγνωρίζονται αμέσως στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης με την ανάλογη χρέωση ή πίστωση των αποτελεσμάτων εις νέον μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων της περιόδου που πραγματοποιούνται. Οι επανεκτιμήσεις δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης σε μεταγενέστερες περιόδους.

(δ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης προεξοφλούνται. Στην περίπτωση τερματισμού απασχόλησης που υπάρχει αδυναμία προσδιορισμού των εργαζομένων που θα κάνουν χρήση αυτών των παροχών, δεν γίνεται λογιστικοποίηση αλλά γνωστοποίηση αυτών ως ενδεχόμενη υποχρέωση.

4.5 Χρηματοοικονομικά Έσοδα/ Έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα και έσοδα του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως τα κάτωθι:

- Χρηματοοικονομικά έσοδα,
- Χρηματοοικονομικά έξοδα,
- Συναλλαγματικές διαφορές από αποτίμηση καταθέσεων.

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα/ κόστη αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το «πραγματικό επιτόκιο» είναι το επιτόκιο εκείνο που προεξοφλεί ακριβώς τις μελλοντικές χρηματικές πληρωμές ή εισπράξεις κατά την αναμενόμενη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου ώστε η προεξοφλημένη αξία να ισούται με:

- τη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού, προ αποσβέσεων, ή
- την αναπόσβεστη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού στοιχείου παθητικού,

4.6 Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος χρήσης αποτελείται από τον τρέχοντα και τον αναβαλλόμενο φόρο. Ο φόρος εισοδήματος καταχωρείται στα αποτελέσματα εκτός από την περίπτωση που αφορά κονδύλια τα οποία καταχωρούνται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, οπότε καταχωρείται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Ο τρέχον φόρος εισοδήματος είναι ο αναμενόμενος πληρωτέος φόρος επί του φορολογητέου εισοδήματος χρήσης, βάσει των θεσπισμένων συντελεστών φόρου κατά την ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων καθώς και οποιαδήποτε αναπροσαρμογή στο φόρο πληρωτέο προηγούμενων χρήσεων.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο υπολογισμού βάσει του πίνακα που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται (α) εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία, (β) για επενδύσεις σε θυγατρικές στο βαθμό που οι προσωρινές διαφορές δεν θα αντλογισθούν, (γ) στην αρχική αναγνώριση της υπεραξίας. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές οι οποίοι αναμένονται να ισχύουν την περίοδο κατά την οποία θα ρευστοποιηθεί το περιουσιακό στοιχείο ή διακανονιστεί η υποχρέωση. Ο προσδιορισμός των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών βασίζεται σε νόμους που έχουν ψηφιστεί κατά την ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο στην έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μειώνονται όταν το σχετικό φορολογικό όφελος υλοποιηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει νομικά εκτελεστό δικαίωμα συμψηφισμού των τρεχουσών φορολογικών απαιτήσεων έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν την ίδια φορολογική αρχή.

4.7 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με την μέθοδο του ετήσιου μέσου σταθμικού κόστους και περιλαμβάνει το κόστος αγοράς, παραγωγής ή μετατροπής και λοιπά έξοδα για να έρθει στην τωρινή του κατάσταση και τοποθεσία καθώς και την αναλογία των εξόδων παραγωγής. Το κόστος μπορεί να περιλαμβάνει και τυχόν μεταφορά από το αποθεματικό αντιστάθμισης ταμειακών ροών. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση την αναμενόμενη τιμή πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων ολοκλήρωσης και πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

4.8 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

α) Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα ενσώματα πάγια στοιχεία περιλαμβάνουν: οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό. Τα ενσώματα πάγια επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόκτηση των στοιχείων. Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει επίσης οποιαδήποτε μεταφορά από την καθαρή θέση κερδών/ζημιών από αντισταθμίσεις ταμειακών ροών για αγορές ενσώματων παγίων σε ξένο νόμισμα.

Μεταγενέστερες δαπάνες προστίθενται στη λογιστική αξία των ενσώματων παγίων ή καταχωρούνται ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν αναμένεται να επιφέρουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στον όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Η λογιστική αξία του μέρους του παγίου που αντικαθίσταται παύει να αναγνωρίζεται.

Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα της χρήσεως που πραγματοποιούνται.

Η λογιστική αξία ενός ενσώματου παγίου περιουσιακού στοιχείου απομειώνεται στην ανακτήσιμη αξία του όταν η λογιστική του αξία υπερβαίνει την εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του.

Τα κέρδη ή οι ζημιές κατά την πώληση προκύπτουν από τη διαφορά μεταξύ των εσόδων από την πώληση και της λογιστικής αξίας και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα της χρήσης στο κονδύλι 'Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης' ή 'Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης', ανάλογα με την περίπτωση

β) Αποσβέσεις

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται. Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο με ισόποσες ετήσιες επιβαρύνσεις στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του στοιχείου, έτσι ώστε να διαγραφεί το κόστος στην υπολειμματική του αξία. Η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των στοιχείων είναι ως εξής:

Κτίρια διοίκησης και παραγωγής	20-33 χρόνια
Μηχανολογικός εξοπλισμός	8-25 χρόνια
Έπιπλα	4-5 χρόνια
Μεταφορικά μέσα και λοιπός εξοπλισμός	7-10 χρόνια

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των παγίων αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων αν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

4.9 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

α) Αναγνώριση και επιμέτρηση

Έρευνα και ανάπτυξη: Οι δαπάνες για ερευνητικές δραστηριότητες αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά την πραγματοποίησή τους. Οι δαπάνες ανάπτυξης κεφαλαιοποιούνται μόνο εάν οι δαπάνες μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα, το προϊόν ή η διαδικασία είναι τεχνικά και εμπορικά εφικτά, είναι πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη, και ο Όμιλος προτίθεται και διαθέτει επαρκείς πόρους για την ολοκλήρωση της ανάπτυξης και τη χρήση ή πώληση του περιουσιακού στοιχείου. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι δαπάνες ανάπτυξης αποτιμώνται στο κόστος κτήσης μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Λογιστικά προγράμματα: Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις, μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο στο διάστημα της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία κυμαίνεται 3-5 χρόνια.

Δαπάνες που απαιτούνται για την συντήρηση του λογισμικού αναγνωρίζονται ως έξοδα στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος στο έτος που προκύπτουν.

β) Μετέπειτα δαπάνες

Οι μετέπειτα δαπάνες κεφαλαιοποιούνται μόνο στην περίπτωση που αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που απορρέουν από το συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο στο οποίο αναφέρονται. Όλες οι άλλες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για εσωτερική παραγόμενη υπεραξία και εμπορικά σήματα, αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος κατά την πραγματοποίησή τους.

γ) Αποσβέσεις και ωφέλιμες ζωές

Οι αποσβέσεις των άυλων περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο με ισόποσες ετήσιες επιβαρύνσεις στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του στοιχείου, έτσι ώστε να διαγραφεί το κόστος στην υπολειμματική του αξία. Η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των στοιχείων είναι ως εξής:

- Άυλα στοιχεία σχετιζόμενα με δαπάνες ανάπτυξης 10 – 15 χρόνια
- Λογιστικά προγράμματα 3 – 5 χρόνια

4.10 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

4.10.1 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση

Η αρχική αναγνώριση των εμπορικών απαιτήσεων λαμβάνει χώρα κατά τη χρονική στιγμή που γεννώνται. Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού αναγνωρίζονται αρχικά όταν ο Όμιλος γίνεται μέρος των συμβατικών προβλέψεων του σχετικού χρηματοοικονομικού μέσου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός εάν πρόκειται για εμπορικές απαιτήσεις χωρίς σημαντικό χρηματοδοτικό μέρος οι οποίες αρχικά επιμετρώνται στην αξία της συναλλαγής) αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία, αυξημένη, για στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων (Fair Value through PL “FVTPL”), με τα άμεσα κόστη συναλλαγής που σχετίζονται με την απόκτησή τους.

4.10.2 Απεικόνιση και μετέπειτα επιμέτρηση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Κατά την αρχική του αναγνώριση, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται είτε α) στην αναπόσβεστη αξία, είτε β) στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (Fair Value through Other Comprehensive Income, “FVOCI”) είτε γ) σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, FVTPL.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν επαναταξινομούνται μετέπειτα της αρχικής τους αναγνώρισης, εκτός εάν ο Όμιλος αλλάξει το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης αυτών των στοιχείων, οπότε όλα τα επηρεαζόμενα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επαναταξινομούνται την πρώτη μέρα της πρώτης περιόδου αναφοράς που ακολουθεί την αλλαγή του επιχειρηματικού μοντέλου.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο επιμετράται στην αναπόσβεστη αξία εάν πληροί το σύνολο των παρακάτω συνθηκών:

- δεν έχει οριστεί από την Διοίκηση ως στοιχείο που αποτιμάται σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων,
- δεν διακρατείται στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου που στοχεύει στη διακράτηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων προκειμένου να συλλέγονται συμβατικές χρηματικές ροές, και
- οι συμβατικοί του όροι δημιουργούν σε καθορισμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του εκκρεμούντος κεφαλαίου.

Κατά την αρχική αναγνώριση μίας επένδυσης σε μετοχικούς τίτλους που δεν διακρατείται για εμπορία, ο Όμιλος δύναται αμετάκλητα να αποφασίσει να παρουσιάσει τις μελλοντικές αλλαγές στην εύλογη αξία της επένδυσης στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα. Αυτή η επιλογή γίνεται αξιολογώντας μεμονωμένα την κάθε επένδυση.

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα διακρατούμενα για σκοπούς αντιστάθμισης) που δεν ταξινομούνται ως επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος ή FVOCI όπως περιεγράφηκε παραπάνω, επιμετρούνται σε FVTPL. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος δύναται να καθορίσει αμετάκλητα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα λοιπά πληροί τα κριτήρια επιμέτρησης, να επιμετράται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, είτε σε FVOCI, είτε σε FVTPL εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για την μεταγενέστερη αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθες λογιστικές αρχές:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία – Μετέπειτα επιμέτρηση και Κέρδη/ Ζημίες

Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε αποσβεσμένο κόστος	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μετέπειτα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος μειώνεται κατά τις ζημίες απομείωσης. Τα έσοδα από τόκους, τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές και η απομείωση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από τη διαγραφή αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.
Επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους σε FVOCI	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μετέπειτα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα, εκτός εάν τα μερίσματα αντιπροσωπεύουν σαφώς την ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης. Τα λοιπά καθαρά κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα και δεν επαναταξινομούνται στα αποτελέσματα.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται ως επιμετρούμενες στο αποσβεσμένο κόστος.

Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις (εκτός από τα παράγωγα που κρατούνται για λόγους αντιστάθμισης) μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι δαπάνες από τόκους και τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από τη διαγραφή αναγνωρίζεται επίσης στα αποτελέσματα.

4.10.3 Αποαναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο όταν

- λήγουν τα συμβατικά δικαιώματα για τις ταμειακές ροές από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή
- μεταβιβάζει τα δικαιώματα λήψης συμβατικών ταμειακών ροών σε μια συναλλαγή
 - στην οποία μεταφέρονται ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη από την κυριότητα του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή
 - στην οποία ο Όμιλος δεν μεταβιβάζει ούτε διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη από την κυριότητα και δεν διατηρεί τον έλεγχο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος πραγματοποιεί συναλλαγές με τις οποίες μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης, αλλά διατηρεί όλους ή ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη των μεταβιβασθέντων περιουσιακών στοιχείων. Στις περιπτώσεις αυτές, τα μεταβιβαζόμενα περιουσιακά στοιχεία δεν διαγράφονται.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Ο Όμιλος αποαναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν οι συμβατικές του υποχρεώσεις εκπληρώνονται ή ακυρώνονται ή λήγουν. Επίσης, ο Όμιλος παύει να αναγνωρίζει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση όταν τροποποιούνται οι όροι της και οι ταμειακές ροές της τροποποιημένης υποχρέωσης διαφέρουν σημαντικά, οπότε μια νέα χρηματοοικονομική υποχρέωση με βάση τους τροποποιημένους όρους αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία.

Κατά τη διαγραφή μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας που έχει εξαλειφθεί και του καταβληθέντος ποσού (συμπεριλαμβανομένων τυχόν μη μεταβιβαζόμενων περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί) αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

4.10.4 Συμψηφισμοί

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό παρουσιάζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης όταν και μόνο όταν ο Όμιλος έχει ένα νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά και προτίθεται είτε να τα διακανονίσει σε καθαρή βάση είτε να εισπράξει την σχετική απαίτηση και να διακανονίσει την υποχρέωση ταυτόχρονα.

4.10.5 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και λογιστική αντιστάθμισης

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην υιοθετήσει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης και συνεχίζει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος κατέχει παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που χαρακτηρίζονται ως αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των κινδύνων που προκύπτουν από αλλαγές στις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Τα παράγωγα αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και κάθε άμεσα καταλογιστέο κόστος συναλλαγής αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιηθεί. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα παράγωγα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους και το αποτελεσματικό μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία των παραγώγων αναγνωρίζεται στο "Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου". Κάθε αναποτελεσματική αναλογία αναγνωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα.

Αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Η αποτελεσματική αναλογία της μεταβολής στην εύλογη αξία των παραγώγων που προσδιορίζονται ως μέσα αντιστάθμισης μεταβολών στις ταμειακές ροές, καταχωρείται στο "Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου". Το κέρδος ή η ζημία της μη αποτελεσματικής αναλογίας καταχωρείται στα αποτελέσματα. Τα ποσά που καταχωρούνται στο "Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου", μεταφέρονται στα αποτελέσματα στις περιόδους που το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημιές. Στις περιπτώσεις αντιστάθμισης προβλεπόμενων μελλοντικών συναλλαγών, οι οποίες καταλήγουν στην αναγνώριση ενός μη νομισματικού στοιχείου (π.χ. απόθεμα) ή υποχρέωσης, τα κέρδη ή οι ζημιές που είχαν καταχωρηθεί στο "Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου" μεταφέρονται στο κόστος κτήσης του προκύπτοντος μη χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όταν ένα μέσο αντιστάθμισης λήγει ή πωλείται, ή όταν μία σχέση αντιστάθμισης δεν πληροί, πλέον, τα κριτήρια της αντισταθμιστικής λογιστικής, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές παραμένουν ως αποθεματικό και μεταφέρονται στα αποτελέσματα, όταν το αντισταθμισμένο στοιχείο επηρεάζει τα κέρδη ή τις ζημιές. Στην περίπτωση της αντιστάθμισης μιας προβλεπόμενης μελλοντικής συναλλαγής, η οποία δεν αναμένεται πλέον να πραγματοποιηθεί, τα σωρευμένα στα Ίδια Κεφάλαια κέρδη ή ζημιές μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος εξετάζει την αποτελεσματικότητα των στοιχείων αντιστάθμισης ταμειακών ροών κατά την σύναψη (προοδευτικά) συγκρίνοντας τους κρίσιμους όρους του στοιχείου αντιστάθμισης με τους κρίσιμους όρους του αντισταθμισμένου στοιχείου και στη συνέχεια σε κάθε ημερομηνία αναφοράς (αναδρομικά), εξετάζεται η αποτελεσματικότητα των μέσων αντιστάθμισης ταμειακών ροών εξετάζεται με την εφαρμογή της μεθόδου αντιστάθμισης σε δολάρια σε αθροιστική βάση ("dollar offset method").

4.10.6 Εύλογες αξίες

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργείς αγορές προσδιορίζονται από τη τρέχουσα τιμή αγοράς. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με την χρήση μεθόδων αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, αναφορά σε συγκρίσιμα στοιχεία που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών.

4.11 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται από κοινές μετοχές. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του ποσού της αύξησης.

4.12 Προβλέψεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) από την οποία είναι πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της και το ποσό αυτής της δέσμευσης να μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων και αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρξει εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης, αντilogίζονται. Οι προβλέψεις χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό για τον οποίο αρχικά δημιουργήθηκαν. Δεν αναγνωρίζονται προβλέψεις για μελλοντικές ζημιές. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

4.13 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το άμεσα αποδιδόμενο στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ειδικών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται σημαντική χρονική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώληση τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Τα έσοδα από προσωρινές τοποθετήσεις αναληφθέντων ποσών για την χρηματοδότηση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων καθώς και η είσπραξη επιχορηγήσεων μειώνουν το κόστος δανεισμού που κεφαλαιοποιείται. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης μέσα στην οποία πραγματοποιείται. Στο μέτρο που τα κεφάλαια προέρχονται από γενικό δανεισμό και χρησιμοποιούνται για το σκοπό της απόκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις, το ποσό του κόστους δανεισμού που είναι επιλέξιμο για κεφαλαιοποίηση προσδιορίζεται με την εφαρμογή ενός συντελεστή κεφαλαιοποίησης, στις επενδυτικές δαπάνες για αυτό το περιουσιακό στοιχείο.

4.14 Αλλαγή στην παρουσίαση συγκριτικών στοιχείων

4.14.1 Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Η Διοίκηση του Ομίλου αποφάσισε κατά το 2018 να επαναταξινομήσει ορισμένα κονδύλια της Κατάστασης Χρηματοοικονομικής Θέσης της Σωληνουργίας Κορίνθου της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, προκειμένου να βελτιώσει την ποιότητα πληροφόρησης που λαμβάνουν οι χρήστες. Καθότι ο Όμιλος δεν έχει δημοσιοποιήσει Ενοποιημένες Οικονομικές Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2017, στον κάτωθι πίνακα παρουσιάζονται μόνο οι επαναταξινομήσεις σε Εταιρικό επίπεδο:

- α) Ποσό Ευρώ 3.603 χιλ. επαναταξινομήθηκε από τη γραμμή των Μη κυκλοφορούντων Λοιπών Απαιτήσεων Ενεργητικού στα «Ενσώματα πάγια», ως αποτέλεσμα της επαναξιολόγησης από την Διοίκηση της παρουσίασης μιας συναλλαγής προηγούμενης περιόδου που αφορούσε την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης γης σε ένα συνδεδεμένο μέρος. Συγκεκριμένα, η Σωληνουργία Κορίνθου, κατά τη διάρκεια του 2008 χορήγησε το δικαίωμα χρήσης γης στην Βιομηχανική Περιοχή (“ΒΠ”) της Θίβης σε συνδεδεμένο μέρος (ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β), θυγατρική της Viohalco, η οποία είναι ο διαχειριστής της ΒΠ. Σύμφωνα με το εφαρμοστέο ελληνικό δίκαιο, η γη αυτή επιστρέφεται στους προηγούμενους ιδιοκτήτες όταν η ΒΠ της Θίβης παύει να υφίσταται ως Βιομηχανική Περιοχή. Το στοιχείο αυτό παρουσιάστηκε στο παρελθόν ως “Μη Κυκλοφορούσες Λοιπές Απαιτήσεις Ενεργητικού”. Λόγω του γεγονότος ότι ένα τέτοιο περιουσιακό στοιχείο δεν πληροί τον ορισμό ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου βάσει του ΔΠΧΑ 9 και με βάση την επαναξιολόγηση από τη Διοίκηση της παρουσίασης αυτού του περιουσιακού στοιχείου, πραγματοποιήθηκε επαναταξινόμηση στα Ενσώματα πάγια.
- β) Το ποσό των Ευρώ 23.884 χιλ. που είχε ταξινομηθεί ως “Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις χρηματοδοτικού χαρακτήρα” αφορούσε χρηματοδότηση που είχε λάβει η Εταιρεία βάσει συμβάσεων factoring με δικαίωμα αναγωγής και επαναταξινομήθηκε στη γραμμή των Βραχυπρόθεσμων Δανειακών Υποχρεώσεων προκειμένου να βελτιωθεί η παρουσίαση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.
- γ) Το ποσό των Ευρώ 10,5 χιλ. που είχε ταξινομηθεί στη γραμμή των Κυκλοφορούντων Χρηματοοικονομικών Περιουσιακών στοιχείων σε FVTPL, επαναταξινομήθηκε στη γραμμή των Μη Κυκλοφορούντων Λοιπών Συμμετοχών ώστε να είναι σε συμμόρφωση με τη λογιστική πολιτική που ακολουθεί ο Όμιλος της Cenergy για τα συγκεκριμένα στοιχεία ενεργητικού από 1 Ιανουαρίου 2019.

Η συνολική επίδραση των ανωτέρω αναμορφώσεων στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας παρουσιάζεται παρακάτω.

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017

Ποσά σε Ευρώ '000

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Ενσώματα πάγια
 Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις
 Λοιπές συμμετοχές σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος
 Λοιπά στοιχεία Μη Κυκλοφορούντος Ενεργητικού
 Μη κυκλοφορούν ενεργητικό
 Λοιπές συμμετοχές σε Εύλογη Αξία μέσω της Κατάστασης Αποτελεσμάτων
 Λοιπά στοιχεία Κυκλοφορούντος Ενεργητικού
 Κυκλοφορούν ενεργητικό

Σύνολο ενεργητικού

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Λοιπά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων
 Λοιπά αποθεματικά
 Κέρδη/ (ζημιές) εις νέον

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις
 Δανειακές υποχρεώσεις
 Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις χρηματοδοτικού χαρακτήρα
 Λοιπά στοιχεία Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων
 Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Σύνολο υποχρεώσεων

Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων

Δημοσιευμένα	Επαναταξινομήσεις	Νέα απεικόνιση
176.051	-	176.051
5.001	-	5.001
-	11	11
1.812	-	1.812
182.864	11	182.874
11	(11)	-
231.846	-	231.846
231.857	(11)	231.846
414.720	-	414.720
78.306	-	78.306
45.699	-	45.699
8.833	-	8.833
132.839	-	132.839
52.116	-	52.116
123.235	23.884	147.119
23.884	(23.884)	-
82.647	-	82.647
229.766	-	229.766
281.882	-	281.882
414.720	-	414.720

4.14.2 Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της Εταιρείας

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οποιαδήποτε αντιστροφή της ζημίας απομείωσης ή της ζημίας απομείωσης από απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, παρουσιάζεται πλέον ως ξεχωριστή γραμμή στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Ως εκ τούτου έχει αλλάξει η παρουσίαση των επηρεαζόμενων συγκριτικών κονδυλίων. Προηγούμενως, οποιαδήποτε ζημία απομείωσης από απαιτήσεις περιλαμβανόταν στη γραμμή "Λοιπά έξοδα", ενώ τα ποσά που σχετίζονται με την αντιστροφή της ζημίας απομείωσης από απαιτήσεις περιλαμβανόταν στη γραμμή "Λοιπά έσοδα".

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017

Ποσά σε Ευρώ '000

	Δημοσιευμένα	Επαναταξινομήσεις	Νέα απεικόνιση
Μεικτό Κέρδος	23.770		23.770
Λοιπά Έσοδα	1.060	-	1.060
Έξοδα διάθεσης	(3.730)	8	(3.722)
Έξοδα διοίκησης	(6.275)	-	(6.275)
Απομείωση απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων	-	(8.891)	(8.891)
Λοιπά Έξοδα	(8.883)	8.883	-
Λειτουργικά κέρδη/ (ζημιές)	5.942	-	5.942
Καθαρό χρηματοοικονομικό κόστος	(10.873)	-	(10.873)
Κέρδη/ (Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις, μετά από φόρους	-	-	-
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	(4.931)	-	(4.931)
Φόρος εισοδήματος	5.047	-	5.047
Καθαρά κέρδη περιόδου	116	-	116
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	(107)	-	(107)
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα μετά από φόρους	10	-	10

5. Αλλαγή λογιστικής πολιτικής

ΔΠΧΑ 9 “Χρηματοοικονομικά μέσα”

Το ΔΠΧΑ 9 καθορίζει τα κριτήρια για την αναγνώριση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και ορισμένων συμβάσεων αγοράς ή πώλησης μη χρηματοοικονομικών στοιχείων. Το παρόν Πρότυπο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση.

Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τις επιπτώσεις, μετά από φόρους, της μετάβασης στο ΔΠΧΑ 9 για το αρχικό υπόλοιπο των Κερδών Εις Νέο. Η επίδραση σχετίζεται με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 (για περιγραφή της μεθόδου μετάβασης, βλ. (iv) παρακάτω).

Ποσά σε Ευρώ '000	Επίπτωση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018
Κέρδη/ (Ζημιές) εις νέον	(68)

i. Ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Το ΔΠΧΑ 9 διατηρεί σε μεγάλο βαθμό τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 39 για την ταξινόμηση και τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Ωστόσο, εξαλείφει τις προηγούμενες κατηγορίες του ΔΛΠ 39 για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διακρατούμενα ως τη λήξη, δάνεια και απαιτήσεις και διαθέσιμα προς πώληση.

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε σημαντική επίδραση στις λογιστικές πολιτικές της Εταιρείας και του Ομίλου που σχετίζονται με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

Η επίδραση του ΔΠΧΑ 9 στην ταξινόμηση και τη μέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων παρουσιάζεται παρακάτω:

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, κατά την αρχική αναγνώριση, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ταξινομείται ως επιμετρούμενο στο: αποσβεσμένο κόστος, σε FVOCI - επένδυση σε τίτλους χρέους, σε FVOCI - επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους ή σε FVTPL. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 βασίζεται γενικά στο επιχειρηματικό μοντέλο βάσει του οποίου γίνεται η διαχείριση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου καθώς και στα χαρακτηριστικά των συμβατικών του ταμειακών ροών. Τα παράγωγα που ενσωματώνονται σε συμβόλαια όπου το κύριο

συμβόλαιο (host contract) είναι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου δεν διαχωρίζονται ποτέ. Αντ' αυτού, το υβριδικό χρηματοοικονομικό μέσο στο σύνολό του αξιολογείται για ταξινόμηση.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται στο αποσβεσμένο κόστος εάν πληροί και τις δύο ακόλουθες προϋποθέσεις και δεν έχει οριστεί ότι επιμετράται σε FVTPL:

- βρίσκεται σε επιχειρηματικό μοντέλο του οποίου ο στόχος είναι η κατοχή περιουσιακών στοιχείων για τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών · και

- οι συμβατικοί όροι του δημιουργούν σε καθορισμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του εκκρεμούντος κεφαλαίου.

Μια επένδυση σε τίτλους χρέους επιμετράται σε FVOCI εάν πληροί και τους δύο ακόλουθους όρους και δεν έχει οριστεί ότι επιμετράται σε FVTPL:

- διακρατείται βάσει επιχειρηματικού μοντέλου του οποίου ο στόχος επιτυγχάνεται τόσο με τη συλλογή συμβατικών ταμειακών ροών όσο και με την πώληση χρηματοπιστωτικών περιουσιακών στοιχείων. και

- οι συμβατικοί όροι της δημιουργούν σε καθορισμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκου επί του εκκρεμούντος κεφαλαίου.

Κατά την αρχική αναγνώριση μιας επένδυσης σε μετοχικούς τίτλους που δεν κατέχεται προς διαπραγμάτευση, ο Όμιλος μπορεί να αποφασίσει αμετάκλητα να παρουσιάσει μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία της επένδυσης στα λοιπά συνολικά έσοδα ("OCI"). Η επιλογή αυτή γίνεται σε ξεχωριστή βάση για κάθε επένδυση.

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (εκτός από Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα διακρατούμενα για σκοπούς αντιστάθμισης) που δεν ταξινομούνται ως επιμετρούμενα στο αποσβεσμένο κόστος ή FVOCI όπως περιεγράφηκε παραπάνω, επιμετρούνται σε FVTPL. Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος δύναται να καθορίσει αμετάκλητα ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα λοιπά πληροί τα κριτήρια επιμέτρησης, να επιμετράται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, είτε σε FVOCI, είτε σε FVTPL εάν αυτό εξαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αναντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο (εκτός εάν πρόκειται για εμπορική απαίτηση χωρίς σημαντικό χρηματοοικονομικό μέρος που αρχικά αποτιμάται στην τιμή συναλλαγής) αποτιμάται αρχικά στην εύλογη αξία συν, για ένα στοιχείο που δεν ανήκει στην FVTPL, τα έσοδα συναλλαγής που μπορούν άμεσα να συνδεθούν με την απόκτησή του.

Για την μεταγενέστερη αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθες λογιστικές αρχές:

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε FVTPL	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα καθαρά κέρδη και ζημίες, συμπεριλαμβανομένων τυχόν χρημ/κών εσόδων ή μερισμάτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος μειώνεται κατά τις ζημίες απομείωσης (βλ. Σημείο (ii) παρακάτω). Τα έσοδα από τόκους, τα κέρδη και οι ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές και η απομείωση αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημία από την αποαναγνώριση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.
Επενδύσεις σε τίτλους χρέους σε FVOCI	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία μεταγενέστερα αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους. Τα έσοδα από τόκους που υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, τα κέρδη και τις ζημίες από συναλλαγματικές διαφορές και την απομείωση αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Κατά την αποαναγνώριση, τα καταχωρημένα στα λοιπά συνολικά έσοδα κέρδη και ζημίες αναταξινομούνται στα αποτελέσματα.
Επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους σε FVOCI	Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στη συνέχεια στην εύλογη αξία τους. Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα στα αποτελέσματα, εκτός εάν τα μερίσματα αντιπροσωπεύουν σαφώς την ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης. Τα λοιπά καθαρά κέρδη και ζημίες αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και δεν επαναταξινομούνται στα αποτελέσματα.

Η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 στις λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων την 1η Ιανουαρίου 2018 αφορά αποκλειστικά τις νέες απαιτήσεις απομείωσης, όπως περιγράφεται παρακάτω.

Ο ακόλουθος πίνακας και οι συνημμένες σημειώσεις κατωτέρω επεξηγούν τις αρχικές κατηγορίες μετρήσεων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 και τις νέες κατηγορίες μετρήσεων σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 για κάθε κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας την 1η Ιανουαρίου 2018.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ποσά σε Ευρώ '000	Σημείωση	Αρχική ταξινόμηση με ΔΛΠ 39	Νέα ταξινόμηση με ΔΠΧΑ 9	Αρχική λογιστική αξία με ΔΛΠ 39	Νέα λογιστική αξία με ΔΠΧΑ 9
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος		Εύλογη αξία – τίτλοι αντιστάθμισης κινδύνου	Εύλογη αξία – τίτλοι αντιστάθμισης κινδύνου	1.058	1.058
Μετοχικοί τίτλοι	α	Διαθέσιμα προς πώληση	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων – μετοχικοί τίτλοι	11	11
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμ. Συμβατικών περιουσιακών στοιχείων		Δάνεια και Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	88.345	88.277
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Αποσβεσμένο κόστος	55.346	55.346

ΟΜΙΛΟΣ

Ποσά σε Ευρώ '000	Σημείωση	Αρχική ταξινόμηση με ΔΛΠ 39	Νέα ταξινόμηση με ΔΠΧΑ 9	Αρχική λογιστική αξία με ΔΛΠ 39	Νέα λογιστική αξία με ΔΠΧΑ 9
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος		Εύλογη αξία – τίτλοι αντιστάθμισης κινδύνου	Εύλογη αξία – τίτλοι αντιστάθμισης κινδύνου	1.058	1.058
Μετοχικοί τίτλοι	α	Διαθέσιμα προς πώληση	Εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων – μετοχικοί τίτλοι	11	11
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, συμ. Συμβατικών περιουσιακών στοιχείων		Δάνεια και Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	Αποσβεσμένο κόστος	95.270	95.202
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	Αποσβεσμένο κόστος	58.171	58.171

α. Αυτοί οι μετοχικοί τίτλοι αφορούν επενδύσεις που ο Όμιλος προτίθεται να διατηρήσει μακροπρόθεσμα για στρατηγικούς σκοπούς. Όπως επιτρέπεται από το Δ.Π.Χ.Α. 9, ο Όμιλος έχει ορίσει αυτές τις επενδύσεις κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής όπως μετράται στο FVOCI. Σε αντίθεση με το ΔΛΠ 39, το συσσωρευμένο αποθεματικό εύλογης αξίας που σχετίζεται με αυτές τις επενδύσεις δεν θα επαναταξινομηθεί ποτέ στα αποτελέσματα.

ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το ΔΠΧΑ 9 αντικαθιστά το μοντέλο της «πραγματοποιηθείσας πιστωτικής ζημιάς» του ΔΛΠ 39 με το μοντέλο των «αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών (expected credit losses – ECL). Το νέο μοντέλο απομείωσης εφαρμόζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος, στα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, στις απαιτήσεις από μισθώσεις και στις επενδύσεις σε τίτλους χρέους σε FVOCI, αλλά όχι στις επενδύσεις σε μετοχικούς τίτλους. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οι πιστωτικές ζημιές αναγνωρίζονται νωρίτερα από ό, τι στο ΔΛΠ 39.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος αποτελούνται από εμπορικές απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένων των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων) και τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, οι προβλέψεις απομείωσης επιμετρώνται σύμφωνα με μία από τις δύο ακόλουθες βάσεις:

- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές 12 μηνών. Πρόκειται για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που απορρέουν από γεγονότα πιθανής αθέτησης πληρωμής εντός του 12μηνου από την ημερομηνία αναφοράς και
- Αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου. Πρόκειται για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που απορρέουν από όλα τα γεγονότα πιθανής αθέτησης καθ' όλη την αναμενόμενη διάρκεια ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι σε αδυναμία είσπραξης όταν ο δανειολήπτης είναι απίθανο να πληρώσει πλήρως τις πιστωτικές του υποχρεώσεις, χωρίς προσφυγή από την Εταιρεία σε πράξεις όπως η κατάπτωση της εγγύησης πίστωσης (εάν υπάρχει).

Η μέγιστη περίοδος που λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση των ECL είναι η μέγιστη συμβατική περίοδος κατά την οποία ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο.

Επιμέτρηση των ECLs

Τα ECL είναι εκτίμηση των πιστωτικών ζημιών που γίνεται μέσω σταθμισμένων πιθανοτήτων. Οι πιστωτικές ζημιές αποτιμώνται ως η παρούσα αξία όλων των ελλειμμάτων μετρητών (δηλαδή η διαφορά μεταξύ των ταμειακών ροών που οφείλονται στην Εταιρεία σύμφωνα με τη σύμβαση και των ταμειακών ροών που η Εταιρεία αναμένει να λάβει). Οι τιμές ECL προεξοφλούνται με το πραγματικό επιτόκιο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Απομειωμένα Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Σε κάθε ημερομηνία σύνταξης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων, ο Όμιλος αξιολογεί κατά πόσο τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που μεταφέρονται στο αποσβεσμένο κόστος είναι απομειωμένα. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι «απομειωμένης αξίας» όταν έχουν συμβεί ένα ή περισσότερα γεγονότα που έχουν αρνητικές επιπτώσεις στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Παρουσίαση της απομείωσης

Οι προβλέψεις απομείωσης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος αφαιρούνται από την ακαθάριστη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων.

Οι ζημιές απομείωσης που σχετίζονται με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, περιλαμβανομένων των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, παρουσιάζονται μεμονωμένα στην κατάσταση αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Λοιπών Εισοδημάτων. Πριν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9, η ζημιά απομείωσης επί των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων και η αντιστροφή της ζημίας απομείωσης επί των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων παρουσιάζονταν στο κονδύλι "Λοιπά έξοδα" και "Λοιπά έσοδα" αντίστοιχα.

Επίδραση του νέου μοντέλου απομείωσης

Για περιουσιακά στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου απομείωσης του ΔΠΧΑ 9, οι ζημιές απομείωσης αναμένεται γενικά να αυξηθούν και να γίνουν πιο μεταβλητές. Η Εταιρεία και ο Όμιλος έχουν προσδιορίσει ότι η εφαρμογή των απαιτήσεων απομείωσης του Δ.Π.Χ.Α. 9 την 1η Ιανουαρίου 2018 έχει σαν αποτέλεσμα πρόσθετη πρόβλεψη απομείωσης ως ακολούθως.

Ποσά σε Ευρώ '000	
Προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2017 βάσει ΔΛΠ 39	(19.546)
Πρόσθετη απομείωση αναγνωρισμένη την 1 Ιανουαρίου 2018	(68)
Προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων την 1 Ιανουαρίου 2018 βάσει ΔΠΧΑ 9	(19.614)

Υπολογισμός των ECL για εμπορικές απαιτήσεις και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Οι τιμές ECL υπολογίστηκαν με βάση την πραγματική εμπειρία πιστωτικών ζημιών τα τελευταία χρόνια, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και τις ποιοτικές πληροφορίες όπως ο βαθμός πιστωτικού κινδύνου και η γεωγραφική περιοχή για το χαρτοφυλάκιο εμπορικών απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, ανάλογα με τη σημασία αυτών των παραγόντων

σε κάθε μία από τις επιχειρηματικούς τομείς του Ομίλου.

Ο Όμιλος διενήργησε τον υπολογισμό των ποσοστών ECL αφού πρώτα ομαδοποίησε κατάλληλα το χαρτοφυλάκιο των πελατών του.

iii. Λογιστική αντιστάθμισης

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να μην υιοθετήσει τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 σχετικά με τη λογιστική αντιστάθμισης και θα συνεχίσει να εφαρμόζει το ΔΛΠ 39.

iv. Μετάβαση

Η μετάβαση πραγματοποιήθηκε ως εξής:

- Ο Όμιλος έχει εφαρμόσει την εξαίρεση που του επιτρέπει να μην επαναδιατυπώνονται συγκριτικές πληροφορίες για προηγούμενες περιόδους αναφορικά με την ταξινόμηση και τη μέτρηση (συμπεριλαμβανομένης της απομείωσης). Οι διαφορές στις λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προκύπτουν από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 έχουν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα εις νέο και στα αποθεματικά την 1η Ιανουαρίου 2018. Ωστόσο, για να καταστούν συγκρίσιμα τα αποτελέσματα χρήσεως, οι ζημιές απομείωσης επί των συναλλαγών και άλλων οι απαιτήσεις και η αντιστροφή της ζημιάς απομείωσης επί των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων του προηγούμενου έτους έχουν αναταξινομηθεί από τη γραμμή Λοιπά έξοδα και Λοιπά έσοδα αντίστοιχα, στη νέα γραμμή "Απομείωση απαιτήσεων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων" (βλέπε σημείωση 4.14.2).
- Οι ακόλουθες υποθέσεις έγιναν με βάση τα γεγονότα και τις περιστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αρχικής εφαρμογής:
 - Ο προσδιορισμός του επιχειρηματικού μοντέλου εντός του οποίου διατηρείται ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.
 - Ο προσδιορισμός ορισμένων επενδύσεων σε μετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται προς διαπραγμάτευση σε FVOCI.

6. Κτίρια, Οικόπεδα και εξοπλισμός

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	Οικόπεδα	Μηχ/κός εξοπλισμός	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
<u>Αξία Κτήσης</u>					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	69.421.253	242.230.478	5.944.284	1.548.291	319.144.305
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(42.121)	-	(42.121)
Προσθήκες	30.871	1.047.331	217.781	1.714.471	3.010.455
Πωλήσεις	-	-	(319)	-	(319)
Αναταξινομήσεις	683.654	661.565	19.261	(1.364.479)	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	70.135.777	243.939.374	6.138.885	1.898.283	322.112.320
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	70.135.777	243.939.374	6.138.885	1.898.282	322.112.319
Συναλλαγματικές διαφορές	2.043	-	10.240	-	12.283
Προσθήκες	399.324	1.280.368	503.241	3.534.268	5.717.202
Πωλήσεις	-	-	(113.216)	-	(113.216)
Αναταξινομήσεις	1.450.527	83.778	(100.563)	(1.469.325)	(35.583)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	71.987.672	245.303.521	6.438.588	3.963.225	327.693.006
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	(25.606.164)	(102.907.247)	(5.150.518)	-	(133.663.929)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	22.695	-	22.695
Αποσβέσεις περιόδου	(1.208.314)	(7.676.008)	(227.061)	-	(9.111.383)
Πωλήσεις	-	-	48	-	48
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	(26.814.478)	(110.583.255)	(5.354.836)	-	(142.752.569)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(26.814.478)	(110.583.255)	(5.354.836)	-	(142.752.569)
Συναλλαγματικές διαφορές	(1.259)	-	(6.191)	-	(7.450)
Αποσβέσεις περιόδου	(1.229.093)	(7.737.154)	(248.319)	-	(9.214.565)
Πωλήσεις	-	-	112.049	-	112.049
Αναταξινομήσεις	(40.029)	-	48.799	-	8.771
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	(28.084.858)	(118.320.409)	(5.448.498)	-	(151.853.764)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	43.321.300	133.356.119	784.049	1.898.283	179.359.751
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	43.902.815	126.983.112	990.090	3.963.225	175.839.241

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	Οικόπεδα	Μηχ/κός εξοπλισμός	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακίνητοπ/σεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Αξία Κτήσης					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	69.861.295	242.230.478	5.616.223	1.548.291	319.256.287
Προσθήκες	30.871	1.047.331	217.086	1.714.471	3.009.759
Πωλήσεις	-	-	(319)	-	(319)
Αναταξινομήσεις	683.654	661.565	19.261	(1.364.479)	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	70.575.820	243.939.374	5.852.250	1.898.283	322.265.727
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	70.575.820	243.939.374	5.852.250	1.898.283	322.265.727
Προσθήκες	399.324	1.280.368	486.102	3.534.268	5.700.063
Πωλήσεις	-	-	(90.634)	-	(90.634)
Αναταξινομήσεις	1.385.547	83.778	-	(1.469.325)	-
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	72.360.691	245.303.521	6.247.719	3.963.226	327.875.156
Συσσωρευμένες αποσβέσεις					
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	(25.612.009)	(102.907.247)	(4.985.521)	-	(133.504.777)
Αποσβέσεις περιόδου	(1.230.356)	(7.676.008)	(200.335)	-	(9.106.699)
Πωλήσεις	-	-	48	-	48
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	(26.842.365)	(110.583.255)	(5.185.808)	-	(142.611.428)
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	(26.842.365)	(110.583.255)	(5.185.808)	-	(142.611.428)
Αποσβέσεις περιόδου	(1.251.135)	(7.737.154)	(234.697)	-	(9.222.985)
Πωλήσεις	-	-	89.805	-	89.805
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	(28.093.500)	(118.320.409)	(5.330.700)	-	(151.744.608)
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	43.733.455	133.356.119	666.442	1.898.283	179.654.299
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018	44.267.191	126.983.112	917.019	3.963.226	176.130.547

Στις 31/12/2018 οι Ακίνητοποιήσεις υπό εκτέλεση αφορούσαν κατά κύριο λόγο μηχανολογικό εξοπλισμό του εργοστασίου της Εταιρείας στη Θίβση.

Επί της ακίνητης περιουσίας της Εταιρείας υφίστανται υποθήκες και προσημειώσεις υπέρ τραπεζών συνολικού ύψους Ευρώ 40.664.167.

7. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Αξία Κτήσης

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017

Προσθήκες

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018

Συναλλαγματικές διαφορές

Προσθήκες

Αναταξινομήσεις

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Συσσωρευμένες αποσβέσεις

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017

Αποσβέσεις περιόδου

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018

Συναλλαγματικές διαφορές

Αποσβέσεις περιόδου

Αναταξινομήσεις

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
374.244	374.244
180.285	180.285
554.529	554.529
554.529	554.529
1.119	1.119
487.195	487.195
35.583	35.583
1.078.424	1.078.424
(374.243)	(374.243)
(36.057)	(36.057)
(410.300)	(410.300)
(410.300)	(410.300)
(689)	(689)
(95.693)	(95.693)
(8.771)	(8.771)
(515.453)	(515.453)
144.228	144.228
562.971	562.971

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Αξία Κτήσης

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017

Προσθήκες

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018

Προσθήκες

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

Έξοδα ανάπτυξης	Σύνολο
374.244	374.244
180.285	180.285
554.529	554.529
554.529	554.529
487.195	487.195
1.041.724	1.041.724

Συσσωρευμένες αποσβέσεις

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017

Αποσβέσεις περιόδου

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018

Αποσβέσεις περιόδου

Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018

(374.244)	(374.244)
(36.057)	(36.057)
(410.301)	(410.301)
(410.301)	(410.301)
(82.544)	(82.544)
(492.845)	(492.845)

Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017

Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2018

144.228	144.228
548.878	548.878

8. Συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις

2018

Επωνυμία	Χώρα εγκατάστασης	Αξία κτήσης την 1η Ιανουαρίου	Προσθήκες	Πωλήσεις	Αξία κτήσης την 31η Δεκεμβρίου	Άμεσο Ποσοστό Συμμετοχής	Έμμεσο Ποσοστό Συμμετοχής
WARSAW TUBULARS TRADING Sp. z.o.o.	Poland	593.455	-	-	593.455	100%	0%
CPW AMERICA CO	USA	-	-	-	-	0%	100%
		593.455	-	-	593.455	100%	100%

2017

Επωνυμία	Χώρα εγκατάστασης	Αξία κτήσης την 1η Ιανουαρίου	Προσθήκες	Πωλήσεις	Αξία κτήσης την 31η Δεκεμβρίου	Άμεσο Ποσοστό Συμμετοχής	Έμμεσο Ποσοστό Συμμετοχής
WARSAW TUBULARS TRADING Sp. z.o.o.	Poland	593.455	-	-	593.455	100%	0%
CPW AMERICA CO	USA	-	-	-	-	0%	100%
		593.455	-	-	593.455	100%	100%

Η Εταιρεία κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Warsaw Tubulars Trading Sp. Z.o.o. η οποία εδρεύει στην Πολωνία και κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της CPW America Co. με έδρα το Χιούστον των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Καμία από τις παραπάνω δύο εταιρείες δεν είναι εισηγμένη σε χρηματιστηριακή αγορά.

9. Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συμφωνία λογιστικής αξίας, της εταιρείας ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β Α.Ε.

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου	1.090.239	1.073.950
Μερίδιο κέρδους/ (ζημιάς) μετά φόρων	24.227	16.289
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου	1.114.467	1.090.239

Η ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β. Α.Ε. εδρεύει στην βιομηχανική περιοχή της Θίσβης («ΒΙΠΕ») και έχει ως σκοπό την οριοθέτηση του θεσμικού και κανονιστικού πλαισίου λειτουργίας των εγκατεστημένων, στην ΒΙΠΕ επιχειρήσεων καθώς και η εκτέλεση, βελτίωση ή περαιτέρω ανάπτυξη των πάσης φύσεως υποδομών της.

Κατά τη διάρκεια των χρήσεων 2017 και 2018, το ποσοστό συμμετοχής της Εταιρείας στην ΔΙΑ.ΒΙ.ΠΕ.ΘΙ.Β. Α.Ε. παρέμεινε στο 21,75%.

10. Χρηματοοικονομικά μέσα

Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Γενικά

Η Εταιρεία και ο Όμιλος εκτίθενται στους παρακάτω κινδύνους από τη χρήση των χρηματοοικονομικών τους μέσων:

- Πιστωτικός κίνδυνος
- Κίνδυνος ρευστότητας
- Κίνδυνος της αγοράς

Σε αυτή την παράγραφο παρουσιάζονται πληροφορίες για την έκθεση του Ομίλου σε κάθε έναν από τους ανωτέρω κινδύνους, τους στόχους του Ομίλου, τις πολιτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζει για την επιμέτρηση και τη διαχείριση των κινδύνων, καθώς και τη διαχείριση κεφαλαίου του. Περισσότερα ποσοτικά στοιχεία για αυτές τις γνωστοποιήσεις περιλαμβάνονται σε όλο το εύρος των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της κάθε εταιρείας του Ομίλου φέρει τη συνολική ευθύνη για τη δημιουργία και την εποπτεία του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων των εταιρειών του Ομίλου.

Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εφαρμόζονται προκειμένου να αναγνωρίζονται και να αναλύονται οι κίνδυνοι που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, να τίθενται σημεία ελέγχου και όρια ανάληψης κινδύνων. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου και τα συστήματα εξετάζονται περιοδικά ώστε να εμφανίζονται οι αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς και στις δραστηριότητες του Ομίλου.

Σε ό,τι αφορά την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Όμιλος εκτιμάει ότι αυτή δεν θα επηρεάσει την θέση του έναντι των ανταγωνιστών του. Η πλειονότητα των ανταγωνιστών του Ομίλου είναι εγκατεστημένοι και δραστηριοποιούνται στις χώρες της Ευρωζώνης και θα αντιδράσουν σε ενδεχόμενη διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών. Ωστόσο η Διοίκηση εκτιμάει σε συνεχόμενη βάση την κατάσταση και τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνονται εγκαίρως όλα τα απαραίτητα μέτρα που ελαχιστοποιούν τις όποιες αρνητικές συνέπειες στην λειτουργία και τις δραστηριότητες του Ομίλου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος χρηματοοικονομικής ζημίας για τον Όμιλο σε περίπτωση που ένας πελάτης ή ένας τρίτος αντισυμβαλλόμενος σε χρηματοοικονομικό μέσο δεν εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις που προέρχονται κυρίως από απαιτήσεις πελατών και επενδύσεις σε χρεόγραφα.

α) Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες

Η έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο επηρεάζεται κυρίως από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε πελάτη. Σημειώνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των πωλήσεων του Ομίλου κατά το 2018 έγιναν προς πελάτες που είναι εγκατεστημένοι στις ΗΠΑ. Η πιστοληπτική διαβάθμιση καθώς και ο κίνδυνος χώρας των πελατών αυτών δεν θέτουν τον Όμιλο σε οποιοδήποτε πιστωτικό κίνδυνο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της κάθε εταιρείας του Ομίλου βάσει της πιστωτικής πολιτικής που έχει θέσει εξετάζει κάθε νέο πελάτη σε ατομική βάση για την πιστοληπτική του ικανότητα πριν του προταθούν οι όροι και οι συνθήκες πληρωμών και παραδόσεων της κάθε εταιρείας. Ο έλεγχος πιστοληπτικής ικανότητας που πραγματοποιούν οι εταιρείες του Ομίλου περιλαμβάνει και την εξέταση των πελατών και από τραπεζικές πηγές.

Για κάθε πελάτη ορίζονται πιστωτικά όρια, τα οποία αντιπροσωπεύουν το μέγιστο ανοιχτό υπόλοιπο που μπορεί να έχει ένας πελάτης χωρίς να απαιτείται έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο της εκάστοτε εταιρείας του Ομίλου και τα οποία επανεξετάζονται κάθε τρίμηνο. Οι πελάτες που δεν τηρούν το μέσο όρο των κριτηρίων πιστοληπτικής ικανότητας της εκάστοτε εταιρείας του Ομίλου μπορούν να συναλλάσσονται με τον Όμιλο μόνο βάσει προπληρωμών ή εγγυητικών επιστολών.

Οι περισσότεροι από τους πελάτες του Ομίλου συναλλάσσονται με τον Όμιλο μακροχρόνια χωρίς να έχουν προκύψει γεγονότα αθέτησης πληρωμών. Για την παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου των πελατών, οι πελάτες ομαδοποιούνται ανάλογα με τα πιστωτικά χαρακτηριστικά τους, ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή τους, την αγορά στην οποία δραστηριοποιούνται, τα χαρακτηριστικά ενηλικίωσης των απαιτήσεων τους και την ύπαρξη προηγούμενων Χρηματοοικονομικών δυσχερειών. Οι πελάτες που χαρακτηρίζονται ως «υψηλού κινδύνου» κατατάσσονται σε ειδική κατάσταση πελατών και οι μελλοντικές πωλήσεις γίνονται με προπληρωμές με έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Τα πιστωτικά όρια των πελατών κατά κανόνα καθορίζονται με βάση τα όρια ασφάλισης που λαμβάνονται για αυτούς από τις ασφαλιστικές εταιρείες και εν συνεχεία διενεργείται ασφάλιση των απαιτήσεων βάσει των ορίων αυτών.

Η Εταιρεία σχηματίζει ειδική πρόβλεψη απομείωσης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις έκθεσης σε κίνδυνο που αντιπροσωπεύει την εκτίμησή του για ζημιές που έχει υποστεί σχετικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες.

β) Επενδύσεις

Οι επενδύσεις ταξινομούνται από την Εταιρεία με βάση το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν. Η Διοίκηση αποφασίζει την κατάλληλη ταξινόμηση της επένδυσης κατά το χρόνο απόκτησης της και επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα υπάρξει φαινόμενο αθέτησης πληρωμών για τις επενδύσεις αυτές.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας συνίσταται στον κίνδυνο ο Όμιλος να μη μπορέσει να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις εμπρόθεσμα. Η προσέγγιση του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση ρευστότητας είναι να διασφαλίζει, όσο γίνεται περισσότερο, ότι πάντα θα έχει αρκετή ρευστότητα για να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του εμπρόθεσμα, τόσο κάτω από κανονικές αλλά και κάτω από αντίξοες συνθήκες, χωρίς να πραγματοποιούνται μη αποδεκτές ζημιές ή να διακινδυνεύει η φήμη του Ομίλου.

Για την αποφυγή των κινδύνων ρευστότητας ο Όμιλος διενεργεί πρόβλεψη ταμιακών ροών για περίοδο έτους κατά τη σύνταξη του ετήσιου προϋπολογισμού, και μηνιαία κυλιόμενη πρόβλεψη τριών μηνών έτσι ώστε να εξασφαλίζει ότι διαθέτει αρκετά ταμιακά διαθέσιμα για να καλύψει τις λειτουργικές του ανάγκες, συμπεριλαμβανομένης της κάλυψης των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του. Η πολιτική αυτή δε λαμβάνει υπόψη της τη σχετική επίδραση από ακραίες συνθήκες που δεν μπορούν να προβλεφθούν.

Δεν υπάρχει ουσιαστικός κίνδυνος ρευστότητας καθότι ο Όμιλος προβαίνει στην εμπρόθεσμη εκπλήρωση των πάσης φύσεως υποχρεώσεων του. Οι σχετικές υποχρεώσεις προς προμηθευτές είναι άτοκες και εξοφλούνται σε διάστημα μέχρι τριών μηνών.

Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς συνίσταται στον κίνδυνο ότι οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές πρώτων υλών, θα επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου ή την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει. Ο σκοπός της διαχείρισης του κινδύνου αγοράς είναι ο έλεγχος της έκθεσης του Ομίλου στον κίνδυνο αυτό, στο πλαίσιο αποδεκτών παραμέτρων, με παράλληλη βελτιστοποίηση της απόδοσης διαχείρισης του.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε συναλλαγματικό κίνδυνο στις πωλήσεις και στις αγορές που διεκπεραιώνονται σε νόμισμα διαφορετικό από το λειτουργικό νόμισμά του, το οποίο είναι το Ευρώ.

Το σύνολο του δανεισμού του Ομίλου είναι σε Ευρώ. Οι τόκοι δανεισμού είναι επίσης σε Ευρώ, δηλαδή σε νόμισμα ίδιο με αυτό των ταμιακών ροών που προκύπτουν από τις λειτουργικές δραστηριότητες του Ομίλου.

Σε σχέση με άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις εκφρασμένα σε ξένα νομίσματα, ο Όμιλος εξασφαλίζει ότι η έκθεσή του σε συναλλαγματικό κίνδυνο διατηρείται σε αποδεκτό επίπεδο αγοράζοντας ή πωλώντας ξένα νομίσματα σε τρέχουσες συναλλαγματικές ισοτιμίες όπου θεωρείται απαραίτητο για να αντιμετωπίσει βραχυπρόθεσμες ανισορροπίες.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο Όμιλος χρηματοδοτεί τις επενδύσεις του καθώς και τις ανάγκες του σε κεφάλαια κίνησης μέσω τραπεζικού δανεισμού, με αποτέλεσμα να επιβαρύνει τα αποτελέσματά του με χρεωστικούς τόκους. Αυξητικές τάσεις στα επιτόκια θα έχουν αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα καθώς ο Όμιλος θα επιβαρύνεται με επιπλέον κόστος δανεισμού.

Διαχείριση κεφαλαίου

Η πολιτική της διοίκησης του Ομίλου συνίσταται στη διατήρηση μιας ισχυρής κεφαλαιακής βάσης, ώστε να διατηρείται η εμπιστοσύνη των επενδυτών, πιστωτών και της αγοράς στον Όμιλο και να διασφαλίζεται η μελλοντική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του. Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση των ιδίων κεφαλαίων, η οποία ορίζεται ως η σχέση των καθαρών κερδών διαιρεμένα με το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων. Η διοίκηση του Ομίλου επίσης παρακολουθεί το επίπεδο των μερισμάτων στους μετόχους κοινών μετοχών.

Ο Όμιλος δεν διαθέτει συγκεκριμένο πλάνο επαναγοράς μετοχών.

Δεν υπήρξαν αλλαγές στην προσέγγιση του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση του κεφαλαίου κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Ο Όμιλος δεν υπόκειται σε εξωτερικά επιβεβλημένες κεφαλαιουχικές υποχρεώσεις.

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου σε σχέση με την καθαρή θέση αυτού κατά την ημερομηνία αναφοράς έχει ως εξής:

Ποσά σε Ευρώ	2018	2017
Σύνολο Δανεισμού	217.687.810	183.406.084
Μείον: Χρηματικά Διαθέσιμα	(34.665.804)	(58.170.543)
Καθαρός Δανεισμός	183.022.006	125.235.542
Ίδια Κεφάλαια	142.903.514	136.600.273
Δανεισμός / Ίδια Κεφάλαια	1,28	0,92

10.1 Πιστωτικός κίνδυνος

Έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς ήταν:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες
Σύνολο

Μείον:

Προκαταβολές
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις
Λοιπές απαιτήσεις
Σύνολο

Χρηματοοικονομικά στοιχεία με πιστωτικό κίνδυνο

2018	2017
87.484.400	58.052.371
69.454.752	38.547.376
156.939.152	96.599.747
(1.193.629)	(182.456)
(1.128.132)	(26.635)
(2.357.891)	(1.407.619)
(4.679.652)	(1.616.711)
152.259.500	94.983.036

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες
Σύνολο

Μείον:

Προκαταβολές
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις
Λοιπές απαιτήσεις
Σύνολο

Χρηματοοικονομικά στοιχεία με πιστωτικό κίνδυνο

2018	2017
121.600.714	61.674.425
40.336.970	28.000.038
161.937.683	89.674.463
-	-
(1.128.132)	-
(2.357.681)	(1.426.817)
(3.485.813)	(1.426.817)
158.451.870	88.247.646

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο για τις απαιτήσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ανά γεωγραφική περιοχή ήταν:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Ελλάδα
Λοιπές Χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες
Ασία
Αμερική
Αφρική
Ωκεανία
Σύνολο

2018	2017
18.687.560	27.018.899
41.851.757	24.510.555
23.546.180	1.316.108
2.019.456	4.902.474
62.028.042	37.213.277
4.126.504	20.361
-	1.361
152.259.500	94.983.036

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Ελλάδα
Λοιπές Χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης
Λοιπές Ευρωπαϊκές Χώρες
Ασία
Αμερική
Αφρική
Ωκεανία
Σύνολο

2018	2017
18.590.316	27.176.803
41.851.757	24.510.555
23.546.180	1.316.108
2.019.456	4.902.474
68.317.657	30.319.984
4.126.504	20.361
-	1.361
158.451.870	88.247.647

Ζημιές απομείωσης

Η ενηλικίωση των εμπορικών απαιτήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς ήταν:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Μη ληξιπρόθεσμα
Ληξιπρόθεσμα
-Έως 6 μήνες
-Πάνω από 6 μήνες
Σύνολο

2018	2017
152.148.561	94.764.366
107.664	171.151
3.274	47.519
152.259.500	94.983.036

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Μη ληξιπρόθεσμα
Ληξιπρόθεσμα
-Έως 6 μήνες
-Πάνω από 6 μήνες
Σύνολο

2018	2017
158.340.932	88.028.977
107.664	171.151
3.274	47.519
158.451.870	88.247.647

Έναντι των επισφαλών απαιτήσεων έχει σχηματισθεί πρόβλεψη απομείωσης που αναλύεται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής
Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου
Αναγνωρισμένη πρόβλεψη
Διαγραφή
Συναλλαγματικές διαφορές
Λοιπές μεταβολές
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2018	2017
19.545.707	12.180.243
67.963	-
19.613.670	12.180.243
50.704	8.882.668
(209.824)	-
863.199	(1.517.204)
2.743	-
20.320.492	19.545.707

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

Αλλαγή στη λογιστική πολιτική

Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου

Αναγνωρισμένη πρόβλεψη

Διαγραφή

Συναλλαγματικές διαφορές

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2018	2017
19.545.707	12.180.243
67.963	-
19.613.670	12.180.243
50.704	8.890.668
(209.824)	-
863.113	(1.525.204)
20.317.663	19.545.707

Το μεγαλύτερο μέρος των απαιτήσεων των πελατών είναι ασφαλισμένες σε ασφαλιστικές εταιρείες, για την περίπτωση αδυναμίας είσπραξης αυτών.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι η σχηματισμένη πρόβλεψη την 31 Δεκεμβρίου 2018 αντανακλά την καλύτερη δυνατή εκτίμηση και ότι το λογιστικό υπόλοιπο των πελατών και των λοιπών απαιτήσεων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

10.2 Κίνδυνος ρευστότητας

Τα ακόλουθα είναι οι συμβατικές λήξεις των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των αναλογούντων τόκων:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018				Σύνολο 31/12/2018
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 2 έτη	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Τραπεζικός δανεισμός	160.776.303	5.755.106	16.458.112	-	182.989.521
Ομολογιακά Δάνεια	9.524.431	9.146.293	22.785.546	-	41.456.269
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	4.414.999	-	-	-	4.414.999
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	3.200.000	-	-	-	3.200.000
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	101.873.711	-	-	-	101.873.711
Σύνολο	279.789.444	14.901.399	39.243.658	-	333.934.500

(Ποσά σε Ευρώ)	2017				Σύνολο 31/12/2017
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 2 έτη	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Τραπεζικός δανεισμός	113.756.566	5.970.176	17.184.086	5.166.602	142.077.429
Ομολογιακά Δάνεια	38.472.965	2.901.783	7.769.617	-	49.144.365
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.050.644	-	-	-	1.050.644
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	2.981.858	-	-	-	2.981.858
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	84.116.075	-	-	-	84.116.075
Σύνολο	240.378.107	8.871.959	24.953.703	5.166.602	279.370.371

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018				Σύνολο 31/12/2018
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 2 έτη	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	
Τραπεζικός δανεισμός	160.776.303	5.755.106	16.458.112	-	182.989.521
Ομολογιακά Δάνεια	9.524.431	9.146.293	22.785.546	-	41.456.269
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	4.414.999	-	-	-	4.414.999
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	3.200.000	-	-	-	3.200.000
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	90.804.569	-	-	-	90.804.569
Σύνολο	268.720.301	14.901.399	39.243.658	-	322.865.358

(Ποσά σε Ευρώ)	2017				
	Έως 1 έτος	Από 1 έως 2 έτη	Από 2 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη	Σύνολο
					31/12/2017
Τραπεζικός δανεισμός	113.756.566	5.970.176	17.184.086	5.166.602	142.077.429
Ομολογιακά Δάνεια	38.472.965	2.901.783	7.769.617	-	49.144.365
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.050.644	-	-	-	1.050.644
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	2.981.858	-	-	-	2.981.858
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	78.614.316	-	-	-	78.614.316
Σύνολο	234.876.349	8.871.959	24.953.703	5.166.602	273.868.612

Ο Όμιλος έχει εγκεκριμένες γραμμές πίστωσης με τις συνεργαζόμενες τράπεζες και δεν προβλέπεται να αντιμετωπίσει πρόβλημα ρευστότητας για την κάλυψη των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεών της.

10.3 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Η έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας σε συναλλαγματικό κίνδυνο έχει ως ακολούθως:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018				Σύνολο 31/12/2018
	ΕΥΡΩ	ΔΟΛ. ΗΠΑ	ΔΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΛΟΙΠΑ	
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	56.860.772	30.495.472	69.148	211	87.425.602
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	22.341.702	47.113.050	-	-	69.454.751
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12.217.899	22.406.236	9.249	32.420	34.665.804
Σύνολο απαιτήσεων	91.420.373	100.014.758	78.397	32.631	191.546.158
Δανεισμός	169.101.780	48.586.031	-	-	217.687.810
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	69.282.802	32.453.053	14.296	37.565	101.787.716
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	3.200.000	-	-	-	3.200.000
Σύνολο υποχρεώσεων	241.584.582	81.039.084	14.296	37.565	322.675.527
Καθαρό ποσό (Απαιτήσεις-Υποχρεώσεις)	(150.164.209)	18.975.674	64.101	(4.934)	(131.129.368)
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	-	(86.148.472)	-	-	(86.148.472)
	(150.164.209)	(67.172.797)	64.101	(4.934)	(217.277.840)

(Ποσά σε Ευρώ)	2017				Σύνολο 31/12/2017
	ΕΥΡΩ	ΔΟΛ. ΗΠΑ	ΔΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΛΟΙΠΑ	
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	41.910.910	12.992.711	3.148.299	451	58.052.371
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	10.322.809	28.224.567	-	-	38.547.376
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	44.449.605	13.665.101	4.533	51.304	58.170.542
Σύνολο απαιτήσεων	96.683.324	54.882.379	3.152.832	51.755	154.770.290
Δανεισμός	168.514.862	14.891.222	-	-	183.406.084
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	53.640.640	30.402.198	70.931	2.306	84.116.075
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	2.981.858	-	-	-	2.981.858
Σύνολο υποχρεώσεων	225.137.359	45.293.420	70.931	2.306	270.504.017
Καθαρό ποσό (Απαιτήσεις-Υποχρεώσεις)	(128.454.036)	9.588.958	3.081.902	49.448	(115.733.727)
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	-	(112.944.389)	(2.956.551)	-	(115.900.940)
	(128.454.036)	(103.355.431)	125.351	49.448	(231.634.667)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018				Σύνολο 31/12/2018
	ΕΥΡΩ	ΔΟΛ. ΗΠΑ	ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΛΟΗΠΑ	
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	56.860.772	64.611.995	69.148	-	121.541.915
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	22.341.702	17.995.268	-	-	40.336.970
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	12.217.899	817.016	9.249	63	13.044.227
Σύνολο απαιτήσεων	91.420.373	83.424.279	78.397	63	174.923.112
Δανεισμός	169.101.780	48.586.031	-	-	217.687.810
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	69.282.802	21.472.121	14.296	35.349	90.804.568
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	3.200.000	-	-	-	3.200.000
Σύνολο υποχρεώσεων	241.584.582	70.058.152	14.296	35.349	311.692.379
Καθαρό ποσό (Απαιτήσεις-Υποχρεώσεις)	(150.164.209)	13.366.127	64.101	(35.286)	(136.769.267)
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	-	(86.148.472)	-	-	(86.148.472)
	(150.164.209)	(72.782.344)	64.101	(35.286)	(222.917.739)

(Ποσά σε Ευρώ)	2017				Σύνολο 31/12/2017
	ΕΥΡΩ	ΔΟΛ. ΗΠΑ	ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	ΛΟΗΠΑ	
Εμπορικές και Λοιπές απαιτήσεις	41.910.910	16.614.764	3.148.299	451	61.674.425
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	10.322.809	17.677.229	-	-	28.000.038
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	44.449.605	10.891.665	4.533	5	55.345.808
Σύνολο απαιτήσεων	96.683.324	45.183.659	3.152.832	456	145.020.271
Δανεισμός	168.514.862	14.891.222	-	-	183.406.084
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	53.627.773	24.913.307	70.931	2.306	78.614.317
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	2.981.858	-	-	-	2.981.858
Σύνολο υποχρεώσεων	225.124.492	39.804.529	70.931	2.306	265.002.259
Καθαρό ποσό (Απαιτήσεις-Υποχρεώσεις)	(128.441.169)	5.379.130	3.081.902	(1.851)	(119.981.987)
Παράγωγα για αντιστάθμιση των παραπάνω κινδύνων (Ονομαστική αξία)	-	(112.944.389)	(2.956.551)	-	(115.900.940)
	(128.441.169)	(107.565.259)	125.351	(1.851)	(235.882.928)

Οι συναλλαγματικές ισοτιμίες που χρησιμοποιήθηκαν κατά χρήση έχουν ως εξής:

	Συν/κή ισοτιμία Ευρώ στις	
	31/12/2018	31/12/2017
USD	1,1450	1,1993
GBP	0,8945	0,8872

Ανάλυση ευαισθησίας:

Μία μείωση/αύξηση κατά 10% του Ευρώ έναντι των παρακάτω νομισμάτων στις 31 Δεκεμβρίου θα αύξανε (μείωνε) τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τα ποσά που αναφέρονται παραπάνω. Η ανάλυση αυτή υποθέτει ότι όλες οι άλλες μεταβλητές, και ιδιαίτερα τα επιτόκια, παραμένουν σταθερά.

	Κέρδη/ (Ζημιές) μετά από φόρους		Ίδια Κεφάλαια	
	Ισχυροποίηση	Αποδυνάμωση	Ισχυροποίηση	Αποδυνάμωση
Ευρώ				
2017				
USD (10% μεταβολή)	(597.681)	489.012	11.951.696	(9.778.660)
2018				
USD (10% μεταβολή)	(1.061.225)	1.297.053	5.778.670	(7.062.818)

10.4 Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Κατά τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 όλα τα έντοκα χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρείας και του Ομίλου ήταν κυμαινόμενου επιτοκίου.

Μία μεταβολή κατά 0,25% των επιτοκίων κατά την ημερομηνία αναφοράς θα αύξανε (μείωνε) τα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τα ποσά που παρουσιάζονται παρακάτω. Η ανάλυση αυτή υποθέτει ότι όλες οι άλλες μεταβλητές, και ιδιαίτερα οι συναλλαγματικές ισοτιμίες, παραμένουν σταθερές.

	Αποτελέσματα χρήσεως	
	Αύξηση κατά 0.25%	Μείωση κατά 0.25%
Επίδραση σε Ευρώ κατά την 31/12/2018		
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	(503.836)	503.836

	Αποτελέσματα χρήσεως	
	Αύξηση κατά 0.25%	Μείωση κατά 0.25%
Επίδραση σε Ευρώ κατά την 31/12/2017		
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	(458.515)	458.515

10.5 Εύλογες αξίες

Εύλογες αξίες έναντι λογιστικών αξιών

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού που εμφανίζονται στην Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης ταυτίζονται με τις λογιστικές αξίες.

Το μεγαλύτερο ύψος του υπολοίπου των κονδυλίων «Απαιτήσεις από πελάτες» και «Προμηθευτές & λοιπές υποχρεώσεις» έχει περιορισμένη διάρκεια ληκτότητας (μέχρι ένα έτος) και κατά συνέπεια εκτιμάτε ότι το λογιστικό υπόλοιπο αυτών των κονδυλίων προσεγγίζει την εύλογη αξία τους.

Οι «Λοιπές Συμμετοχές» αναφέρονται σε επενδύσεις της Εταιρείας σε μετοχές λοιπών εταιρειών των οποίων οι μετοχές δεν διαπραγματεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά και κατά συνέπεια δεν δύναται να προσδιοριστεί η εύλογη αξία αυτών. Οι επενδύσεις αυτές εξετάζονται ετησίως για τυχόν απομείωση της αξίας τους.

Ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών προϊόντων βάσει της αποτίμησης αυτών σε εύλογες αξίες

Παρατίθεται κατωτέρω πίνακας ταξινόμησης των χρηματοοικονομικών προϊόντων ανάλογα με την ποιότητα των δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της εύλογης αξίας:

- Επίπεδο 1: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με τη χρήση τιμών ενεργούς αγοράς
- Επίπεδο 2: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες με τη χρήση άλλων αδιαμφισβήτητα αντικειμενικών τιμών εκτός ενεργούς αγοράς
- Επίπεδο 3: χρηματοοικονομικά προϊόντα που αποτιμώνται βάσει εκτιμήσεων της Εταιρείας καθώς δεν υπάρχουν παρατηρήσιμα δεδομένα στην αγορά.

(Ποσά σε Ευρώ)	2018			2017		
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Λοιπές συμμετοχές	-	-	11.337	-	-	10.537
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ενεργητικού	-	654.359	-	-	1.057.503	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα παθητικού	-	4.414.999	-	-	1.050.644	-
Σύνολο	-	5.069.357	11.337	-	2.108.147	10.537

11. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Εμπορεύματα	207.823	490.828
Προϊόντα έτοιμα	15.330.261	11.339.016
Ημιτελή	3.974.723	3.540.608
Υποπροϊόντα & υπολείμματα	8.779.747	5.865.566
Α' & Β' ύλες	80.506.941	62.417.707
Αναλώσιμα υλικά	1.505.440	1.161.007
Είδη συσκευασίας	31.424	31.424
Ανταλλακτικά	3.185.117	2.716.385
Σύνολο	113.521.476	87.562.540

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Εμπορεύματα	207.823	267.913
Προϊόντα έτοιμα	11.087.410	11.165.388
Ημιτελή	3.974.723	3.540.608
Υποπροϊόντα & υπολείμματα	8.779.747	5.865.566
Α' & Β' ύλες	80.506.941	62.417.707
Αναλώσιμα υλικά	1.505.440	1.161.007
Είδη συσκευασίας	31.424	31.424
Ανταλλακτικά	3.185.117	2.716.385
Σύνολο	109.278.624	87.165.997

Η αύξηση της αξίας των Ετοιμών Προϊόντων και των Α' & Β' υλών σε επίπεδο Εταιρείας και σε επίπεδο Ομίλου, οφείλεται στον αυξημένο όγκο έργων που ήταν υπό κατασκευή κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2018 σε σύγκριση με αυτά της 31 Δεκεμβρίου 2017.

Τα αποθέματα παρουσιάζονται στην χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους κτήσης τους ή του κόστους παραγωγής τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους, η οποία είναι η αναμενόμενη τιμή πώλησης αυτών μείον τα απαιτούμενα για την πώληση έξοδα.

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, το κόστος του αποθέματος που περιελήφθη ως έξοδο στο Κόστος Πωληθέντων του Ομίλου ήταν Ευρώ 353.224.069 (2017: Ευρώ 249.956.097) (σημείωση 23).

Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2018, το κόστος του αποθέματος που περιελήφθη ως έξοδο στο Κόστος Πωληθέντων της Εταιρείας ήταν Ευρώ 315.902.329 (2017: Ευρώ 242.959.769) (σημείωση 23).

Κατά την 31 Δεκεμβρίου η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία συγκεκριμένων έτοιμων προϊόντων ήταν χαμηλότερη από το κόστος παραγωγής τους και σαν αποτέλεσμα σχηματίστηκε πρόβλεψη απομείωσης αποθέματος ποσού Ευρώ 173.373 για την Εταιρεία και τον Όμιλο (το αντίστοιχο ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν 216.901).

12. Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Πελάτες (εκτός πελατών επενδυτικών ακινήτων)	76.419.713	45.715.763
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(20.320.492)	(19.508.707)
Απαιτήσεις από πελάτες	56.099.220	26.207.055
Λοιπές Προκαταβολές	1.193.629	182.456
Γραμμάτια-επιταγές εισπρακτ.& σφραγ/νες	-	37.000
Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	22.165.444	20.043.925
Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις	1.128.132	26.635
Λοιποί χρεώστες	3.451.392	8.713.991
Λοιπές απαιτήσεις	2.357.891	1.480.591
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-	(37.000)
	30.296.489	30.447.599
Σύνολο	86.395.709	56.654.655
Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό		
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.088.691	1.397.716
Σύνολο	1.088.691	1.397.716
Σύνολο απαιτήσεων	87.484.400	58.052.371

Η αύξηση του υπολοίπου των πελατών από Ευρώ 45,7 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε Ευρώ 76,4 εκατ. 31 Δεκεμβρίου 2018 οφείλεται στην αυξημένη δραστηριότητα του Ομίλου κατά τους τελευταίους μήνες του 2018 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Η αυξημένη δραστηριότητα είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2018 σε σχέση με την ίδια ημερομηνία το 2017 τόσο οι τιμολογημένες απαιτήσεις όσο και οι απαιτήσεις από συμβόλαια με πελάτες.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Πελάτες (εκτός πελατών επενδυτικών ακινήτων)

Μείον: Προβλέψεις απομείωσης

Απαιτήσεις από πελάτες

Γραμμάτια-επιταγές εισπρακτ.& σφραγ/νες

Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη

Τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις

Λοιποί χρεώστες

Λοιπές απαιτήσεις

Μείον: Προβλέψεις απομείωσης

Σύνολο

Μη Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Σύνολο

Σύνολο απαιτήσεων

2018	2017
52.646.993	36.978.044
(20.317.663)	(19.508.707)
32.329.330	17.469.337
-	37.000
82.851.344	32.593.592
1.128.132	-
1.900.114	8.713.991
2.357.681	1.499.789
-	(37.000)
88.237.270	42.807.372
120.566.600	60.276.709
1.034.114	1.397.716
1.034.114	1.397.716
121.600.714	61.674.425

Κατά τη χρήση 2018, η Εταιρεία μετέφερε εμπορικές απαιτήσεις ύψους Ευρώ 53.480.567 σε τραπεζικά ιδρύματα προς ανταλλαγή μετρητών (2017: Ευρώ 24.810.373).

Κατά τη διάρκεια του 2010, η Εταιρεία κίνησε νομικές ενέργειες σε Ελλάδα και Ντουμπάι κατά πρώην πελάτη της στη Μέση Ανατολή για την είσπραξη ληξιπρόθεσμης απαίτησης ύψους 24,8 εκατ. Δολαρίων (21,7 εκατ. Ευρώ την 31η Δεκεμβρίου 2018), πλέον του νόμιμου τόκου.

Το 2017, μετά από μία σειρά δικαστικών διαδικασιών, το Ακυρωτικό Δικαστήριο του Ντουμπάι εξέδωσε την τελική του απόφαση, με την οποία επιβεβαίωσε το ποσό που οφείλεται στην Εταιρεία και απέρριψε τυχόν ανταγωγή του πρώην πελάτη.

Προκειμένου να ανακτήσει αυτό το σημαντικό, ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο, η Εταιρεία ξεκίνησε τις διαδικασίες αναγκαστικής εκτέλεσης της άνωθεν απόφασης, κατά των περιουσιακών στοιχείων του πρώην πελάτη της, τα οποία βρίσκονται σε οποιαδήποτε από τις χώρες όπου η αυτή απόφαση είναι εκτελεστή (π.χ. διάφορες άλλες χώρες της Μέσης Ανατολής).

Η Εταιρεία έχει καταγράψει στο παρελθόν ζημία απομείωσης ύψους 23,1 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ (20,2 εκατ. ευρώ την 31η Δεκεμβρίου 2018) ώστε να απεικονίζεται η εύλογη αξία αυτής της απαίτησης. Δεδομένου ότι δεν σημειώθηκαν ουσιαστικές εξελίξεις κατά τη διάρκεια του 2018, η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν υπάρχει λόγος να αναθεωρηθεί η απομείωση που είχε καταγραφεί στο παρελθόν σε σχέση με αυτή την ληξιπρόθεσμη απαίτηση. Ωστόσο, η Εταιρεία θα συνεχίσει όλες τις ενέργειες που απαιτούνται για να εισπράξει ολόκληρο το ποσό αυτής της απαίτησης.

Πληροφορίες για την έκθεση της Εταιρείας σε πιστωτικούς κινδύνους, κινδύνους αγοράς και ζημίες απομείωσης για εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνονται στη Σημείωση 10.

13. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Στον κάτωθι πίνακα παρατίθενται οι λογιστικές αξίες των Παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Κυκλοφορούν ενεργητικό		
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος (forwards) για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	654.359	1.057.503
Σύνολο	654.359	1.057.503
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Προθεσμιακές συμβάσεις συναλλάγματος (forwards) για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	4.414.999	1.050.644
Σύνολο	4.414.999	1.050.644

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στην Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος είναι τα κάτωθι:

	Για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου	
(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Κέρδος / (ζημιά) από FX προθεσμιακών Συμβολαίων	(3.927.680)	(2.500.973)
Σύνολο	(3.927.680)	(2.500.973)

Τα ποσά που σχετίζονται με αποτίμηση παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για την αντιστάθμιση της μεταβλητότητας ταμειακών ροών και έχουν αναγνωριστεί στις 31 Δεκεμβρίου 2018 στο Αποθεματικό Αντιστάθμισης, θα μεταφερθούν κατά την χρήση 2019 στην Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

14. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι τα κάτωθι κατά την ημερομηνία αναφοράς:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Διαθέσιμα στο ταμείο	34.479	67.940
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	34.631.325	58.102.602
Σύνολο	34.665.804	58.170.543

Η μείωση των ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου από Ευρώ 58,1 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 σε Ευρώ 34,6 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου 2017 οφείλεται κυρίως στην αύξηση των αποθεμάτων και των απαιτήσεων από πελάτες λόγω του αυξημένου όγκου δραστηριότητας της Εταιρείας κατά τους τελευταίους μήνες του 2018 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2017. Η αυξημένη δραστηριότητα είχε ως αποτέλεσμα να αυξηθούν τα αποθέματα Ετοίμων Προϊόντων και Α & Β' υλών κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2018 σε σχέση με την ίδια ημερομηνία το 2017, ενώ παράλληλα αυξήθηκαν τόσο οι τιμολογημένες απαιτήσεις όσο και οι απαιτήσεις από συμβόλαια με πελάτες.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Διαθέσιμα στο ταμείο

Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις

Σύνολο

2018	2017
2.122	16.641
13.042.105	55.329.167
13.044.227	55.345.808

Οι συναλλαγματικές διαφορές αποτίμησης που αφορούσαν Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα καταχωρήθηκαν ως Χρηματοοικονομικό (Έξοδο)/ Έσοδο στην Ενοποιημένη και Εταιρική Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος.

15. Μετοχικό κεφάλαιο

Το Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήρχετο σε Ευρώ 78.306.301 αποτελούμενο από 26.725.700 μετοχές ονομαστικής αξίας Ευρώ 2,93 εκάστη. Το Μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας παρέμεινε αμετάβλητο σε σχέση με το 2017.

Το Μετοχικό κεφάλαιο της WTT στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήρχετο σε PLN 2.783.750 αποτελούμενο από 55.675 μετοχές ονομαστικής αξίας PLN 50 εκάστη. Το Μετοχικό κεφάλαιο της WTT παρέμεινε αμετάβλητο σε σχέση με το 2017.

Το Μετοχικό κεφάλαιο της CPW America στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανήρχετο σε USD 500.000 αποτελούμενο από 5.000 μετοχές ονομαστικής αξίας USD 100 εκάστη. Το Μετοχικό κεφάλαιο της CPW America παρέμεινε αμετάβλητο σε σχέση με το 2017.

16. Αποθεματικά

Η κίνηση των αποθεματικών κατά την διάρκεια της περιόδου ήταν η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό απορρόφησης	Αφορολόγητα αποθεματικά	Αποθεματικό μετατροπής ισολογισμών θυγατρικών εξωτερικού	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	665.822	-	25.071.684	19.961.294	619.911	94	46.318.805
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά φόρου	-	-	-	-	(947.031)	-	(947.031)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	665.822	-	25.071.684	19.961.294	(327.121)	94	45.371.774
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	665.822	-	25.071.684	19.961.294	(327.121)	94	45.371.774
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά φόρου	-	(1.464.944)	-	-	573.425	-	(891.520)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	665.822	(1.464.944)	25.071.684	19.961.294	246.304	94	44.480.254

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	Τακτικό αποθεματικό	Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό απορρόφησης	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	665.822	-	25.071.684	19.961.294	94	45.698.894
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2017	665.822	-	25.071.684	19.961.294	94	45.698.894
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	665.822	-	25.071.684	19.961.294	94	45.698.894
Λοιπά συνολικά εισοδήματα, μετά φόρου	-	(1.464.944)	-	-	-	(1.464.944)
Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2018	665.822	(1.464.944)	25.071.684	19.961.294	94	44.233.950

Τακτικό αποθεματικό: Σύμφωνα με το Ελληνικό εταιρικό δίκαιο (άρθρα 44 και 45 του Κ.Ν 2190/1920) οι εταιρείες υποχρεούνται να παρακρατούν το 5% των καθαρών ετησίων μετά τον τρέχοντα φόρο κερδών τους για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, μέχρις ότου το συσσωρευμένο ποσό του τακτικού αποθεματικού γίνει τουλάχιστον ίσο με το 1/3 του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

Αποθεματικό απορρόφησης: Το αποθεματικό απορρόφησης σχηματίστηκε με την απορρόφηση από την Εταιρεία του βιομηχανικού και εμπορικού κλάδου παραγωγής σωλήνων και κοίλων δοκών κατά τον Μάιο 2016. Εισφέρουσα εταιρεία του κλάδου ήταν η Σωληνουργία Κορίνθου Εταιρεία Συμμετοχών Α.Ε.

Αφορολόγητα αποθεματικά:

Τα αφορολόγητα αποθεματικά αφορούν κυρίως σε:

- I. αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί από καθαρά κέρδη προηγούμενων χρήσεων και τα οποία με βάση ειδικές διατάξεις αναπτυξιακών νόμων, όπως ίσχυαν κάθε φορά, δεν έχουν φορολογηθεί, γιατί χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση πάγιου παραγωγικού εξοπλισμού,
- II. αποθεματικά που έχουν σχηματιστεί από το μέρος των αδιανέμητων καθαρών κερδών κάθε χρήσης που προέρχεται από απαλλασσόμενα της φορολογίας έσοδα και από έσοδα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης.

Τα ανωτέρω αποθεματικά μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν και να διανεμηθούν (αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που μπορεί

να ισχύουν κάθε φορά) με απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Σε περίπτωση απόφασης διανομής η Εταιρεία θα κληθεί να καταβάλλει τον αναλογούντα φόρο.

17. Δανειακές υποχρεώσεις

A. Επισκόπηση

Η ανάλυση των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων έχει ως εξής:

(Ποσά σε Ευρώ)

Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφάλιση

Ομολογιακά Δάνεια με εξασφάλιση

Σύνολο

Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Τραπεζικός δανεισμός χωρίς εξασφάλιση

Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμός χωρίς εξασφάλιση

Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων ομολογιακών δανείων με εξασφάλιση

Factoring με δικαίωμα αναγωγής

Σύνολο

Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων

2018	2017
21.147.775	26.687.140
29.470.271	9.600.000
50.618.046	36.287.140
105.002.174	79.038.034
5.476.888	7.833.571
8.004.672	36.362.949
48.586.031	23.884.391
167.069.764	147.118.945
217.687.811	183.406.084

Οι ημερομηνίες λήξης των μακροπρόθεσμων δανείων έχουν ως εξής:

(Ποσά σε Ευρώ)

Μεταξύ 1 και 2 ετών

Μεταξύ 2 και 5 ετών

Πάνω από 5 έτη

Σύνολο

2018	2017
13.273.596	7.801.470
37.344.450	23.404.409
-	5.081.260
50.618.046	36.287.140

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια των κυριότερων κατηγοριών δανεισμού της Εταιρείας και του Ομίλου, ήταν τα κάτωθι κατά την ημερομηνία αναφοράς:

(Ποσά σε Ευρώ)	2018		2017	
	Τρέχον υπόλοιπο	Επιτόκιο	Τρέχον υπόλοιπο	Επιτόκιο
Τραπεζικός δανεισμός (μακροπρόθεσμος)	26.624.663	2,0%	34.520.710	2,0%
Τραπεζικός δανεισμός (βραχυπρόθεσμος)	105.002.374	4,4%	79.038.034	4,8%
Ομολογιακά δάνεια	37.474.743	4,3%	45.962.949	4,3%
Factoring με δικαίωμα αναγωγής	48.586.031	6,2%	23.884.391	5,2%

Το 2018, η Σωληνουργία Κορίνθου έλαβε νέα δάνεια ύψους Ευρώ 49,3 εκατ. και αποπλήρωσε μακροπρόθεσμα δάνεια ύψους Ευρώ 17,1 εκατ. Τα νέα δάνεια αφορούν κυρίως χρήση κεφαλαίων από υφιστάμενες και νέες γραμμές ανακυκλούμενων πιστώσεων από τρέχοντα τραπεζικά δάνεια που έχουν παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις για τη χρηματοδότηση έργων.

Οι βραχυπρόθεσμες πιστωτικές γραμμές είναι κυρίως ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις που καλύπτουν τις ανάγκες της Εταιρείας σε κεφάλαιο κίνησης για την εκτέλεση συγκεκριμένων έργων την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Οι δανειακές υποχρεώσεις αυξήθηκαν κατά Ευρώ 34,2 εκατ. για την Εταιρεία και τον Όμιλο, λόγω των σημαντικών αναγκών κεφαλαίου κίνησης της Εταιρείας.

Κατά το 2018 ολοκληρώθηκαν με επιτυχία οι διαπραγματεύσεις με τις πιστώτριες τράπεζες σχετικά με τη μετατροπή σημαντικού μέρους των βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων σε μακροπρόθεσμες. Ως εκ τούτου, οι δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας, ύψους Ευρώ 25,1 εκατ., αναδιαρθρώθηκαν επιτυχώς μέσω πενταετούς παράτασης και με βελτίωση των όρων τιμολόγησης του ομολογιακού δανείου που είχε ληφθεί το 2013.

Υποθήκες και δεσμεύσεις υπέρ τραπεζών έχουν καταγραφεί στα ενσώματα πάγια στοιχεία της Εταιρείας. Η λογιστική αξία των ενυπόθηκων ή ενεχυριασμένων περιουσιακών στοιχείων ανέρχεται σε Ευρώ 40,7 εκατ.

Κατά το 2018, δεν τηρήθηκαν οι όροι συγκεκριμένου χρηματοοικονομικού δείκτη της σύμβασης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου που ελήφθη το 2013. Οι πιστώτριες τράπεζες παρείχαν την ανοχή τους (waiver) για την μη τήρηση των όρων αυτών.

Β. Συμφωνία κινήσεων των δανειακών υποχρεώσεων με τις ταμειακές ροές από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Συνολικό υπόλοιπο δανειακών υποχρεώσεων την 1 Ιανουαρίου	183.406.084	200.336.763
<u>Μεταβολές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:</u>		
Δάνεια αναληφθέντα	49.316.441	6.425.745
Αποπληρωμή δανεισμού	(17.118.551)	(24.228.290)
Σύνολο μεταβολών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες:	32.197.890	(17.802.545)
<u>Λοιπές μεταβολές:</u>		
Κεφαλαιοποιηθέντες τόκοι	591.321	-
Εξοδα δανείων	660.661	870.874
Τόκοι	8.441.631	8.564.154
Αποπληρωμές τόκων	(7.609.778)	(8.563.161)
	2.083.835	871.867
Συνολικό υπόλοιπο δανειακών υποχρεώσεων την 31 Δεκεμβρίου	217.687.810	183.406.084

18. Φόρος εισοδήματος

Η ανάλυση των ποσών του φόρου εισοδήματος που αναγνωρίστηκαν στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχει ως εξής:

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Τρέχων φόρος	(1.301.934)	301.080	(60.799)	313.768
Αναβαλλόμενος Φόρος (Έξοδο)/ Έσοδο	1.809.590	4.572.626	1.653.037	4.733.107
Φόρος Έσοδο	507.655	4.873.706	1.592.238	5.046.875

Τρέχων φόρος

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του Ν. 4579/2018 ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα από το τρέχων ύψος του 29% θα μειωθεί σταδιακά κατά 1% ετησίως ως ακολούθως:

- 28% για το φορολογικό έτος 2019
- 27% για το φορολογικό έτος 2020
- 26% για το φορολογικό έτος 2021
- 25% για το φορολογικό έτος 2022 και έπειτα.

Η συμφωνία του εφαρμοστέου φορολογικού συντελεστή είναι η ακόλουθη για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Λογιστικό Κέρδος/(ζημία) προ φόρων	6.706.376	(4.343.670)	1.005.240	(4.930.660)
Στον φορολογικό συντελεστή	(1.944.849)	1.271.643	(291.520)	1.429.892
Μη εκπιπόμενα έξοδα για φορολογικούς σκοπούς	(367.568)	(515.605)	(376.489)	(426.259)
Αναγνώριση μη προτέρων αναγνωριζόμενων ζημιών	428.763	3.299.976	324.916	3.299.976
Επίδραση φορολογικών συντελεστών αλλοδαπής	455.976	(18.860)	-	-
Αλλαγή φορολ. Συντελεστή - Εισαγωγή νέου Φόρου	1.996.131	-	1.996.129	-
Λοιποί φόροι	-	93.285	-	-
Φόρος μόνιμων διαφορών	-	429.499	-	429.499
Μεταβολή φόρου προηγούμενων ετών	(60.799)	313.768	(60.799)	313.768
	507.655	4.873.706	1.592.238	5.046.875
<u>Εφαρμοστέος φορολογικός συντελεστής</u>	7,57%	-112,20%	158,39%	-102,36%

Αναβαλλόμενος φόρος

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που λογιστικοποιήθηκαν, καθώς και οι κινήσεις των σχετικών λογαριασμών για τον Όμιλο και την Εταιρεία απεικονίζονται παρακάτω:

ΌΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Συν. Διαφορές	Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Λοιπά	Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματα Πάγια	(18.591.532)	(1.101.697)	-	-	1.526.165	-	16.224	(18.150.840)
Άυλα Πάγια	947.195	(162.461)	-	-	584.715	-	-	1.369.449
Υποκεφαλαιοδότηση	384.560	292.371	-	-	(93.370)	-	-	583.561
Παράγωγα	(1.989)	502.528	590.047	-	(17.260)	(20.346)	-	1.052.979
Αποθέματα	(910.200)	-	-	-	-	-	-	(910.200)
Δάνεια	(1.048.477)	170.268	-	-	156.007	-	-	(722.203)
Παροχές προς το προσωπικό	496.824	18.108	(13.384)	-	(58.619)	(10.560)	-	432.368
Προβλέψεις	5.592.493	253.668	-	-	(199.810)	-	-	5.646.351
Αναβ. Έσοδα	7.137	2.784	-	(232)	-	-	-	9.688
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	(208.661)	(311.539)	-	(153.462)	50.793	-	-	(622.870)
Λοιπά	(656.572)	(191.711)	-	-	59.273	-	3.864	(785.146)
Μεταφερόμενες Φορολ. Ζημιές	-	341.140	-	-	(11.763)	-	-	329.377
Σύνολο	(13.989.223)	(186.541)	576.662	(153.695)	1.996.131	(30.906)	20.088	(11.767.484)

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Συν. Διαφορές	Αλλαγή στη λογιστική πολιτική	Λοιπά	Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματα Πάγια	(17.820.005)	(771.527)	-	-	-	-	(18.591.532)
Άυλα Πάγια	1.109.656	(162.461)	-	-	-	-	947.195
Υποκεφαλαιοδότηση	-	384.560	-	-	-	-	384.560
Παράγωγα	(1.839)	(150)	-	-	-	-	(1.989)
Αποθέματα	144.863	(1.055.063)	-	-	-	-	(910.200)
Δάνεια	-	252.841	-	-	-	(1.301.318)	(1.048.477)
Παροχές προς το προσωπικό	427.266	26.032	43.526	-	-	-	496.824
Προβλέψεις	-	5.592.493	-	-	-	-	5.592.493
Αναβ. Έσοδα	2.408	4.508	-	221	-	-	7.137
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	-	(154.312)	-	-	(54.349)	-	(208.661)
Λοιπά	(2.415.160)	455.705	-	-	-	1.302.883	(656.572)
Σύνολο	(18.552.811)	4.572.626	43.526	221	(54.349)	1.565	(13.989.223)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αλλαγή φορολ. συντελεστή αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018
Ενσώματα Πάγια	(18.711.057)	(1.074.795)	-	1.526.165	-	(18.259.687)
Άυλα Πάγια	947.195	(162.461)	-	584.715	-	1.369.449
Υποκεφαλαιοδότηση	384.560	292.371	-	(93.370)	-	583.561
Παράγωγα	(1.989)	502.528	590.047	(17.260)	(20.346)	1.052.979
Αποθέματα	(926.424)	-	-	-	-	(926.424)
Δάνεια	(1.048.477)	170.268	-	156.007	-	(722.202)
Παροχές προς το προσωπικό	496.824	18.108	(13.384)	(58.619)	(10.560)	432.369
Προβλέψεις	5.592.493	253.668	-	(199.810)	-	5.646.351
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	(54.349)	(492.210)	-	50.793	-	(495.766)
Λοιπά	(656.573)	(191.711)	-	59.273	-	(789.012)
Μεταφερόμενες Φορολ. Ζημιές	-	341.140	-	(11.763)	-	329.377
Σύνολο	(13.977.798)	(343.093)	576.662	1.996.129	(30.906)	(11.779.006)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	Αναγνωρισμένη στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος	Αλλαγή στη λογιστική πολιτική	Λοιπά	Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017
Ενσώματα Πάγια	(17.820.005)	(891.052)	-	-	-	(18.711.057)
Αυλα Πάγια	1.109.656	(162.461)	-	-	-	947.195
Υποκεφαλαιοδότηση	-	384.560	-	-	-	384.560
Παράγωγα	(1.839)	(150)	-	-	-	(1.989)
Αποθέματα	-	(926.424)	-	-	-	(926.424)
Δάνεια	-	252.841	-	-	(1.301.318)	(1.048.477)
Παροχές προς το προσωπικό	427.266	26.032	43.526	-	-	496.824
Προβλέψεις	-	5.592.493	-	-	-	5.592.493
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	-	-	-	(54.349)	-	(54.349)
Λοιπά	(2.415.160)	457.269	-	-	1.301.318	(656.573)
Σύνολο	(18.700.082)	4.733.107	43.526	(54.349)	-	(13.977.798)

19. Υποχρεώσεις παροχών στο προσωπικό

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. οι υποχρεώσεις του Ομίλου προς τα ασφαλιστικά ταμεία των εργαζομένων σε αυτή, διαχωρίζονται σε προγράμματα καθορισμένων εισφορών (defined contribution) και σε προγράμματα καθορισμένων παροχών (defined benefit).

Βάσει του εργατικού δικαίου οι εργαζόμενοι δικαιούνται αποζημίωσης σε περίπτωση απόλυσης ή συνταξιοδότησης το ύψος της οποίας σχετίζεται με τις αποδοχές των εργαζομένων, τη διάρκεια της υπηρεσίας και τον τρόπο αποχώρησης (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Οι εργαζόμενοι που παραιτούνται ή απολύονται με αιτία, δε δικαιούνται αποζημίωση. Η οφειλόμενη αποζημίωση, σε περίπτωση συνταξιοδότησης, είναι ίση με 40% του ποσού που θα καταβαλλόταν σε περίπτωση απόλυσης άνευ αιτίας. Το ποσό της αποζημίωσης που καταβάλλεται τελικά από την Εταιρεία καθορίζεται αφού ληφθεί υπόψη η προϋπηρεσία των εργαζομένων και η αμοιβή τους.

i) Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Μια υποχρέωση θεωρείται ότι αφορά πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών (defined contribution) όταν λογίζεται σε τακτική βάση το δεδουλευμένο μέρος αυτής. Η πρακτική αυτή είναι παρόμοια με την πρακτική που προβλέπεται από την ισχύουσα Ελληνική νομοθεσία, δηλαδή την καταβολή προς τα Ασφαλιστικά Ταμεία των εργοδοτικών εισφορών για την προσφερθείσα υπηρεσία των υπαλλήλων.

ii) Προγράμματα καθορισμένων παροχών

Για τα προγράμματα που κατατάσσονται στην κατηγορία των καθορισμένων παροχών τα Δ.Π.Χ.Α. έχουν θεσπίσει ορισμένες απαιτήσεις σε σχέση με την αποτίμηση της υπάρχουσας υποχρέωσης καθώς επίσης και τις αρχές και τις αναλογιστικές υποθέσεις που πρέπει να ακολουθούνται κατά την εκτίμηση της υποχρέωσης που απορρέει από αυτά τα προγράμματα. Η υποχρέωση που καταχωρείται βασίζεται στη μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method), η οποία υπολογίζει την παρούσα αξία της δεδουλευμένης υποχρέωσης.

Η καθαρή υποχρέωση του Ομίλου σε σχέση με προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά για κάθε πλάνο εκτιμώντας το ποσό των μελλοντικών παροχών τις οποίες έχουν κατοχυρώσει οι εργαζόμενοι κατά την παρούσα όπως και κατά τη διάρκεια προηγούμενων περιόδων. Ο υπολογισμός γίνεται προεξοφλώντας το παραπάνω ποσό και αφαιρώντας την δίκαιη αξία των όποιων στοιχείων ενεργητικού αυτών των προγραμμάτων. Το επιτόκιο προεξόφλησης βασίζεται σε υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα τα οποία αποτιμώνται στο νόμισμα με το οποίο θα εξοφληθούν οι παραπάνω παροχές.

Ο άνωτι υπολογισμός γίνεται σε ετήσια βάση από διαπιστευμένη αναλογιστική εταιρεία χρησιμοποιώντας την μέθοδο της προβλεπόμενης μονάδας πίστωσης (projected unit credit method).

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά την ημερομηνία πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της περικοπής.

Το καθαρό κόστος τόκων υπολογίζεται ως το καθαρό ποσό μεταξύ της υποχρέωσης για το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος επί το επιτόκιο προεξόφλησης. Ο Όμιλος αναγνωρίζει στα παρακάτω κονδύλια της Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος τις ακόλουθες μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένης παροχής:

- Κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από τρέχον κόστος υπηρεσίας και κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές περικοπών και μη συνηθισμένους διακανονισμούς στα άλλα έσοδα/έξοδα εκμετάλλευσης
- Καθαρά χρηματοοικονομικό έσοδο ή έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα

Επανεκτιμήσεις, που αποτελούνται από τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, αναγνωρίζονται αμέσως στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης με την ανάλογη χρέωση ή πίστωση των αποτελεσμάτων εις νέον μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων της περιόδου που πραγματοποιούνται. Οι επανεκτιμήσεις δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης σε μεταγενέστερες περιόδους.

Οι πίνακες που ακολουθούν εμφανίζουν τη σύνθεση της καθαρής δαπάνης για τη σχετική πρόβλεψη που καταχωρήθηκε στα αποτελέσματα και στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου κατά τις χρήσεις 2018 και 2017, αντίστοιχα.

α. Μεταβολές στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τον Όμιλο και την Εταιρεία

(Ποσά σε Ευρώ)

Μεταβολές στην καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένες στην Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου

Παροχές που πληρώθηκαν

Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στο Λειτουργικό Αποτέλεσμα

Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα

Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου

2018	2017
1.713.177	1.487.992
(154.699)	(187.066)
217.138	262.161
(46.152)	150.090
1.729.465	1.713.177

Ανάλυση δαπανών που αναγνωρίστηκαν στο Λειτουργικό Αποτέλεσμα

Κόστος τρέχουσας απασχόλησης

Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο

Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας

Τόκος στην υποχρέωση

Σύνολο δαπανών που αναγνωρίστηκαν στο Λειτουργικό Αποτέλεσμα

88.868	83.919
1.239	17.044
101.564	137.511
25.467	23.688
217.138	262.161

Ανάλυση δαπανών που αναγνωρίστηκαν στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα

Αναλογιστική ζημιά /(κέρδος) - οικονομικές υποθέσεις

Αναλογιστική ζημιά /(κέρδος) - εμπειρία περιόδου

Σύνολο δαπανών που αναγνωρίστηκαν στα Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα

36.777	26.399
(82.929)	123.691
(46.152)	150.090

β. Αναλογιστικές παραδοχές

Οι βασικές παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η αναλογιστική μελέτη για τον υπολογισμό της πρόβλεψης είναι οι εξής:

	2018	2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,61%	1,50%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Μελλοντική Αύξηση μισθών	0,75%	0,50%
Διάρκεια υποχρεώσεων	15,01	15,44

γ. Ανάλυση ευαισθησίας

Η υποχρέωση παροχών προς στο προσωπικό (Defined Benefit Obligation – DBO) εξαρτάται από τις υποθέσεις εκπόνησης της αναλογιστικής μελέτης. Έτσι, κατά την ημερομηνία αναφοράς, ήτοι στις 31 Δεκεμβρίου 2018:

- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί επιτόκιο προεξόφλησης κατά 0,5% χαμηλότερο (δηλ. 1.11% αντί 1.61%) τότε το DBO θα ήταν υψηλότερο κατά 7.94%.
- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί επιτόκιο προεξόφλησης κατά 0,5% υψηλότερο (δηλ. 2.11% αντί 1.61%), τότε το DBO θα ήταν χαμηλότερο κατά 7.21%.
- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί αύξηση αποδοχών κατά 0,5% υψηλότερη (δηλ. 1.25% αντί 0.75%), τότε το DBO θα ήταν υψηλότερο κατά 7.97%.
- Εάν είχε χρησιμοποιηθεί αύξηση αποδοχών κατά 0,5% χαμηλότερη (δηλ. 0.25% αντί 0.75%), τότε το DBO θα ήταν χαμηλότερο κατά 7.31%.

δ. Ανάλυση αναμενόμενης ωρίμανσης

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Μικρότερο του ενός έτους	12.924	30.694
Μεταξύ 1 και 2 ετών	28.702	-
Μεταξύ 2 και 5 ετών	81.390	77.685
Πάνω από 5 έτη	2.101.835	1.604.798
Σύνολο	2.224.851	1.713.177

20. Προβλέψεις

Η κίνηση των μακροχρόνιων προβλέψεων, εξαιρούμενης της Πρόβλεψης υποχρεώσεων παροχών στο προσωπικό (σημείωση 19) ήταν η κάτωθι για την Εταιρεία και τον Όμιλο:

(Ποσά σε Ευρώ)	Λοιπές Προβλέψεις
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2017	137.753
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσεως	-
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	-
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017	137.753
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2018	137.753
Πρόσθετες προβλέψεις χρήσεως	-
Χρησιμοποιηθείσες προβλέψεις	(39.818)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2018	97.935

Το ποσό της παραπάνω πρόβλεψης αφορά εξωδικαστικές διαφορές της Εταιρείας με τρίτους και υπολογίζεται βάσει των εκτιμήσεων του νομικού τμήματός της για την έκβαση των διαφορών. Η πρόβλεψη δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθεί εξολοκλήρου κατά το 2019. Η Διοίκηση του Ομίλου θεωρεί την σχηματισμένη πρόβλεψη ως επαρκή και δεν αναμένεται να ανακύψει επιπλέον σχετική επιβάρυνση.

21. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των Προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Προμηθευτές	88.535.266	68.325.365
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	877.494	812.515
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	7.806.377	5.792.734
Μερίσματα πληρωτέα	1.671	1.671
Πιστωτές διάφοροι	556.821	5.941.837
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	3.001.692	2.624.061
Φόρος Εισοδήματος	85.995	-
Λοιποί φόροι και τέλη	1.008.396	617.891
Σύνολο	101.873.711	84.116.075

Η αύξηση των οφειλών σε Προμηθευτές του Ομίλου από Ευρώ 68,3 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε Ευρώ 88,5 εκατ. κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 οφείλεται κυρίως στις αυξημένες υποχρεώσεις σε προμηθευτές Α' Υλών που δημιουργήθηκαν από παραγγελίες κατά τους τελευταίους μήνες του 2018 ως απόρροια της αυξημένης δραστηριότητας της Εταιρείας κατά το διάστημα αυτό.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Προμηθευτές	83.489.002	68.308.481
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	877.494	812.515
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	2.938.261	5.618.110
Μερίσματα πληρωτέα	1.671	1.671
Πιστωτές διάφοροι	556.821	635.120
Έξοδα χρήσεως δεδουλευμένα	2.941.320	2.620.528
Λοιποί φόροι και τέλη	-	617.891
Σύνολο	90.804.568	78.614.316

22. Πωλήσεις

A. Σημαντική λογιστική πολιτική

Τα έσοδα επιμετρώνται με βάση το τίμημα που έχει ορισθεί στη σύμβαση με τον πελάτη, εξαιρουμένων των ποσών που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων ή του Δημοσίου. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έσοδα όταν μεταφέρεται ο έλεγχος ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας στον πελάτη.

Η Εταιρεία υιοθέτησε πρόωρα το ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» με αρχική ημερομηνία εφαρμογής την 1 Ιανουαρίου 2017.

Για την αναλυτική περιγραφή της σχετικής λογιστικής πολιτικής βλέπε σημείωση 4.3.

B. Κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών

Έργα παραγωγής και παράδοσης χαλύβδινων σωλήνων

Ο Όμιλος παράγει και πουλάει εξατομικευμένα προϊόντα που χρησιμοποιούνται από τους πελάτες της κυρίως για την κατασκευή χερσαίων και υποθαλάσσιων αγωγών μεταφοράς πετρελαίου και φυσικού αερίου καθώς και σωλήνες γεώτρησης, σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και λόγω του υψηλού βαθμού εξατομίκευσης, τα προϊόντα αυτά δεν έχουν εναλλακτική χρήση καθώς παράγονται σύμφωνα με τις προδιαγραφές των πελατών, και ως εκ τούτου υφίσταται εκτελεστό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία, αν η σύμβαση τερματιστεί από τον πελάτη ή από άλλο μέρος για λόγους εκτός από την αδυναμία της Εταιρείας να εκτελέσει τα συμφωνηθέντα. Για τους παραπάνω λόγους, τα έσοδα από τέτοια έργα αναγνωρίζονται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου.

Κοιλοδοκοί

Οι κοιλοδοκοί χρησιμοποιούνται κυρίως στον κατασκευαστικό τομέα και συγκεκριμένα ως δομικά στοιχεία μεταλλικών κατασκευών. Το έσοδο για αυτά τα προϊόντα αναγνωρίζεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή, δηλαδή όταν μεταβιβάζεται ο έλεγχος των πωληθέντων προϊόντων.

Γ. Ανάλυση πωλήσεων

Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται η γεωγραφική κατανομή των πωλήσεων, η ανάλυση των πωλήσεων στις κύριες κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών καθώς και ο διαχωρισμός εσόδου βάσει της αναγνώρισής του είτε κατά με την πάροδο του χρόνου είτε κατά συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Κύριες γεωγραφικές περιοχές				
Ελλάδα	18.344.493	137.800.289	18.344.493	137.800.289
Λοιπές χώρες Ευρωπαϊκής Ένωσης	185.910.734	76.080.185	185.910.733	76.080.184
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	13.432.978	4.624.556	13.432.978	4.624.555
Ασία	4.327.700	36.373.277	623.642	36.373.277
Αμερική	249.147.023	80.929.375	205.063.397	71.062.145
Αφρική	4.138.961	177.471	4.138.961	177.471
	475.301.888	335.985.153	427.514.204	326.117.922

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Κύριες ομάδες προϊόντων				
Σωλήνες χάλυβα	429.608.488	291.000.662	389.984.044	284.903.748
Κοιλοδοκοί	28.569.230	35.826.204	28.569.230	35.826.204
Πωλήσεις πρώτων υλών και Λοιπών προϊόντων	17.124.170	9.158.287	8.960.930	5.387.970
	475.301.888	335.985.153	427.514.204	326.117.922

Ο διαχωρισμός των εσόδων βάσει του χρονισμού αναγνώρισης είναι η κάτωθι για τις χρήσεις 2018 και 2017 σε συμφωνία με τις προβλέψεις του ΔΠΧΑ 15:

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν με την πάροδο του χρόνου	429.550.228	287.884.802	383.031.007	281.787.887
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή	45.751.660	48.100.351	44.483.197	44.330.035
	475.301.888	335.985.153	427.514.204	326.117.922

Τα έσοδα που αναμένεται να αναγνωριστούν σε επόμενες περιόδους και σχετίζονται με την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων η οποίες κατά την ημερομηνία αναφοράς δεν έχουν εκπληρωθεί είτε στο σύνολό τους είτε μερικώς ανέρχονται σε Ευρώ 49,3 εκ. και 50,6 εκ. για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα. Το ποσό αναμένεται να αναγνωριστεί το 2019 με βάσει τα χρονοδιαγράμματα των υπό εκτέλεση συμβολαίων την 31 Δεκεμβρίου 2018, των οποίων η ολοκλήρωση αναμένεται να λάβει χώρα σε διάστημα μικρότερο του έτους από την περίοδο αναφοράς.

Λ. Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει πληροφορίες σχετικά με τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και τις συμβατικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου:

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	69.454.752	38.547.376	40.336.970	28.000.038
Συμβατικές υποχρεώσεις	3.200.000	2.981.858	3.200.000	2.981.858

Ο χρονισμός της αναγνώρισης εσόδου, των τιμολογήσεων και των εισπράξεων μετρητών έχει ως αποτέλεσμα τιμολογημένες απαιτήσεις από πελάτες, μη τιμολογούμενες απαιτήσεις (συμβατικά περιουσιακά στοιχεία) και προκαταβολές πελατών (συμβατικές υποχρεώσεις). Αυτά τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία και οι συμβατικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται ξεχωριστά στις καταστάσεις χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας.

Για τα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τα οποία τα έσοδα αναγνωρίζονται με την πάροδο του χρόνου, όπως τα προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις του πελάτη προϊόντα χάλυβα, οι τιμολογήσεις γίνονται ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών κατασκευής, σύμφωνα με τους συμφωνημένους συμβατικούς όρους, και γίνεται:

- α) είτε κατά την επίτευξη συμβατικών ορόσημων (contractual milestones),
- β) είτε κατά την τελική παράδοση του τελικού προϊόντος.

Γενικά, η τιμολόγηση πραγματοποιείται μετά από την αναγνώριση εσόδων για προσαρμοσμένα προϊόντα που παράγονται με την πάροδο του χρόνου με αποτέλεσμα να αναγνωρίζονται συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Εντούτοις, οι προκαταβολές εισπράττονται μερικές φορές από τους πελάτες πριν αναγνωριστούν τα αντίστοιχα έσοδα, με αποτέλεσμα την αναγνώριση συμβατικών υποχρεώσεων. Αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού εμφανίζονται ανά σύμβαση στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς.

Τα έσοδα που αναγνωρίζονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή τιμολογούνται είτε ταυτόχρονα με την αναγνώρισή τους είτε μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα από αυτή.

Ο κάτωθι πίνακας παρουσιάζει τις σημαντικές κινήσεις των συμβατικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία:

(Ποσά σε Ευρώ)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	Συμβατικές υποχρεώσεις	Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία	Συμβατικές υποχρεώσεις
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	-	-	-
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	1.416.595	5.309.481	1.416.595	5.309.481
Αναμορφωμένο υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	1.416.595	5.309.481	1.416.595	5.309.481
Αύξηση λόγω εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων	38.547.376	-	28.000.038	-
Αύξηση λόγω χρημάτων που εισπράχθηκαν, εκτός από ποσά που αναγνωρίστηκαν ως έσοδο κατά την διάρκεια της περιόδου	-	2.981.858	-	2.981.858
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν και συμπεριλήφθησαν στις Συμβατικές υποχρεώσεις στην αρχή της περιόδου	-	(5.309.481)	-	(5.309.481)
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίστηκαν στην αρχή της περιόδου και μεταφέρθηκαν στις Εμπορικές απαιτήσεις	(1.416.595)	-	(1.416.595)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	38.547.376	2.981.858	28.000.038	2.981.858
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2018	38.547.376	2.981.858	28.000.038	2.981.858
Συναλλαγματικές διαφορές	1.427.812	-	-	-
Αύξηση λόγω εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων	68.323.285	-	40.336.970	-
Αύξηση λόγω χρημάτων που εισπράχθηκαν, εκτός από ποσά που αναγνωρίστηκαν ως έσοδο κατά την διάρκεια της περιόδου	-	3.200.000	-	3.200.000
Έσοδα που αναγνωρίστηκαν και συμπεριλήφθησαν στις Συμβατικές υποχρεώσεις στην αρχή της περιόδου	-	(2.981.858)	-	(2.981.858)
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίστηκαν στην αρχή της περιόδου και μεταφέρθηκαν στις Εμπορικές απαιτήσεις	(38.843.721)	-	(28.000.038)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2018	69.454.752	3.200.000	40.336.970	3.200.000

Ε. Έξοδα συμβάσεων

Η Διοίκηση αναμένει ότι οι αμοιβές, οι προμήθειες και τα άλλα έξοδα που συνδέονται με την απόκτηση συμβάσεων για έργα του ενεργειακού τομέα είναι ανακτήσιμα.

Επιπλέον, οι δαπάνες για την εκπλήρωση μιας σύμβασης κεφαλαιοποιούνται εάν συνδέονται άμεσα με το αντίστοιχο περιουσιακό στοιχείο και είναι ανακτήσιμες. Τέτοιου είδους συμβατικές δαπάνες μπορεί να περιλαμβάνουν υλικά που χρησιμοποιούνται για δοκιμές που είναι απαραίτητες για την παραγωγή, κόστος εργασίας, ασφάλιστρα και άλλα έξοδα που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων μετά την υπογραφή της σύμβασης, αλλά πριν από τη μεταβίβαση του ελέγχου των αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών στον πελάτη.

Ως εκ τούτου, στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ο Όμιλος CPW έχει καταγράψει ως συμβατικό κόστος ποσό Ευρώ 366 χιλ. που απεικονίζεται σε ξεχωριστή γραμμή του κυκλοφορούντος ενεργητικού.

Τα έξοδα για την απόκτηση ή την εκπλήρωση των απαιτήσεων μιας σύμβασης μεταφέρονται στο Κόστος Πωληθέντων όταν αναγνωρίζονται τα σχετικά έσοδα.

Εφαρμόζοντας την πρακτική εξαίρεση του ΔΠΧΑ 15 παράγραφος 94, ο Όμιλος αναγνωρίζει το πρόσθετο κόστος απόκτησης και εκπλήρωσης των συμβολαίων άμεσα ως έξοδο εάν η περίοδος απόσβεσης των περιουσιακών στοιχείων θα ήταν ένα έτος ή μικρότερη, δηλαδή εάν η αρχική αναμενόμενη διάρκεια της σύμβασης είναι λιγότερο από ένα έτος.

23. Έξοδα ανά κατηγορία

Η ανάλυση των Εξόδων κατά είδος για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	353.224.069	249.956.097
Παροχές σε εργαζόμενους	24.054.305	19.660.679
Ενέργεια	3.650.555	3.287.795
Αποσβέσεις	9.310.258	9.147.440
Φόροι	445.696	555.431
Ασφάλειες πιστώσεων	936.853	251.354
Λοιπές ασφάλειες	3.918.705	3.546.355
Ενοίκια	1.012.005	1.024.988
Μεταφορά	23.408.542	15.936.954
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	357.181	273.906
Αμοιβές τρίτων	28.728.585	15.049.691
Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα	3.927.680	2.500.973
Προμήθειες	1.220.300	1.088.478
Συναλλαγματικές διαφορές	(111.394)	(4.205.996)
Συντήρηση	3.331.439	1.056.190
Έξοδα ταξιδίων	1.533.538	1.462.263
Αμοιβές Δ.Σ.	158.948	177.999
Κοινόχρηστες δαπάνες	187.858	117.371
Λοιπά έξοδα	1.072.041	742.888
Σύνολο	460.367.163	321.630.856

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο

Παροχές σε εργαζόμενους

Ενέργεια

Αποσβέσεις

Φόροι

Ασφάλειες πιστώσεων

Λοιπές ασφάλειες

Ενοίκια

Μεταφορά

Έξοδα διαφήμισης και προώθησης

Αμοιβές τρίτων

Κέρδη/(ζημιές) από παράγωγα

Προμήθειες

Συναλλαγματικές διαφορές

Συντήρηση

Έξοδα ταξιδίων

Αμοιβές Δ.Σ.

Κοινόχρηστες δαπάνες

Λοιπά έξοδα

Σύνολο

2018	2017
315.902.329	242.959.769
20.769.893	18.000.679
3.650.555	3.287.795
9.305.530	9.142.756
436.711	552.521
839.555	251.354
3.879.159	3.499.763
807.675	833.824
23.329.227	15.882.447
351.281	232.452
27.988.822	14.976.656
3.927.680	2.500.973
1.220.300	1.088.478
(111.394)	(4.205.996)
3.331.439	1.021.008
1.331.035	1.320.324
130.025	176.010
187.858	93.529
978.636	730.497
418.256.314	312.344.839

Ο Όμιλος υλοποιεί σημαντικές επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη με στόχο να παρέχει συνεχώς στην αγορά προϊόντα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, να βελτιώνει τις παραγωγικές διαδικασίες, καθώς και να προάγει την ανακύκλωση υλικών και την ορθή χρήση των φυσικών πόρων. Το συνολικό ποσό των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης που αναγνωρίστηκε ως δαπάνη στη διάρκεια του 2018 ανέρχεται σε Ευρώ 515 χιλ.

Στο κονδύλι «Αμοιβές τρίτων» του παραπάνω πίνακα περιλαμβάνονται αμοιβές ελεγκτών για τη χρήση 2018 ποσού Ευρώ 122.200 και Ευρώ 160.200 για την Εταιρεία και τον Όμιλο αντίστοιχα.

24. Έξοδα προσωπικού

Η ανάλυση των Εξόδων προσωπικού για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Αμοιβές και έξοδα προσωπικού

Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης

Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών

Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Λοιπές παροχές σε εργαζόμενους

Σύνολο

2018	2017
19.147.084	15.150.066
4.032.907	3.764.598
146.707	214.054
217.138	262.161
510.469	269.799
24.054.305	19.660.678

Τα έξοδα προσωπικού περιλαμβάνονται στα παρακάτω κονδύλια των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών καταστάσεων:

	2018	2017
Κόστος πωληθέντων	15.518.394	13.825.397
Έξοδα διάθεσης	5.998.662	3.743.606
Έξοδα διοίκησης	2.537.249	2.091.675
Σύνολο	24.054.305	19.660.678

Ο αριθμός προσωπικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν 502 (2017: 471).

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	16.229.353	13.792.675
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	3.914.794	3.676.043
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	217.138	262.161
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	408.609	269.799
Σύνολο	20.769.893	18.000.679

Τα έξοδα προσωπικού περιλαμβάνονται στα παρακάτω κονδύλια των εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων:

	2018	2017
Κόστος πωληθέντων	15.518.394	13.941.936
Έξοδα διάθεσης	2.714.250	2.083.606
Έξοδα διοίκησης	2.537.249	1.975.137
Σύνολο	20.769.893	18.000.679

Ο αριθμός προσωπικού της Εταιρείας την 31 Δεκεμβρίου 2018 ήταν 489 (2017: 460).

25. Λοιπά έσοδα

Η ανάλυση των Λοιπών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Επιδοτήσεις Χρήσεως	35.570	7.039
Έσοδα ενοικίων	17.886	11.160
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	812.961	990.917
Έσοδα από επανατιμολόγηση εξόδων	37.062	-
Αποζημιώσεις	255.390	19.893
Κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων	20.161	811
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	-	28.665
Έσοδα από αντιλογισμό λοιπών προβλέψεων	39.818	-
Λοιπά Έσοδα	691.725	1.263
Σύνολο	1.910.575	1.059.748

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Επιδοτήσεις Χρήσεως	35.570	7.039
Έσοδα ενοικίων	17.886	11.160
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	812.961	990.917
Έσοδα από επανατιμολόγηση εξόδων	37.062	-
Αποζημιώσεις	255.390	19.893
Κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων	20.161	811
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών σε τρίτους	-	28.665
Έσοδα από αντιλογισμό λοιπών προβλέψεων	39.818	-
Λοιπά Έσοδα	691.725	1.263
Σύνολο	1.910.575	1.059.748

26. Λοιπά έξοδα

Η ανάλυση των Λοιπών εξόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Ζημίες από πώληση ενσώματων παγίων

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Σύνολο

2018	2017
1.097	-
190.400	-
191.497	-

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Σύνολο

2018	2017
190.400	-
190.400	-

27. Χρηματοοικονομικά έσοδα

Η ανάλυση των Χρηματοοικονομικών εσόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Πιστωτικοί τόκοι

Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Σύνολο Εσόδων

2018	2017
83.460	93.656
223.363	29
306.823	93.685

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Πιστωτικοί τόκοι

Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Σύνολο Εσόδων

2018	2017
82.285	93.656
223.363	-
305.647	93.656

28. Χρηματοοικονομικά έξοδα

Η ανάλυση των Χρηματοοικονομικών εξόδων για τον Όμιλο και την Εταιρεία είναι η κάτωθι:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Χρεωστικοί τόκοι	6.087.606	7.916.433
Έξοδα εγγυητικών επιστολών	1.046.561	1.016.440
Λοιπές προμήθειες τραπεζών	69.027	182.737
Αποσβέσεις εξόδων δανείου	660.661	870.874
Τόκοι συμφωνιών πρακτόρευσης με αναγωγή	2.354.032	647.721
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	9.885	342.816
Σύνολο Εξόδων	10.227.773	10.977.021

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)	2018	2017
Χρεωστικοί τόκοι	6.087.599	7.916.433
Έξοδα εγγυητικών επιστολών	1.046.561	1.016.440
Λοιπές προμήθειες τραπεζών	69.027	172.197
Αποσβέσεις εξόδων δανείου	660.661	870.874
Τόκοι συμφωνιών πρακτόρευσης με αναγωγή	2.354.032	647.721
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	9.885	342.816
Σύνολο Εξόδων	10.227.767	10.966.481

29. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

29.1 Υποχρεώσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει επιβατικά Ι.Χ., και γραφειακές εγκαταστάσεις με λειτουργικές μισθώσεις. Τα μελλοντικά πληρωτέα συνολικά μισθώματα για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχουν ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

Λιγότερο από 1 χρόνο

Μεταξύ 1 και 5 ετών

Περισσότερο από 5 χρόνια

Σύνολο

2018	2017
643.913	498.643
1.449.589	1.099.578
351.200	63.000
2.444.702	1.661.221

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

(Ποσά σε Ευρώ)

Λιγότερο από 1 χρόνο

Μεταξύ 1 και 5 ετών

Περισσότερο από 5 χρόνια

Σύνολο

2018	2017
504.279	498.643
1.033.144	1.099.578
351.200	63.000
1.888.623	1.661.221

Κατά τη χρήση 2018 ποσά για μισθώματα, ανερχόμενα σε Ευρώ 1.012.005 και Ευρώ 807.675 επιβάρυναν την Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου και της Εταιρείας αντίστοιχα. Το 2017 τα αντίστοιχα ποσά για τον Όμιλο και την Εταιρεία ανήλθαν σε Ευρώ 1.024.988 και Ευρώ 833.824.

29.2 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις προερχόμενες κυρίως από εγγυητικές επιστολές τραπεζών που εκδίδονται στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητάς τους, ως εξής:

(Ποσά σε Ευρώ)

Εγγυήσεις για εξασφάλιση υποχρεώσεων προς προμηθευτές

Εγγυήσεις για εξασφάλιση καλής εκτέλεσης συμβάσεων με πελάτες

Παραχωρημένες υποθήκες και προσημειώσεις - οικόπεδα & κτίρια

Εγγυήσεις απαιτήσεων εκχωρημένων με αναγωγή

Λοιπές υποχρεώσεις

Σύνολο

2018	2017
7.539.134	5.607.915
17.900.821	15.523.725
40.664.167	56.760.000
53.480.567	24.810.373
97.935	143.622
119.682.623	102.845.635

29.3 Κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις

Οι κεφαλαιουχικές δεσμεύσεις κατά την ημερομηνία αναφοράς για τον Όμιλο και την Εταιρεία ανήλθαν σε Ευρώ 7.510.853 (2017: Ευρώ 3.351.585) και αφορούσε κυρίως επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό.

29.4 Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Οι φορολογικές δηλώσεις των θυγατρικών υπόκεινται συνήθως σε έλεγχο από τις φορολογικές αρχές στις περισσότερες από τις δικαιοδοσίες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί τις δραστηριότητές του. Αυτοί οι έλεγχοι μπορεί να οδηγήσουν σε πληρωμή πρόσθετων φόρων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη για πρόσθετους φόρους σε σχέση με το αποτέλεσμα των φορολογικών αυτών ελέγχων κατά το ποσό που αναμένεται να πληρωθεί (ή να ανακτηθεί).

Σε ό,τι αφορά τη Σωληνουργία Κορίνθου, οι χρήσεις 2012 έως 2015 παραμένουν ανέλεγκτες φορολογικά από τις Ελληνικές φορολογικές αρχές. Για την παραπάνω περίοδο δεν έχουν εκδοθεί πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης από τον εκλεγμένο κατά Κ.Ν. 2190/1920 τακτικό ελεγκτή καθώς η Εταιρεία για τις χρήσεις 2012 έως 2015 δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις ελέγχου ενώ για την χρήση 2016 σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1034/2016 επήλθαν σημαντικές τροποποιήσεις αναφορικά με το ετήσιο πιστοποιητικό που εκδίδεται από Νόμιμους Ελεγκτές και ελεγκτικά γραφεία, με συνέπεια για τα φορολογικά έτη 1.1.2016 - 31.12.2016, 1.1.2017 - 31.12.2017 και 1.1.2018 - 31.12.2018 οι διατάξεις του άρθρου 65α ν 4174/2013 να τροποποιηθούν και να μην είναι πλέον υποχρεωτική η έκδοση φορολογικού πιστοποιητικού από τον τακτικό ελεγκτή της Εταιρείας.

Η Εταιρεία έλαβε πιστοποιητικό φορολογικής συμμόρφωσης για τα έτη 2016 και 2017 από τους τακτικούς Ελεγκτές της ενώ για την χρήση 2018, η Εταιρεία έχει υπαχθεί στο φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 65Α του Ν. 4174/2013. Ο έλεγχος αυτός βρίσκεται σε εξέλιξη και η σχετική έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης αναμένεται να χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018. Το αποτέλεσμα του ελέγχου εκτιμούμε ότι δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Επιπρόσθετα, βάσει κριτηρίων ανάλυσης κινδύνου, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές μπορεί να επιλέξουν την Εταιρία για φορολογικό έλεγχο στο πλαίσιο των ελέγχων που διενεργούν σε εταιρείες που έλαβαν πιστοποιητικά φορολογικής συμμόρφωσης με σύμφωνη γνώμη του ορκωτού ελεγκτή. Στην περίπτωση αυτή, οι Ελληνικές φορολογικές αρχές έχουν το δικαίωμα να διενεργήσουν φορολογικό έλεγχο των χρήσεων που θα επιλέξουν, λαμβάνοντας υπόψη την εργασία για την έκδοση του πιστοποιητικού φορολογικής συμμόρφωσης. Η Εταιρία δεν έχει λάβει καμία εντολή ελέγχου από τις φορολογικές αρχές για τις ανέλεγκτες χρήσεις. Η Εταιρία δεν αναμένει να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των Ελληνικών φορολογικών αρχών.

30. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Ως συνδεδεμένα μέρη της Εταιρείας θεωρούνται οι θυγατρικές και οι συγγενείς της εταιρείας, τα εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου, καθώς και οι θυγατρικές και οι συγγενείς εταιρείες του Ομίλου VIOHALCO SA/NV.

Τα υπόλοιπα των συναλλαγών της Εταιρείας με θυγατρικές και συγγενείς της εταιρείες και τα σχετικά με τις συναλλαγές αυτές αποτελέσματα έχουν ως εξής:

α) Συναλλαγές με θυγατρικές εταιρείες

(Ποσά σε Ευρώ)

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
Συμβατικά περιουσιακά στοιχεία
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις
Πωλήσεις προϊόντων και λοιπά έσοδα
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα

2018	2017
60.785.351	12.647.834
8.000.592	17.677.229
392.661	172.319
205.119.404	71.062.145
671.494	120.253

β) Συναλλαγές με μητρική εταιρεία *

(Ποσά σε Ευρώ)

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα

2018	2017
1.241.525	2.753.314
-	1.525.432
33.757	120.944

*: Περιλαμβάνονται η ενδιάμεση μητρική CENERGY S.A και η τελική μητρική VIOHALCO SA/NV.

γ) Συναλλαγές με θυγατρικές του Ομίλου VIOHALCO SA/NV

(Ποσά σε Ευρώ)

	2018	2017
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	23.206.239	17.192.444
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	3.260.190	3.920.359
Πωλήσεις προϊόντων και λοιπά έσοδα	8.941.506	7.571.241
Πωλήσεις παγίων στοιχείων	687	271
Αγορές προϊόντων και λοιπά έξοδα	7.103.164	6.317.053
Αγορές παγίων στοιχείων	114.281	70.423

δ) Μέλη ΔΣ

(Ποσά σε Ευρώ)

	2018	2017
Αμοιβές	158.948	177.999

Όλες οι συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους γενικά αποδεκτούς εμπορικούς όρους και θα διευθετηθούν εντός εύλογου χρονικού διαστήματος.

31. Γεγονότα μεταγενέστερα της 31 Δεκεμβρίου 2018

Την 21η Φεβρουαρίου 2019 το Υπουργείο Εμπορίου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (Department of Commerce, εφεξής «DoC») ανακοίνωσε τις οριστικές του αποφάσεις στο πλαίσιο της έρευνας για επιβολή εξισωτικών δασμών στις εισαγωγές σωλήνων μεγάλου διαμετρήματος (Large Diameter Welded pipes, εφεξής «σωλήνες LDW») από τον Καναδά, την Ελλάδα, την Κορέα και την Τουρκία (antidumping duty investigation, εφεξής «έρευνα αντιντάμπινγκ»). Παρόμοιες ανακοινώσεις για εισαγωγές σωλήνων από την Κίνα και την Ινδία είχαν γίνει το Δεκέμβριο 2018. Στην περίπτωση της Ελλάδας, το DoC καθόρισε ποσοστό δασμού 9,96% για τη Σωληνουργία Κορίνθου.

Σε συνέχεια των αποφάσεων του DoC, στις 16 Απριλίου 2019, η Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής (εφεξής «ITC») ολοκλήρωσε και υπέβαλε τις οριστικές της αποφάσεις για την έρευνα αντιντάμπινγκ.

Το ITC έκρινε ότι οι εισαγωγές δομικών σωλήνων (δηλαδή κοίλων δοκών) LDW από την Ελλάδα δεν προκαλούν ούτε συνιστούν απειλή πρόκλησης ουσιώδους βλάβης στη βιομηχανία των ΗΠΑ. Ως εκ τούτου, οι δομικοί σωλήνες που κατασκευάζονται στην Ελλάδα δεν θα καλυφθούν από το διάταγμα αντιντάμπινγκ (AD) που θα εκδοθεί από το Τμήμα Εμπορίου και δεν θα επιβληθούν οι σχετικοί δασμοί.

Σε ότι αφορά την εισαγωγή μη δομικών σωλήνων LDW, το ποσοστό δασμού αντιντάμπινγκ που θα επιβληθεί από το DoC για μελλοντικές εισαγωγές σωλήνων μεγάλης διαμέτρου από την Ελλάδα θα ανέλθει σε 10,26%.

Οι εισαγωγές σωλήνων μεγάλης διαμέτρου από την Ελλάδα, οι οποίες θα έχουν πραγματοποιηθεί στις ΗΠΑ μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης του Υπουργείου Εμπορίου των ΗΠΑ, δεν θα υπόκεινται σε δασμούς αντιντάμπινγκ, και ποσά προσωρινών δασμών που τυχόν έχουν καταβληθεί, θα επιστραφούν.

Η Διοίκηση θεωρεί ότι δεν θα υπάρξει ουσιώδης επίδραση στην χρηματοοικονομική επίδοση του Ομίλου και της Εταιρείας για το 2019 από τις παραπάνω αποφάσεις του ITC, και ότι η Σωληνουργία Κορίνθου θα παραμείνει ανταγωνιστική έναντι των λοιπών εισαγωγέων και τοπικών παραγωγών σωλήνων μεγάλου διαμέτρου στις ΗΠΑ, λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά των ΗΠΑ (αυξημένος αριθμός νέων έργων αγωγών), και της υψηλής ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρει στους πελάτες της στις ΗΠΑ.

Δεν υπάρχουν άλλα μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς γεγονότα τα οποία θα έπρεπε να παρουσιαστούν στις παρούσες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις ή που θα επέφεραν κάποια προσαρμογή σε αυτές.

Αθήνα, 24 Ιουνίου 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟ Δ.Σ.

**Ο ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΟΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.**

**Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ**

**Ο ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ**

**ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΦΙΚΙΩΡΗΣ
ΑΚ 511386**

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝ 087212**

**ΙΩΑΝΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΑΑ 035130**

**ΠΑΥΛΟΣ
ΚΟΥΜΠΗΣ
ΑΒ 589945**

Γ. Έκθεση Ελέγχου Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
Στρατηγού Τόμπρα 3
153 42 Αγία Παρασκευή
Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 210 60 62 100
Φαξ: +30 210 60 62 111

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή

Προς τους Μετόχους της
ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε.

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε. (η «Εταιρεία») που αποτελούνται από την Εταιρική και Ενοποιημένη Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης της 31 Δεκεμβρίου 2018, τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Καταστάσεις Συνολικού Εισοδήματος, Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων και Ταμειακών Ροών της χρήσης που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και τις Σημειώσεις που περιλαμβάνουν περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της ΣΩΛΗΝΟΥΡΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΣΩΛΗΝΩΝ Α.Ε. και των θυγατρικών αυτής (ο «Όμιλος») κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 και τη χρηματοοικονομική της επίδοση και τις ταμειακές της ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση Γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα της Ελεγκτικής (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Λογιστών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Άλλο Θέμα

Επιστούμε την προσοχή σας στο γεγονός ότι οι Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας για την προηγούμενη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017 δεν είναι ελεγμένες από Ορκωτό Ελεγκτή.

Ευθύνη της Διοίκησης επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σε αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις στο σύνολό τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη, είτε σε λάθος, και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών που λαμβάνονται με βάση αυτές τις Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις.

Στα πλαίσια του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.

- Καταλήγουμε σε συμπέρασμα για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το αν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Αν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων ή, αν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί αυτών των Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του Άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- (α) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των Άρθρων 150 και 153 του Ν. 4548/2018 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες Εταιρικές και Ενοποιημένες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018.

- (β) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Αθήνα, 28 Ιουνίου 2019

KPMG Ορκωτοί Ελεγκτές Α.Ε.
ΑΜ ΣΟΕΛ 114

Νικόλαος Βουνισέας, Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής
ΑΜ ΣΟΕΛ 18701